

ON VA FRANÇA?

Lev Trotski

1936

versió catalana feta per Alejo Martínez – alejomp@lycos.es - des de:
<http://www.marxists.org/espanol/trotsky/1930s/1936-francia/index.htm> i contrastada amb *Ou va la France?*, SELIO, Paris, 1976.

Índex

ON VA FRANÇA?

L'enfonsament de la democràcia burgesa

Els començaments del bonapartisme a França

Durará molt el bonapartisme?

El rol del partit radical

Les “classes mitjanes”, el partit radical i el feixisme

És inevitable el pas de les classes mitjanes al camp del feixisme?

És veritat que la petita burgesia tem la revolució?

Una aliança amb els radicals seria una aliança contra les classes mitjanes

La milícia obrera i els seus adversaris

Cal construir la milícia obrera

L'armament del proletariat

Però, i les derrotes d'Àustria i Espanya..?

El Front Únic i la lluita pel poder

No un programa de passivitat sinó un programa de revolució

UNA VEGADA MÉS, ON VA FRANÇA?

El diagnòstic de la Internacional Comunista és fals i funest

La tasca i l'objectiu d'aquest treball

COM ES FORMA UNA SITUACIÓ REVOLUCIONÀRIA?

La premissa econòmica de la revolució socialista

És aquesta l'última crisi del capitalisme o no?

Fatalisme i marxisme

“L'última” crisi i “l'última” guerra

La Internacional Comunista s'ha passat a les posicions del fatalisme socialdemòcrata

Com aprecia la situació la burgesia?

El sentit de la capitulació dels radicals

La petita burgesia i la situació prerevolucionària

Com pot produir-se un colp d'estat feixista a França?

Dialèctica i metafísica

LES REIVINDICACIONS IMMEDIATES I LA LLUITA PEL PODER

L'estancament del Front Únic

La resolució del Comitè Central del Partit Comunista sobre les “reivindicacions immediates”

Per què les masses no responen a les crides del Partit Comunista?

La conjuntura econòmica i la lluita vaguística

La possibilitat d'una reanimació de la conjuntura

Les despulles del reformisme fent les vegades de programa revolucionari

Un mitjà segur contra l'atur

El Partit Comunista és un fre

Receptes fabricades “segons Lenin”

“Pau, pa i llibertat!”

Dragons i puces

LA LLUITA CONTRA EL FEIXISME I LA VAGA GENERAL

El programa de la Internacional Comunista i el feixisme

Les il·lusions reformistes i stalinistes

La lluita per les reivindicacions immediates i el feixisme

La vaga general no és un joc a l'amagatall

La preparació de la vaga general

La vaga general en una "situació no revolucionària"?

"Soviets per tot arreu!"

Però és possible la vaga general en un futur pròxim?

Les masses volen lluitar?

Les bases i les direccions en l'interior dels partits

Les "reivindicacions immediates" i la radicalització de les masses

El programa i la vaga general

La vaga general i la C.G.T.

SOCIALISME I LLUITA ARMADA

La gran lliçó del 6 de febrer de 1935

"Putschisme" i aventurerisme

És necessari preveure i preparar-se

La milícia obrera i l'exèrcit

Durant la revolució

EL PROLETARIAT, ELS CAMPEROLS, L'EXERCIT, LES DONES, ELS JOVES

El Pla de la C.G.T. i el Front Únic

Aliança revolucionària amb els camperols

L'exèrcit

La dona

Els joves

PERQUÈ LA QUARTA INTERNACIONAL

La fallida de la Internacional Comunista

La lliçó del Sarre

El programa de la Internacional Comunista

Bela Kun, cap de la Internacional Comunista

La unitat orgànica

Dictadura del proletariat

Adaptació a la burocràcia stalinista

La IV^a Internacional

Jacques Doriot o el ganivet sense fulla

CONCLUSIÓ

La relació de forces

Açò significa que la situació és desesperada? Oh, no!

FRONT POPULAR I COMITÈS D'ACCIÓ

FRANÇA EN L'ENCREUAMENT

L'ETAPA DECISIVA

LA REVOLUCIÓ FRANCESA HA COMENÇAT

DAVANT LA SEGONA ETAPA

Prefaci a l'edició francesa de 1936

Aquest fullet està constituït per articles escrits en diferents moments dels últims dos anys i mig. Per a dir-ho amb major precisió: des de l'ofensiva de la coalició feixista-bonapartista-reialista del 6 de febrer de 1934 fins a la grandiosa vaga de masses de finals de maig i inicis de juny de 1936. Que grandios moviment polític! Els dirigents del Front Popular s'inclinen, per descomptat, a atribuir el moviment produït cap a l'esquerra a la clarividència i saviesa de la seua política. Però no és així. L'acord tripartit s'ha revelat com un factor de tercera línia en el desenvolupament de la crisi política. Comunistes, socialistes i radicals res han previst i res han dirigit: els esdeveniments han passat sobre els seus caps. El colp, inesperat per a ells, del 6 de febrer de 1934, obligà cadascun d'ells a fer a una banda les consignes i les doctrines del vespre i cercar la salvació en l'aliança amb els altres. La vaga de maig-juny de 1936, igualment inesperada, ha donat a aquest bloc parlamentari un colp mortal. Allò que podria aparèixer, davant d'una mirada superficial, com l'apogeu del Front Popular és, en realitat, la seua agonia.

Com les diferents parts del fullet han aparegut en distints moments, reflectint les diverses etapes de la crisi que travessa França, el lector trobarà en aquestes pàgines, inevitables repeticions. Eliminar-les significaria destruir completament la construcció de cadascuna de les parts i, el que és més important, privar tot el treball de la seua dinàmica, que reflecteix la dinàmica dels mateixos esdeveniments. L'autor ha preferit mantenir les repeticions. Elles poden, fins i tot, no tenir utilitat per al lector. Vivim en una època de liquidació general del marxisme en les direccions oficials del moviment obrer. Els prejudicis més vulgars serveixen actualment de doctrina oficial als dirigents polítics i sindicals de la classe obrera francesa. La veu del realisme revolucionari ressona, per contra, en aquesta acústica artificial, com la veu del "sectarisme". Amb major raó cal repetir i repetir les veritats fonamentals de la política marxista davant de l'auditori dels obrers avançats.

En tals o quals afirmacions particulars de l'autor, el lector hi trobarà, potser, algunes contradiccions. No les hem eliminat. De fet, aqueixes suposades "contradiccions" sorgeixen simplement perquè s'han subratllat distints aspectes d'un únic fenomen, en diferents etapes del procés. Creiem que el fullet, en el seu conjunt, ha suportat la prova dels esdeveniments i, potser, es mostrarà capaç de facilitar la seua comprensió.

Els dies de la vaga general han tingut, sens dubte, el mèrit de renovar l'atmosfera estancada, putrefacta de les organitzacions obreres, purificant-les dels miasmes del reformisme i del patriotisme, en les seues varietats "socialista", "comunista" i "sindicalista". Per descomptat, açò no es produirà d'un sol colp ni per si sol. Estem davant una tossuda lluita ideològica sobre la base d'una aspra lluita de classes. Però la marxa futura de la crisi posarà en clar que només el marxisme permet captar a temps la trama dels esdeveniments i preveure el seu desenvolupament futur.

Els dies de febrer de 1934 marcaren la primera ofensiva seriosa de la contrarevolució unificada. Els dies de maig-juny de 1936 són el signe de la primera onada poderosa de la revolució proletària. Aquestes dues fites marquen dos camins possibles: l'italià i el rus. La democràcia parlamentària, en nom de la qual actua el govern Blum, quedarà reduïda a pols entre dues gegantines rodes de molí. Siguen quines siguen d'ara en avant les properes etapes, les combinacions i els reagrupaments transitoris, els fluxos i refluxos momentanis, els episodis tàctics, hom no pot escollir més que entre el feixisme i la revolució proletària. Tal és el sentit del present treball.

10 de juny de 1936

L. TROTSKI

ON VA FRANÇA?

(Finals d'octubre de 1934)

En aquestes pàgines, volem explicar als obrers avançats quin destí espera a França durant els propers anys. Per a nosaltres, França no és la Borsa, ni els bancs, ni els trusts, ni el govern, ni l'Estat Major, ni l'Església (tots ells són els opressors de França), sinó la classe obrera i els camperols explotats.

L'enfonsament de la democràcia burgesa

Després de la guerra, es produïren una sèrie de revolucions, que significaren brillants victòries: a Rússia, en Alemanya, en Àustria-Hongria, més tard, a Espanya. Però només fou a Rússia on el proletariat prengué plenament el poder a les seues mans, expropià els seus explotadors i, gràcies a aquestes mesures, sabé com crear i mantenir un estat obrer. En tots els altres casos, el proletariat malgrat la victòria es detingué, a causa de la seua direcció, a meitat de camí. El resultat d'açò fou que el poder escapà de les seues mans i, desplaçant-se d'esquerra a dreta, acabà essent el botí del feixisme. En una sèrie d'altres països, el poder caigué a mans d'una dictadura militar. En cadascun d'ells, el parlament no ha mostrat tenir la capacitat de conciliar les contradiccions de classe i d'assegurar la marxa pacífica dels esdeveniments. El conflicte es resolgué amb les armes a la mà.

Naturalment, a França s'ha pensat durant molt de temps que el feixisme res tenia a veure amb aquest país. Per ésser França una república, en ella totes les qüestions són resoltes pel poble sobirà mitjançant el sufragi universal. Però, el 6 de febrer, alguns milers de feixistes i reialistes, armats de revòlvers, porres i navalles, han imposat al país el govern reaccionari de Doumergue, sota la

protecció del qual les bandes feixistes continuen creixent i armant-se. Què ens oferirà el demà?

Per descomptat, a França, com en alguns altres països d'Europa (Anglaterra, Bèlgica, Holanda, Suïssa, països escandinaus) encara hi ha un Parlament, eleccions, llibertats democràtiques, o les seues despulles. Però en tots aquests països la lluita de classes s'exacerba en el mateix sentit en què abans s'ha desenvolupat a Itàlia i Alemanya. Qui es consola amb la frase: "França no és Alemanya", és un imbècil sense esperança. En l'actualitat, en tots els països actuen les mateixes lleis: les de la decadència capitalista. Si els mitjans de producció continuen a mans d'un petit nombre de capitalistes, no hi ha salvació per a la societat. Està condemnada a anar de crisi en crisi, de misèria en misèria, de mal en pitjor. En els distints països, les conseqüències de la decrepitud i decadència del capitalisme s'expressen sota formes diverses i amb ritmes desiguals. Però el fons del procés és el mateix arreu. La burgesia ha menat la seua societat a la fallida completa. No és capaç d'assegurar al poble, ni el pa ni la pau. És precisament per això que no pot suportar l'ordre democràtic per molt de temps més. Està obligada a aixafar els obrers amb l'ajuda de la violència física. Però no pot acabar-se amb el descontentament dels obrers i camperols per mitjà de la policia únicament. Enviar l'exèrcit contra el poble, aviat es fa impossible: comença a descompondre's i acaba amb el pas d'una gran part dels soldats al costat del poble. Per això, el gran capital està obligat a crear bandes armades particulars, especialment entrenades per atacar els obrers, com a certes races de gossos són entrenats per atacar la presa. La funció històrica del *feixisme* és la d'aixafar la classe obrera, destruir les seues organitzacions, ofegar la llibertat política, quan els capitalistes ja se senten incapaços de dirigir i dominar amb ajuda de la maquinària democràtica.

El feixisme troba el seu material humà sobretot al si de la petita burgesia. Aquesta és totalment arruïnada pel gran capital. Sota l'actual estructura social, no té salvació. Però no coneix una altra sortida. El seu descontent, la seua indignació, la seua desesperació, són desviats pels feixistes del gran capital i dirigits contra els obrers. Del feixisme pot dir-se que és una operació de dislocació dels cervells de la petita burgesia en interès dels seus pitjors enemics. Així, el gran capital arruïna primer les classes mitjanes i, tot seguit, amb ajuda dels seus agents els mercenaris, els demagogs feixistes, dirigeix contra el proletariat la petita burgesia sumida en la desesperació. No és sinó mitjançant semblants procediments que el règim burgès és capaç de mantenir-se. Fins a quan? Fins que siga derrocat per la revolució proletària.

Els començaments del bonapartisme a França

En França, el moviment de la democràcia vers el feixisme encara està en la seua primera etapa. El Parlament existeix, però ja no té els poders d'altres temps i mai més els recuperarà. Morta de por, la majoria del Parlament, després del 6 de febrer, a cridat al poder Doumergue, el salvador, l'àrbitre. El seu govern es

col·loca per damunt del Parlament. No es recolza sobre la majoria “democràticament” elegida, sinó directament i immediata sobre l’aparell burocràtic, sobre la policia i l’exèrcit. Precisament per això, Doumergue no pot admetre cap llibertat per als funcionaris i, en general, per als empleats públics. Necessita un aparell burocràtic dòcil i disciplinat, en la cima del qual puga mantenir-se sense perill de caure. En el seu terror davant dels feixistes i davant del “front comú”, la majoria parlamentària està obligada a inclinar-se davant de Doumergue. En l’actualitat, s’escriu molt sobre la propera “reforma” de la Constitució, sobre el dret de dissolució de la Cambra de Diputats, etc. Totes aquestes qüestions no tenen sinó un interès jurídic. En el pla polític, la qüestió ja està resolta. La reforma s’ha realitzat sense viatjar a Versalles. L’aparició en l’arena de bandes feixistes armades ha donat als agents del gran capital la possibilitat d’elevant-se per damunt del Parlament. En açò radica avui l’essència de la Constitució francesa. Tota la resta no és sinó il·lusió, fraseologia o engany conscient.

El rol actual de Doumergue, com el dels seus possibles successors (del tipus del mariscal Pétain o de Tardieu) no és una cosa nova. És semblant al que exerciren, sota altres condicions, Napoleó o Napoleó III. L’essència del bonapartisme consisteix en açò: recolzant-se en la lluita de dos camps, “salva” la “nació”, amb l’auxili d’una dictadura burocràticomilitar. Napoleó I representa el bonapartisme de la impetuosa joventut de la societat burgesa. El bonapartisme de Napoleó III, és el del moment en què, al cap de la burgesia, comença a aparèixer la calvície. En la persona de Doumergue, trobem el bonapartisme senil de la decadència capitalista. El govern Doumergue és el primer grau en el pas del parlamentarisme al bonapartisme. Per tal de mantenir el seu equilibri, Doumergue necessita tenir a la seua dreta els feixistes i altres bandes, que l’han portat al poder. Reclamar-li que dissolga (no en els papers, sinó en la realitat) les joventuts Patriòtiques, els Croix de Feu, els Camelots du roi i d’altres semblants, etc., és reclamar-li que talle la branca sobre què està apujat. Naturalment són possibles oscil·lacions temporànies en un o altre sentit. Així, una ofensiva prematura del feixisme podria provocar cert moviment cap a “l’esquerra” en les altes esferes governamentals: Doumergue donaria lloc per un moment, no a Tardieu sinó a Herriot. Però, en primer lloc, en cap moment s’ha dit que els feixistes farien una temptativa prematura de colp d’estat. En segon lloc, un temporani moviment a l’esquerra en les altes esferes no canviaria la direcció general del desenvolupament, no faria sinó posposar un poc el desenllaç. No hi ha camí per a tornar cap enrere, vers la democràcia pacífica. Els esdeveniments condueixen inevitablement i irresistible a un conflicte entre el proletariat i el feixisme.

Durarà molt el bonapartisme?

Quant de temps pot mantenir-se l’actual règim bonapartista de transició? O, dit d’una altra manera: ¿quant de temps li queda al proletariat per a preparar-se per al combat decisiu? Naturalment, és impossible respondre aquesta pregunta amb

exactitud. Però, mentre, poden establir-se algunes dades per tal d'apreciar la velocitat del desenvolupament de tot el procés. L'element més important per al judici, és la sort futura del Partit Radical.

Pel seu naixement, el bonapartisme actual està lligat, com hem dit, a un començament de guerra civil entre els camps polítics extrems. El seu principal suport material el troba en la policia i l'exèrcit. Però també té un suport cap a l'esquerra: el Partit Radical-socialista. La base d'aquest partit de masses està constituïda per la petita burgesia urbana i rural. La direcció del partit està formada pels agents "democràtics" de la gran burgesia que, de tant en tant, han donat al poble petites reformes i, més contínuament, frases democràtiques; cada dia l'han salvat (de paraula) de la reacció i del clericalisme, però en totes les qüestions importants han fet la política del gran capital. Sota l'amenaça del feixisme, i encara més, davall la del proletariat, els radicals-socialistes s'han vist obligats a passar del camp de la "democràcia" parlamentària al camp del bonapartisme. Com el camell sota el fuet del cameller, el radicalisme s'ha posat sobre els seus quatre genolls, per tal de permetre a la reacció seure's entre les seues gupes. Sense el suport polític dels radicals, el govern Doumergue seria impossible en aquest moment.

Si hom compara l'evolució política de França amb la d'Alemanya, el govern Doumergue i els seus possibles successors corresponen als governs Brüning, Papen, Schleicher, que ompliren l'interregne entre la república de Weimar i Hitler. No obstant, hi ha una diferència que, políticament, pot tenir una enorme importància. El bonapartisme alemany entrà en escena quan els partits democràtics s'havien enfonsat, mentre que els nazis creixien amb força prodigiosa. Els tres governs "bonapartistes" d'Alemanya, que tenien un suport polític propi molt dèbil, es trobaven en equilibri sobre una corda estesa sobre l'abisme, entre els dos camps hostils: el proletariat i el feixisme. Aqueixos tres governs caigueren ràpidament. El camp del proletariat estava aleshores escindit, no estava preparat per a la lluita, desorientat i traït pels seus dirigents. Els nazis pogueren fer-se amb el poder gairebé sense lluita.

El feixisme francès encara avui no representa una força de masses. Al contrari, el bonapartisme té un suport, per cert no molt segur ni molt estable, però de masses, en la persona dels radicals. Entre aquests dos fets, hi ha un nexa intern. Pel caràcter social del seu suport, el radicalisme és un partit de la petita burgesia. I el feixisme no pot convertir-se en força de masses, més que conquistant la petita burgesia. Amb d'altres paraules: *a França, el feixisme pot desenvolupar-se principalment a costa dels radicals*. Aquest procés es produeix en l'actualitat, però es troba encara en la seua primera etapa.

El rol del partit radical

Les darreres eleccions cantonals han tingut uns resultats que podien i havien d'esperar-se: els flancs, és a dir els reaccionaris i el bloc obrer, han guanyat posicions; i el centre, és a dir, els radicals, han perdut. Però encara els guanys i

pèrdues són ínfimes. Si s'hagués tractat d'eleccions parlamentàries aqueixos fenòmens haurien pres, sens dubte, dimensions força considerables. Per a nosaltres, els desplaçaments anotats no tenen importància en si mateixos, sinó només com a símptoma de canvis en la consciència de les masses. Mostren que el centre petitburgès ja ha començat a enfonsar-se a favor dels camps extrems. Açò significa que les restes del règim parlamentari seran progressivament rosegades; els camps extrems creixeran; s'aproximen els xocs entre ells. No és difícil comprendre que aquest procés és absolutament inevitable.

El partit radical és el partit amb l'ajuda del qual la gran burgesia mantenia les esperances de la petita burgesia en un millorament progressiu i pacífic de la seua situació. Aqueix rol dels radicals només fou possible mentre la situació econòmica de la petita burgesia continuava essent suportable; tolerable; mentre no patia una ruïna massiva i mentre servava esperances en l'esdevenidor. Per cert, el programa dels radicals fou sempre un simple tros de paper. Els radicals no han realitzat cap reforma social seriosa a favor dels treballadors i no podrien realitzar-la: no ho hauria permès la gran burgesia a mans de la qual estan totes les reals palanques del poder, els bancs i la Borsa, la gran premsa, els alts funcionaris, la diplomàcia, l'Estat Major. Però algunes petites almoines que obtenien els radicals de quan en quan, en benefici de la seua clientela, sobretot en el marc provincial, mantenien les il·lusions de les masses populars. Així fou fins a l'última crisi. En l'actualitat, per al camperol més endarrerit es fa clar que no es tracta d'una crisi passatgera ordinària, com hi hagueren no poques abans de la guerra, sinó d'una crisi de tot el sistema social. Són necessàries mesures fermes i decisives. Quines? El camperol no ho sap. Ningú li ho ha dit, com ell necessitaria.

El capitalisme ha portat els mitjans de producció a un nivell tal, que es troben paralyzats per la misèria de les masses populars, arruïnades pel mateix capitalisme. Per això mateix, tot el sistema ha entrat en un període de decadència, de descomposició, de putrefacció. El capitalisme no sols no pot donar als treballadors noves reformes socials, ni tan sols petites almoines: es veu obligat a llevar-li les que concedí abans. Tota Europa ha entrat en una època de contrareformes econòmiques i polítiques. Allò que provoca la política d'espoliació i ofec de les masses no són els capritxos de la reacció, sinó la descomposició del sistema capitalista. Aquí rau el fet fonamental, que ha d'ésser assimilat per cada obrer, si no vol que se l'enganye amb frases buides. És precisament per això que els partits reformistes democràtics es descomponen i perden força, un rere l'altre, en tota Europa. És la mateixa sort que espera als radicals francesos. Només gent sense cervell pot pensar que la capitulació de Daladier o el servilisme d'Herriot davant de la pitjor reacció són el resultat de causes fortuïtes o temporànies o de manca de caràcter d'aqueixos dos caps lamentables. No! Els grans fenòmens polítics tenen, sempre, profundes causes socials. La decadència dels partits democràtics és un fenomen universal que té les seues raons en la decadència del mateix capitalisme. La gran burgesia diu

als radicals: “Ara no és temps de jocs. Si no deixen de coquetejar amb els socialistes i de flirtejar amb el poble, prometent-li l’or i el moro, cride els feixistes. Entenguen bé que el 6 de febrer no fou més que una primera advertència!” Després de tot això, el camell radical es posa sobre els seus quatre genolls. No li queda una altra cosa per fer.

Però el radicalisme no trobarà la seua salvació per aquest camí. Lligant, als ulls de tot el poble, la seua sort a la sort de la reacció apropa, inevitablement, la seua pròpia fi! La pèrdua de vots i de llocs en les eleccions cantonals no és sinó un començament. Després, el procés d’enfonsament del partit radical anirà cada vegada més ràpid. Tota la qüestió és saber a favor de qui, si de la revolució proletària o del feixisme, es produirà aqueix enfonsament inevitable, irresistible.

Qui presentarà primer, més àmpliament i amb major força, a les classes mitjanes el programa més convincent, i (allò que és més important) conquistarà la seua confiança, mostrant amb paraules i fets que és capaç d’eliminar tots els obstacles en el camí d’un esdevenidor millor: ¿el socialisme revolucionari o la reacció feixista? D’aquesta qüestió depèn la sort de França per molts anys. No sols de França: d’Europa. No sols d’Europa: del món sencer.

Les “classes mitjanes”, el partit radical i el feixisme

Des del moment de la victòria dels nazis en Alemanya, en els partits i grups “d’esquerra” s’ha parlat molt sobre la necessitat d’apropar-se a les “classes mitjanes” per tal de tancar el camí al feixisme. La fracció Renaudel i Companyia s’ha separat del Partit Socialista amb l’objectiu especial d’apropar-se als radicals. Però, a la mateixa hora en què Renaudel, que viu en les idees de 1848, tendia les dues mans vers Herriot, aquest les tènies ocupades: una per Tardieu, l’altra per Louis Marin.

D’ací, no obstant, no se’n dedueix de cap manera que la classe obrera pugui donar l’esquena a la petita burgesia, abandonant-la a la seua desgràcia. De cap manera! Apropar-se als camperols i petits burgesos de la ciutat, atreure’ls al nostre costat, és la condició necessària de l’èxit en la lluita contra el feixisme, per no parlar de la conquesta del poder. Només cal plantejar el problema d’una manera correcta. Però per a això s’ha de comprendre clarament quina és la naturalesa de les “classes mitjanes”. Res és més perillós, especialment en un període crític, que repetir fórmules generals, sense examinar què contingut social recobreixen.

La societat contemporània es compon de tres classes: la gran burgesia, el proletariat i les “classes mitjanes” o petita burgesia. Les relacions entre aquestes tres classes determinen en última instància la situació política del país. Les classes fonamentals de la societat són la gran burgesia i el proletariat. Aquestes dues classes són les úniques que poden tenir una política independent, clara i conseqüent. La petita burgesia es distingeix per la seua dependència econòmica i la seua heterogeneïtat social. La seua capa superior toca

directament la gran burgesia. La seua capa inferior es barreja amb el proletariat i arriba a caure, fins i tot, en l'estat del lumpenproletariat. D'acord amb la seua situació econòmica, la petita burgesia no pot tenir una política independent. Oscil·la sempre entre els capitalistes i els obrers. La seua pròpia capa superior L'empenta cap a la dreta; les seues capes inferiors, oprimides i explotades, són capaces, sota determinades condicions, de girar bruscament vers l'esquerra, és per aqueixes relacions contradictòries de les diferents capes de les "classes mitjanes" que ha estat sempre determinada la política confusament i absoluta inconsistent dels radicals, les seues vacil·lacions entre el bloc amb els socialistes, per a calmar la base, i el bloc nacional amb la reacció capitalista, per tal de salvar la burgesia. La descomposició definitiva del radicalisme comença des del moment en què la gran burgesia, ella mateixa en un atzucac, no li permet continuar oscil·lant. La petita burgesia, les masses arruïnades de les ciutats i del camp, comença a perdre la paciència. Pren una actitud cada vegada més hostil envers la seua pròpia capa superior; es convenç en els fets de la inconsistència i perfídia de la seua direcció política. El camperol pobre, l'artesà, el petit comerciant, es convençen en els fets que un abisme els separa de tots aqueixos intendents, de tots aqueixos advocats, de tots aqueixos arribistes polítics, a l'estil d'Herriot, Daladier, Chautemps i Companyia. que, per la seua forma de vida i per les seues concepcions, són grans burgesos. És precisament aquesta desil·lusió de la petita burgesia, la seua impaciència, la seua desesperació, que explota el feixisme. Els seus agitadors estigmatitzen i maleeixen la democràcia parlamentària, que abona als arribistes i staviskrates, però que res dóna als petits treballadors. Aquests demagogs branden el puny en direcció als banquers, els grans comerciants, els capitalistes. Aqueixes paraules i gestos responen plenament als sentiments dels petits propietaris, caiguts en una situació sense sortida. Els feixistes mostren audàcia, surten al carrer, enfronten la policia, intenten escombrar el Parlament per la força. Açò impressiona el petit burgès sumit en la desesperació. Es diu: "els radicals, entre els que hi ha molts estafadors, s'han venut definitivament als banquers; els socialistes prometen des de fa molt de temps eliminar l'explotació, però mai passen de les paraules als fets; als comunistes no se'ls pot entendre: avui una cosa, demà una altra; cal veure si els feixistes poden portar-nos la salvació".

És inevitable el pas de les classes mitjanes al camp del feixisme?

Renaudel, Frossard i els seus semblants s'imaginen que la petita burgesia està aferrada sobretot a la democràcia i que, precisament per això, cal unir-se als radicals. Què monstruosa aberració! La democràcia no és més que una forma política. La petita burgesia no es preocupa per la corfa de l'anou sinó per la seua llavor. Cerca salvar-se de la misèria i la ruïna. ¿Que la democràcia es mostra impotent? Al diable amb la democràcia! Així raona o sent cada petit burgès. En la indignació creixent de les capes inferiors de la petita burgesia contra les seues pròpies capes superiors, "instruïdes", municipals, cantonals, parlamentàries, s'hi troba la principal font social i política del feixisme. A açò

cal d'agregar-li l'odi de la joventut intel·lectual, aixafada per la crisi, cap als advocats, els professors, els diputats i els ministres nous rics. Ací també, en conseqüència, els intel·lectuals petitburgesos inferiors es rebel·len contra els que estan per damunt d'ells. ¿Significa açò que el pas de la petita burgesia al camí del feixisme serà inevitable, ineluctable? No, semblant conclusió seria d'un vergonyós fatalisme. Allò que és realment és inevitable és la fi del radicalisme i de totes les agrupacions polítiques que lliguen la seua sort a la d'aquest. Sota les condicions de la decadència capitalista, ja no hi ha lloc per a un partit de reformes democràtiques i de progrés "pacífic". Siga quina siga la via per la qual passe el futur desenvolupament de França, el radicalisme desapareixerà de l'escena, de totes maneres, rebutjat i menyspreat per la petita burgesia, a la que ha traït definitivament. Tot obrer conscient es convencerà des d'ara que la nostra predicció respon a la realitat, sobre la base dels fets i de l'experiència de cada dia. Noves eleccions portaran derrotes per als radicals. D'ells van a desprendre's unes capes rere d'altres, les masses populars per baix, els grups d'arribistes espantats per dalt. Desercions, escissions, traïcions, van a continuar ininterrompudament. Cap maniobra ni cap bloc salvaran el partit radical. Aquest arrossegarà amb si a l'abisme el "partit" de Renaudel, Déat i Companyia. La fi del partit radical és el resultat inevitable del fet que la societat burgesa no pot assolir la fi de les seues dificultats amb l'ajuda de mètodes suposadament democràtics. L'escissió entre la base de la petita burgesia i les seues direccions és inevitable.

Però açò no significa, de cap manera, que les masses que segueixen al radicalisme inevitablement han de posar les seues esperances en el feixisme. Per descomptat, la part més desmoralitzada, més desclassada i més àvida de la joventut de les classes mitjanes ha fet ja la seua elecció en aqueix sentit. És d'aquesta reserva que es recluten sobretot les bandes feixistes. Però les grans masses petit burgeses de les ciutats i el camp no han fet encara la seua elecció. Vacil·len davant d'una gran decisió. És precisament perquè vacil·len que encara continuen, però ja sense confiança, votant a favor dels radicals. No obstant, aquesta situació de vacil·lació i irresolució no durarà anys, sinó mesos. El desenvolupament polític prendrà, en el proper període, un ritme febril. La petita burgesia únicament refusarà la demagògia del feixisme si posa la seua fe en la realitat d'un altre camí. Però l'altre camí, és el de la revolució proletària.

És veritat que la petita burgesia tem la revolució?

Als cretins parlamentaris, que creuen ser coneixedors del poble, els agrada de repetir: "no cal espantar les classes mitjanes amb la revolució puix avorreixen els extrems." Sota aquesta forma general, aquesta afirmació és absolutament falsa. Naturalment, el petit propietari tendeix a l'ordre, mentre els seus negocis van bé i té esperances que vagen inclús millor. Quan ha perdut aqueixa esperança, però, és fàcilment atacat per la ràbia i està disposat a abandonar-se a les mesures més extremes. En cas contrari, ¿com hauria pogut derrocar l'estat democràtic i conduir el feixisme al poder a Itàlia i Alemanya? Els petit

burgesos desesperats veuen en el feixisme, primer que res, una força combativa contra el gran capital, i creuen que, a diferència dels partits obrers que treballen només amb la llengua, el feixisme utilitzarà els punys per a imposar més “justícia”. A la seua manera, el camperol i l’artesà són realistes: comprenen que no podrà prescindir-se dels punys. És fals, tres vegades fals, afirmar que en l’actualitat la petita burgesia no es dirigeix vers el partit obrer perquè té por de les “mesures extremes”. Al contrari: la capa inferior de la petita burgesia, les seues grans masses no veuen en els partits obrers més que màquines parlamentàries, no creuen en la seua força, no els creuen capaços de lluitar, no creuen que aquesta vegada estiguen disposats a portar la lluita fins al final. I si és així, ¿paga la pena reemplaçar el radicalisme pels seus col·legues parlamentaris d’esquerra? Així és com raona o sent el propietari quasi expropiat, arruïnat i indignat. Sense la comprensió d’aquesta psicologia dels camperols, artesans, empleats, petits funcionaris, etc. (psicologia que sorgeix de la crisi social) és impossible elaborar una política justa.

La petita burgesia és econòmicament dependent i està políticament atomitzada. Per això no pot tenir una política pròpia. Necessita un ‘cap’ que li inspire confiança. Aqueix cap individual o col·lectiu (és a dir, una persona o un partit) pot ésser proveït per una o altra de les classes fonamentals, ja siga per la gran burgesia, ja siga pel proletariat. El feixisme unifica i arma les masses disperses; d’una “polseguera humana” (segons la nostra expressió) fa destacaments de combat. Així, dóna a la petita burgesia la il·lusió de ser independent. Comença a imaginar-se que realment, hom manejarà l’estat. No hi ha res de sorprenent en què aqueixes il·lusions i aqueixes esperances se li puguen al cap!

Però la petita burgesia pot també trobar un cabdill en el proletariat. Ho ha demostrat a Rússia, i parcialment a Espanya. Ha tendit a això en Itàlia, en Alemanya i en Àustria. Malauradament els partits del proletariat no han estat a l’altura de la seua tasca històrica. Per tal d’atreure al seu costat la petita burgesia, el proletariat ha de conquistar la seua confiança. I, per a això, ha de començar per tenir ell mateix confiança en les seues pròpies forces. Li cal un programa d’acció clar i estar disposat a lluitar pel poder per tots els mitjans possibles. Temperat pel seu partit revolucionari per a una lluita decisiva i implacable, el proletariat diu als camperols i als petits burgesos de la ciutat: “lluite pel poder; heus aquí el meu programa; no empraré la força més que contra el gran capital i els seus lacais; però amb vostès, treballadors, vull fer una aliança sobre la base d’un programa donat.” El camperol comprendrà semblant llenguatge. Únicament cal que tinga confiança en la capacitat del proletariat per a fer-se amb el poder. Per a això, és indispensable depurar el Front Únic de tot equívoc, de tota indecisió, de frases buides; és indispensable comprendre la situació i endinsar-se seriosament en la ruta de la lluita revolucionària.

Una aliança amb els radicals seria una aliança contra les classes mitjanes

Renaudel, Frossard i els seus semblants s'imaginen amb tota serietat que una aliança amb els radicals és una aliança amb les "classes mitjanes" i, en conseqüència, una barrera contra el feixisme. Aquesta gent no veu una altra cosa que les ombres parlamentàries. Ignoren l'evolució real de les masses i es giren cap al partit radical que se sobreviu i que fa temps els ha donat l'esquena. Pensen que en una època de gran crisi social, una aliança de classes mobilitzades pot ésser reemplaçada per un bloc amb una colla parlamentària compromesa i condemnada a la desaparició. Una vertadera aliança del proletariat i les classes mitjanes no és una qüestió d'estàtica parlamentària, sinó de dinàmica revolucionària. Aqueixa aliança, cal crear-la, forjar-la en la lluita.

El fons de la situació política actual rau en el fet que la petita burgesia desesperada comença a desembarassar-se del jou de la disciplina parlamentària i de la tutela de la colla "radical" conservadora, que sempre ha enganyat el poble i que ara l'ha traït definitivament. En aquesta situació, lligar-se als radicals significa condemnar-se al menyspreu de les masses i empenyar la petita burgesia als braços del feixisme en què ella veurà el seu únic salvador.

El partit obrer no ha d'ocupar-se en una temptativa sense esperança de salvar el partit dels especialistes en fallides; per contra ha d'accelerar amb totes les seues forces el procés d'alliberament de les masses de la influència radical. Com major siga el zel i energia que pose en el compliment d'aqueixa tasca, millor prepararà vertaderament i ràpida l'aliança de la classe obrera amb la petita burgesia. Cal copsar les masses en el seu moviment. És necessari posar-se al capdavant d'elles i no a la seua cua. La història treballa avui ràpidament. Pitjor per a aquell que es quede arrere!

Quan Frossard nega al Partit Socialista el dret de desemascarar, debilitar i descompondre el partit radical, actua com a un radical conservador, no com a un socialista. Només té dret a l'existència històrica el partit que crega en el seu programa i s'esforce en reunir tot el poble sota la seua bandera. En cas contrari, no és un partit històric, sinó una colla parlamentària, una banda d'arribistes. No és únicament el dret sinó el deure elemental del partit del proletariat, alliberar les masses treballadores de la nefasta influència de la burgesia. Aquesta tasca històrica pren en l'actualitat, una agudeses particular, perquè els radicals s'esforcen més que mai en cobrir el treball de la reacció, adormir i enganyar el poble i preparar, així, la victòria del feixisme. Els radicals d'esquerra? També ells capitulen fatalment davant d'Herriot, com Herriot ho fa davant de Tardieu.

Frossard vol creure que l'aliança dels socialistes amb els radicals menarà a un govern "d'esquerra" que dissoldrà les organitzacions feixistes i salvarà la república. És difícil imaginar una amalgama més monstruosa d'il·lusions democràtiques i de cinisme policíac. Quan diem que és necessària una milícia popular (parlarem d'açò en detall, més avant), Frossard i els seus semblants objecten: "contra el feixisme no s'ha de lluitar amb mitjans físics, sinó

ideològicament”. Quan diem que únicament una forta mobilització revolucionària de les masses (que no és possible més que en una lluita contra el radicalisme) és capaç de soscavar el pis davall els peus del feixisme, la mateixa gent ens replica: “no, únicament ens pot salvar la policia del govern Daladier-Frossard”.

Deplorable barbotegi! Els radicals han tingut el poder i, si han consentit en cedir-li'l a Doumergue, no és perquè els faltés l'ajuda de Frossard, sinó perquè temien el feixisme, temien la gran burgesia que els amenaçava amb les navalles reialistes, perquè temien encara més al proletariat que començava a dirigir-se contra el feixisme. Com a sùmmum d'escàndol, fou el mateix Frossard qui, espantat de l'espant dels radicals, aconsellà Daladier que capitulés! Si s'admet per un instant (hipòtesi manifestament inversemblant!) que els radicals haurien consentit en trencar l'aliança amb Doumergue per l'aliança amb Frossard, les bandes feixistes, aquesta vegada amb la col·laboració directa de la policia, haurien sortit al carrer en nombre tres vegades major, i els radicals junt amb Frossard, s'haurien amagat a sota de la taula o s'haurien ocultat en els reductes més secrets dels seus ministeris.

Però suposem encara una hipòtesi fantàstica: la policia de Daladier-Frossard “desarma” els feixistes. És que això resol la qüestió? ¿Qui desarmarà la mateixa policia, que, amb la mà dreta tornarà als feixistes allò que els haja furtat amb la mà esquerra? La comèdia del desarmament dels feixistes no faria una altra cosa que augmentar l'autoritat dels feixistes, com a combatents contra l'estat capitalista. Els cops contra les bandes feixistes no poden ser reals més que en la mesura en què aqueixes bandes siguen, alhora, aïllades políticament. Mentre, l'hipotètic govern Daladier-Frossard no donaria res als obrers ni a les masses petitburgeses, perquè no podria atemptar contra els fonaments de la propietat privada. I, sense expropiació dels bancs, de les grans empreses comercials, de les indústries clau, dels transports, sense monopoli del comerç exterior i sense una sèrie de mesures profundes, no és possible de cap manera, acudir en ajuda del camperol, de l'artesà o del petit comerciant. Per la seua passivitat, per la seua impotència, per la seua mentida, el govern Daladier-Frossard provocaria una tempesta d'indignació en la petita burgesia i l'empentaria definitivament en la via vers el feixisme... si aqueix govern fos possible.

No obstant, cal reconèixer que Frossard no està sol. El mateix dia (24 d'octubre) que el moderat Zyromski intervenia en *Le Populaire* contra l'intent de Frossard de fer renéixer el *Cartel*, Cachin intervenia en *L'Humanité* per a defensar la idea d'un bloc amb els radicals socialistes. Ell, Cachin, saludava amb entusiasme el fet que els radicals s'hagueren pronunciat pel “desarmament” dels feixistes. Per cert, els radicals s'han pronunciat pel desarmament de tots, incloent-hi les organitzacions obreres. Per descomptat, en mans de l'estat bonapartista, tal mesura seria dirigida sobretot contra els obrers. Per descomptat, els feixistes “desarmats” rebrien l'endemà el doble d'armes, no sense ajuda de la policia. Però, perquè preocupar-se amb llòbregues reflexions?

Tot home necessita una esperança. I heus aquí a Cachin, que va darrere de les empremtes de Wels i Otto Bauer, que esperaren, en el seu moment, la salvació per mitjà d'un desarmament realitzat per les policies de Brüning i Dollfuss. Fent un viratge de 180 graus, Cachin identifica els radicals amb les classes mitjanes. No veu els camperols oprimits més que a través del prisma del radicalisme. No s'imagina l'aliança amb els petits propietaris treballadors d'una altra manera que sota la forma d'un bloc amb els arribistes parlamentaris que, per fi, han començat a perdre la confiança dels petits propietaris. En compte d'alimentar i d'atiar la incipient indignació del camperol i de l'artesà contra els explotadors "democràtics" i de dirigir aqueixa indignació cap a una aliança amb el proletariat, Cachin es prepara a sostenir els estafadors radicals amb l'autoritat del "front comú" i, d'aquesta manera, endinsar la indignació de les capes inferiors de la petita burgesia pel camí vers el feixisme.

En la política revolucionària la malaptesa teòrica sempre es paga cruelment. L'"antifeixisme", al igual que el "feixisme", no són per als stalinistes conceptes concrets, sinó dues grans bosses buides en què fiquen tot allò que cau a les seues mans. Doumergue és per a ells un feixista, com abans també ho fou Daladier. De fet, Doumergue és un explotador capitalista de l'ala feixista de la petita burgesia, de la mateixa manera que Herriot és un explotador de la petita burgesia radical. Actualment, aqueixos dos sistemes es combinen en el règim bonapartista. Doumergue també és, a la seua manera, un "antifeixista", perquè prefereix una dictadura pacífica, militar i policíaca, del gran capital a una guerra civil de resultat sempre incert. Per terror al feixisme, i més encara al proletariat, l'"antifeixista" Daladier s'ha unit a Doumergue. Però el règim de Doumergue és inconcebible sense l'existència de les bandes feixistes. L'anàlisi marxista elemental demostra així la inconsistència de la idea de l'aliança amb els radicals contra el feixisme! Els mateixos radicals es prenen el treball de mostrar en els fets com de fantàstiques i reaccionàries són les quimeres polítiques de Frossard i de Cachin.

La milícia obrera i els seus adversaris

Per a lluitar, cal conservar i reforçar els instruments i mitjans de lluita: les organitzacions, la premsa, les reunions, etc. El feixisme els amenaça, directament o indirecta. Encara és molt feble per a llençar-se a la lluita directa pel poder; però és prou fort com per a intentar abatre les organitzacions obreres tros a tros, per tal de temperar les seues bandes en aqueixos atacs, per a sembrar en els rengles obrers el desànim i la manca de confiança en les pròpies forces. D'altra banda, el feixisme troba auxiliars inconscients en tots aquells que diuen que la "lluita física" és inadmissible i sense esperances i que reclamen de Doumergue el desarmament dels seus guàrdies feixistes. Res és tan perillós per al proletariat, especialment sota les actuals condicions, com el verí ensucrat de les falses esperances. Res augmenta tant la insolència dels feixistes com el bla "pacifisme" de les organitzacions obreres. Res destrueix tant la confiança de les classes mitjanes en el proletariat, com la passivitat expectant, com l'absència de

voluntat de lluita.

Le Populaire i particularment *L'Humanité* escriuen tots els dies: “El Front Únic és una barrera contra el feixisme”, “El Front Únic no permetrà...”, “Els feixistes no s’atreviran”, etc. Frases. Cal dir exactament als obrers, socialistes i comunistes: “no permeteu que els periodistes i oradors superficials i irresponsables vos adormen amb frases. Es tracta dels vostres caps i de l’esdevenidor del socialisme”. No som nosaltres els que neguem la importància del Front Únic: l’hem exigit quan els dirigents dels dos partits estaven contra ell. El Front Únic obre enormes possibilitats. Però res més. El Front Únic, en si mateix, no decideix res. Únicament la lluita de les masses decideix. El Front Únic es revelarà com una gran cosa, quan els destacaments comunistes acudisquen en ajuda dels destacaments socialistes (i al revés), en el cas d’un atac de les bandes feixistes contra *Le Populaire* o *L'Humanité*. Però, perquè això passe, els destacaments de combat proletaris han d’existir, educar-se, entrenar-se, armar-se. I si no hi ha organització de defensa, és a dir milícia obrera, *Le Populaire* i *L'Humanité* podran escriure tot el que vullguen sobre l’omnipotència del Front Únic i els dos diaris es trobaran indefensos davant del primer atac ben preparat dels feixistes. Tractem de fer l’examen crític dels “arguments” i de les “teories” dels adversaris de la milícia obrera, que són molts i força influents en els dos partits obrers.

- Necessitem autodefensa de masses i no milícia, ens diuen sovint. Però, què és aquesta “autodefensa de masses”? Sense organització de combat? Sense quadres especialitzats? Sense armament? Endossar a les masses no organitzades, no preparades, lliurades a si mateixes, la defensa contra el feixisme, seria representar un paper incomparablement més baix que el de Ponç Pilat. Negar el rol de la milícia, és negar el rol de l’avantguarda. En aqueix cas, per a què un partit? Sense el suport de les masses, la milícia no és res. Però, sense destacaments de combat organitzats, les masses més heroiques seran aixafades, sector per sector, per les bandes feixistes. Oposar la milícia a l’autodefensa és absurd. *La milícia és l’òrgan de l’autodefensa.*

- Cridar a l’organització de la milícia, diuen alguns adversaris per cert poc seriosos i poc honestos, és una “provocació”. Açò no és un argument, sinó un insult. ¿Si la necessitat de defensar les organitzacions obreres sorgeix de tota la situació, com pot hom no cridar a la creació de milícies? ¿Hom pot dir-nos que la creació de milícies “provoca” els atacs dels feixistes i la repressió del govern? En aquest cas, es tracta d’un argument absolutament reaccionari. El liberalisme ha dit sempre als obrers que “provoquen” la reacció, per mitjà de la seua lluita de classes. Els reformistes repetiren aquesta acusació contra els marxistes; els menxevics contra els bolxevics. Aquestes acusacions es redueixen, en definitiva, a aquest profund pensament: si els oprimits no es posaren en moviment, els opressors no es veurien obligats a colpejar-los. És la filosofia de Tolstoi i de Gandhi, però de cap manera la de Marx i de Lenin. Si *L'Humanité* desitja des d’ara desenvolupar la doctrina de la “no resistència al

mal per la violència”, haurà de prendre com a símbol, no la falç i el martell, emblema de la revolució d’Octubre, sinó la bondadosa cabra que nodreix Gandhi amb la seua llet.

- Però, l’armament dels obrers no és oportú més que en una situació revolucionària que encara no existeix. Aquest profund argument significa que els obrers han de deixar-se colpejar fins que la situació esdevinga revolucionària. Els que ahir predicaven el “tercer període” no volen veure allò que passa davant dels seus ulls. La mateixa qüestió de l’armament únicament ha sorgit pràcticament perquè la situació “pacífica”, “normal”, “democràtica” ha deixat el lloc a una situació agitada, crítica, inestable, que pot igual de fàcilment transformar-se en una situació revolucionària com en contrarevolucionària. Aqueixa alternativa depèn, primer que res, d’açò: ¿es deixaran colpejar els obrers d’avantguarda, impunement, sector per sector o, a cada colp respondran amb dos cops, elevant el coratge dels oprimits i unint-los al seu voltant? Una situació revolucionària no cau del cel. Es forma amb la participació activa de la classe revolucionària i del seu partit.

Els stalinistes francesos invoquen el fet que la milícia no ha salvat el proletariat alemany de la derrota. Fins ahir negaven que hi hagués derrota en Alemanya, i afirmaven que la política dels stalinistes alemanys havia estat justa des de el principi a la fi. Avui, veuen tot el mal en la milícia obrera alemanya (*Rote Front*). Així, d’un error cauen a l’error oposat, no menys monstruosos. La milícia no resol la qüestió per si mateixa. *Fa falta una política correcta*. I la política dels stalinistes en Alemanya (“el socialfeixisme és l’enemic principal”, l’escissió sindical, el coqueteig amb el nacionalisme, putschisme) conduí fatalment a l’aïllament de l’avantguarda proletària i al seu enfonsament. Amb una estratègia totalment errònia, cap milícia podia salvar la situació.

És una ximpleria dir que l’organització de la milícia per si mateixa, obre el camí a les aventures, provoca l’enemic, reemplaça la lluita política per la lluita física, etc. En totes aqueixes frases no hi ha sinó covardia política. La milícia, com a forta organització de l’avantguarda és, de fet, el mitjà més segur contra les aventures, contra el terrorisme individual, contra les sagnants explosions espontànies. La milícia és, alhora, l’únic mitjà seriós de reduir al mínim la guerra civil que el feixisme imposa al proletariat. Que els obrers, malgrat l’absència de “situació revolucionària”, corregisquen només alguna vegada als “fills de papà” patriotes amb els seus propis mètodes, i el reclutament de noves bandes feixistes es farà de colp incomparablement més difícil.

Però ací els estratègs, embrollats pel seu propi raonament, ens llencen arguments encara més sorprenents. Llegim textualment: “si responem als tirs de les bandes feixistes amb altres tirs, (escriu *L’Humanité* del 23 d’octubre) perdem de vista que el feixisme és el producte del règim capitalista i que, lluitant contra el feixisme, és a tot el sistema a què enfrontem”. És difícil acumular en poques línies més confusió i més errors. És impossible defensar-se

contra els feixistes, perquè representen... “un producte del règim”. Açò significa que ha de renunciar-se a tota lluita, perquè tots els mals socials contemporanis són “productes del sistema capitalista”.

Quan els feixistes maten un revolucionari o incendien la seu d'un periòdic proletari, els obrers han de contestar filosòficament: “Ah!, els assassinats i els incendis són els productes del sistema capitalista,” i tornar a casa amb la consciència tranquil·la. La postració fatalista substitueix la teoria militant de Marx, amb avantatge únicament per a l'enemic de classe. Per descomptat, la ruïna de la petita burgesia és el producte del capitalisme. El creixement de les bandes feixistes és, per la seua banda, el producte de la ruïna de la petita burgesia. Però, d'altra banda, l'augment de la misèria i de la indignació del proletariat és també, per la seua banda, el producte del capitalisme i la milícia el producte de l'exacerbació de la lluita de classes. Així puix, ¿per què per als “marxistes” de *L'Humanité*, les bandes feixistes són el producte legítim del capitalisme i la milícia obrera el producte il·legítim dels... trotskistes? Decididament, és impossible entendre res d'açò.

Se'ns diu: és necessari fer front a tot el “sistema”. Com? ¿Per sobre del cap dels éssers humans? No obstant, els feixistes han començat pels tirs i han acabat amb la destrucció de tot el “sistema” de les organitzacions obreres. ¿Com detenir, doncs, l'ofensiva armada de l'enemic, si no és per mitjà d'una defensa armada, per a passar a continuació al nostre torn, a l'ofensiva?

Per cert, *L'Humanité* admet de paraula la defensa, però només com “autodefensa de masses”: la milícia és perjudicial, perquè, veja vostè, separa els destacaments de combat de les masses. Però aleshores, ¿per què entre els feixistes hi ha destacaments armats independents que no se separen de les masses reaccionàries sinó que, per contra, per mitjà dels seus colps ben organitzats eleven el coratge d'aqueixes masses i reforcen la seua audàcia? ¿O és que potser les masses proletàries són, per les seues qualitats combatives, inferiors a la petita burgesia desclassada?

Embrollat fins al final, *L'Humanité* comença a vacil·lar: heus aquí que l'autodefensa de masses necessita crear els seus “grups d'autodefensa”. En compte de la milícia repudiada, es posen grups especials, destacaments. A primera vista, sembla que la diferència és només de nom. En veritat, ni el nom proposat per *L'Humanité* val res. Es pot parlar d’“autodefensa de masses”, però és impossible parlar de “grups d'autodefensa”, perquè els grups no tenen per objectiu defensar-se a si mateixos, sinó a les organitzacions obreres. No obstant, no es tracta, per descomptat, del nom. Els “grups d'autodefensa”, segons *L'Humanité*, han de renunciar a l'ús de les armes, per a no caure en el “putschisme”. Aquests savis tracten la classe obrera com a un xiquet en les mans del qual no ha de deixar-se una navalla. A més, les navalles són, com és sabut, el monopoli dels Camelots, els que, essent un legítim “producte del capitalisme”, han derrocat el “sistema” de la democràcia. No obstant, ¿com van

a defensar-se els “grups d’autodefensa” contra els revòlvers feixistes? “Ideològicament”, per descomptat. Dit d’una altra manera: no els queda un altre remei que amagar-se. En no tenir a les seues mans allò que cal, han de cercar l’“autodefensa” en les cames. Mentre, els feixistes saquejaran impunement les organitzacions obreres. Però, si el proletariat pateix una terrible derrota, almenys no s’haurà fet culpable de “putschisme”. Disgust i menyspreu: açò és el que provoca aqueix xarlatanisme passat davall la bandera del “bolxevisme”. Ja en el temps del “tercer període” de felix memòria, quan els estrategs de *L’Humanité* tenien el deliri de les barricades, “conquistaven” el carrer tots els dies i tractaven de “socialfeixistes” tots aquells que no compartien les seues extravagàncies, predirem:

“En quant aquesta gent es creme la punta dels dits, es convertiran en els pitjors oportunistes”. Ara, la predicció s’ha confirmat completament. En el moment en què en el Partit Socialista es reforça i creix el moviment a favor de la milícia, els caps del partit que s’anomena Comunista corren a la mànega d’incendis per a refredar les aspiracions dels obrers d’avantguarda de formar columnes de combat. Pot hom imaginar un treball més nefast i més desmoralitzador?

Cal construir la milícia obrera

En els rengles del Partit Socialista, a vegades s’escolta aquesta objecció: “És necessari formar la milícia, però no cal parlar tan alt sobre això”. No es pot sinó felicitar els camarades que tenen la cura de sostreure el costat pràctic de l’assumpte als ulls i orelles indesitjables. Però és massa ximple pensar que es pot crear la milícia imperceptiblement, en secret, entre quatre parets. Ens calen desenes i, de seguida, centenars de milers de combatents. Només vindran si milions d’obrers i obreres, i darrere d’ells també els camperols, comprenen la necessitat de la milícia i creen, al voltant dels voluntaris, un clima d’ardent simpatia i de suport actiu. La conspiració pot i ha d’involucrar únicament el costat pràctic de l’assumpte. Però en allò tocant la campanya política, ha de desenvolupar-se obertament, en les reunions, en les fàbriques, als carrers i en les places públiques.

Els quadres fonamentals de la milícia han d’ésser els obrers fabrils, agrupats segons el lloc de treball, coneixent-se els uns als altres i podent protegir als seus destacaments de combat de la infiltració d’agents enemics amb molta major facilitat i seguretat que els buròcrates de primera línia. Els estats majors conspiratius, sense la mobilització oberta de les masses, quedaran suspesos en l’aire en el moment de perill. És necessari que totes les organitzacions obreres posen mà a l’obra. En aquesta qüestió, no pot haver-hi una línia divisòria entre els partits obrers i els sindicats. Colze amb colze, han de mobilitzar les masses. Així, l’èxit de la milícia obrera estarà plenament assegurat.

Però, d’on trauran les armes els obrers?, objecten els seriosos “realistes”, és a dir els filisteus espantats. L’enemic de classe té els fusells, els canons, els tancs, els gasos, els avions; i els obrers, uns centenars de revòlvers i de ganivets.

En aquesta objecció, tot s'ajunta per a espantar els obrers. D'una banda, els nostres savis identifiquen l'armament dels feixistes amb l'armament de l'estat; per una altra es giren vers l'estat per a suplicar-li que desarme els feixistes. Lògica destacable! De fet, la seua posició és falsa en els dos casos. A França, els feixistes encara estan lluny d'haver-se apoderat de l'estat. El 6 de febrer, entraren en un enfrontament armat amb la policia de l'estat. Per això, serà fals parlar de canons i tancs, quan es tracte *de la immediatesa* de la lluita armada contra els feixistes. Els feixistes, per descomptat, són més rics que nosaltres i els resulta més fàcil comprar armes. Però els obrers són més nombrosos, més decidits, més devots, almenys quan compten amb una ferma direcció revolucionària. Entre altres fonts, els obrers poden armar-se a costa dels feixistes, desarmant-los sistemàticament. Actualment, aquesta és una de les formes més serioses de lluita contra el feixisme. Quan els arsenals obrers comencen a omplir-se a costa dels dipòsits feixistes, els bancs i els trusts es faran més prudents en el finançament de l'armament dels seus guàrdies assassins. Pot admetre's inclús que en aqueix cas (*però únicament en aqueix cas*) les autoritats alarmades comencen realment a impedir l'armament dels feixistes, per tal de no oferir una font suplementària d'armament als obrers. Des de fa molt, se sap que només una tàctica revolucionària crea, com a producte accessori, "reformes" o concessions del govern.

Però com desarmar els feixistes? Naturalment, és impossible fer-ho cínicament per mitjà d'articles en els periòdics. Cal crear esquadrons de combat. Cal crear els estats majors de la milícia. Cal instituir un bon servei d'informació. Milers d'informadors i d'auxiliars amistosos se'ns aproparan, quan compreguen que hem encarat l'assumpte amb serietat. Cal una voluntat d'acció proletària.

Però els armaments feixistes no són, naturalment, l'única font. A França, hi ha més d'un milió d'obrers organitzats; parlant en general, és un nombre molt baix, però és més que suficient per a establir un començament de milícia obrera. Si els partits i els sindicats armaren només la desena part dels seus membres, ja hi hauria una milícia de 100.000 homes. No hi ha dubte que el nombre dels voluntaris, l'endemà de la crida del "Front Únic" per a formar la milícia, el sobrepassaria de lluny. Les cotitzacions dels partits i dels sindicats, les col·lectes i les contribucions voluntàries permetrien, en un o dos mesos, assegurar armes a 100.000 o 200.000 combatents obrers. La canalla feixista posaria ràpidament la cua entre les potes. Tota la perspectiva del procés es faria incomparablement més favorable.

Invocar l'absència d'armament o altres causes objectives per a explicar per què encara no s'ha encarat la creació de la milícia, és enganyar-se a si mateix i als altres. El principal obstacle, es pot dir que l'únic, rau en el caràcter conservador i passiu de les organitzacions obreres dirigents. Els escèptics que estan al capdavant d'elles no creuen en la força del proletariat. Dipositen la seua esperança en tot tipus de miracles vinguts de dalt, en compte de donar una sortida revolucionària a l'energia de baix. Els obrers conscients han d'obligar

els seus caps, ja siga a passar immediatament a la creació de la milícia del poble, ja siga a cedir el lloc a forces més joves i fresques.

¿Per a què conquistar el poder si poden obtenir els mateixos resultats per la via pacífica? “Sota ‘la pressió i el control’ del Front Únic, Germain-Martin nacionalitzarà els bancs i Marchandeu manarà a la presó els conspiradors reaccionaris, començant pel seu col·lega Tardieu. La idea de la “pressió i el control” en compte de la lluita revolucionària, no ha estat inventada per Vaillant-Couturier, ha tornat prestada d’Otto Bauer, Hilferding i el menxevic rus Dan. L’objectiu d’aquesta idea és el següent: desviar els obrers de la lluita revolucionària. De fet, és cent vegades més fàcil aixafar els feixistes amb les pròpies mans que amb les mans d’una policia hostil. I quan el Front Únic esdevinga prou poderós per a “controlar” l’aparell de l’estat (per consegüent, després de la presa del poder, i de cap mode abans) eliminarà simplement la policia burgesa i posarà en el seu lloc la milícia obrera.

L’armament del proletariat

Una vaga és inconcebible sense propaganda i sense agitació, però també sense piquets que, on puguen, actuen per la persuasió i allí on es veguen obligats, fan ús de la força física. La vaga és la forma més elemental de la lluita de classes, en què es combinen sempre, en proporcions variables, els procediments “ideològics” i els procediments físics. La lluita contra el feixisme és, en el fons, una lluita política, que requereix una milícia de la mateixa manera que una vaga requereix piquets. En el fons, el piquet és l’embrió de la milícia obrera. Aquell que pense que cal renunciar a la lluita física, ha de renunciar a tota lluita, perquè l’esperit no viu sense la carn.

D’acord amb la magnífica expressió del teòric militar Clausewitz, la guerra és la continuació de la política per altres mitjans. Aquesta definició també s’aplica plenament a la guerra civil. La lluita física no és sinó un dels “altres mitjans” de la lluita política. És impossible oposar una a l’altra, perquè és impossible detenir la lluita política quan es transforma, per la força del seu desenvolupament intern, en lluita física. El deure d’un partit revolucionari és preveure la inevitabilitat de la transformació de la política en conflicte armat declarat i preparar-se amb totes les seues forces per a aqueix moment, com es preparen per a ell les classes dominants.

Els destacaments de la milícia per a la defensa contra el feixisme són els primers passos en el camí de l’armament del proletariat, però no l’últim. La nostra consigna és: *Armament del proletariat i dels camperols revolucionaris*. La milícia del poble, al capdavant, ha de comprendre tots els treballadors. Únicament es podrà complir aqueix programa completament en l’estat obrer, a les mans dels quals passaran tots els mitjans de producció i, per consegüent, també els mitjans de destrucció, és a dir tots els armaments i totes les fàbriques que els produeixen.

No obstant, és impossible arribar a l’estat obrer amb les mans buides. D’una via

pacífica, constitucional, al socialisme, no poden parlar més que els invàlids polítics, del tipus de Renaudel. La via constitucional està tallada per trinxeres que ocupen les bandes feixistes. Hi ha moltes d'aqueixes trinxeres davant de nosaltres. La burgesia no vacil·larà en provocar una dotzena de cops d'estat per a prevenir l'arribada del proletariat al poder. Un estat obrer socialista no pot ésser creat més que per via d'una revolució victoriosa. Tota revolució és preparada per la marxa del desenvolupament econòmic i polític, però és decidida sempre per conflictes armats declarats entre les classes hostils. Una victòria revolucionària no és possible més que gràcies a una llarga agitació política, un llarg treball d'educació, una llarga tasca d'organització de les masses. Però el mateix conflicte armat també ha de preparar-se amb molta anterioritat. Els obrers han de saber que hauran de batre's en una lluita a mort. Han de tendir a armar-se, com a una garantia del seu alliberament. En una època tan crítica com l'actual, el partit de la revolució ha de predicar incansablement als obrers la necessitat d'armar-se i de fer tot allò que puguen per a assegurar, almenys, l'armament de l'avantguarda proletària. Sense açò, la victòria és impossible.

Les darreres grans victòries electorals del Partit Laborista britànic no contradiuen de cap manera el que acabem de dir. Encara suposant que les properes eleccions parlamentàries donaren majoria absoluta al partit obrer (el que no és de cap manera segur), si s'admet encara que el partit s'aplica realment a realitzar reformes socialistes (el que és poc versemblant), trobarà immediatament una oposició tan aferrissada de la Cambra dels Lords, de la corona, dels bancs, de la Borsa, de la burocràcia, de la gran premsa, que es produirà inevitable l'escissió en la fracció parlamentària. L'ala esquerra, la més radical, es trobarà convertida en minoria parlamentària. Simultàniament, el moviment feixista prendrà dimensions sense precedents. La burgesia anglesa, fugida per les eleccions municipals, es prepara ara, sens dubte, realment per a una lluita extraparlamentària, alhora que les direccions del partit obrer acaronen el proletariat amb els successos electorals i les il·lusions parlamentàries. Lamentablement, els obrers socialistes són obligats a veure els esdeveniments britànics a través dels lents rosats de Jean Longuet. De fet, la burgesia britànica imposarà al proletariat una guerra civil més cruel com menys es preparen per a ella els caps del Partit Laborista.

- Però d'on trau vostè les armes per a tot el proletariat?, objecten novament els escèptics, que prenen la seua inconsistència interior per una impossibilitat objectiva. Obliden que la mateixa qüestió s'ha plantejat en totes les revolucions al llarg de la història. I, malgrat tot, les revolucions triomfants marquen etapes importants en el desenvolupament de la humanitat.

El proletariat produeix les armes, les transporta, construeix els arsenals en què són dipositades, defensa aqueixos arsenals contra si mateix, serveix en l'exèrcit i en crea tot l'equipament. No són panys ni murs allò que separa les armes del proletariat, sinó l'hàbit de la submissió, la hipnosi de la dominació, el verí

nacionalista. Bastarà de destruir aqueixos murs psicològics, i cap mur de pedra resistirà. Bastarà que el proletariat vullga tenir les armes, i les trobarà. La tasca del partit revolucionari és la de despertar en el proletariat aqueixa voluntat i facilitar-ne la realització.

Però heus aquí que Frossard i alguns centenars de parlamentaris, periodistes i funcionaris sindicals espantats llencen el seu últim argument; el de més pes: “¿Poden les persones serioses en general posar les seues esperances en l’èxit de la lluita física després de les últimes experiències tràgiques d’Àustria i Espanya? Penseu en la tècnica actual: els tancs!, els gasos!, els aeroplans!, Aquest argument demostra només que algunes “persones serioses” no sols no volen aprendre res, sinó que amb la por obliden a més a més el poc que aprengueren en altres temps. La història d’aquests darrers vint anys demostra, de manera particularment clara, que els problemes fonamentals en les relacions entre les classes, el mateix que entre les nacions, es resolen per mitjà de la força física. Els pacifistes han esperat durant molt de temps que l’augment de la tècnica militar fes impossible la guerra. Durant dècades, els filisteus han repetit que l’augment de la tècnica militar faria impossible la revolució. No obstant, guerres i revolucions segueixen la seua marxa. Mai hi ha hagut tantes revolucions, inclús revolucions victorioses, com després de l’última guerra, que posà al descobert tota la força de la tècnica militar.

Sota la forma dels més nous descobriments, Frossard i Companyia presenten vells esquemes; es limiten a invocar, en compte dels fusells automàtics i les metralladores, els tancs i avions de bombardeig. Responem: darrere de cada màquina hi ha homes, lligats per relacions no sols tècniques sinó, també, socials i polítiques. Quan el desenvolupament històric posa davant d’una societat una tasca revolucionària impostergable, com a qüestió de vida o mort, quan hi ha una classe progressiva a la victòria de la qual es troba lligada la salvació de la societat, la mateixa marxa de la lluita política obre davant de la classe revolucionària les possibilitats més diverses: ara paralitzar la força militar de l’enemic, ara apoderar-se’n, almenys parcialment. En la consciència d’un filisteu, aqueixes possibilitats es presenten sempre com “èxits ocasionals”, que mai més es repetiran. De fet, en tota gran revolució vertaderament popular s’obren qualsevol classe de possibilitats sota les combinacions més inesperades, però en el fons completament naturals. Però, malgrat tot, la victòria no es produeix per si sola. Per a utilitzar les possibilitats favorables, cal una voluntat revolucionària, una ferma resolució de vèncer, una direcció sòlida i perspicaç.

L’Humanité admet de paraula la consigna de l’“armament del proletariat”, però només per a renunciar a ella en els fets. Actualment, en aquest període, és inadmissible llençar una consigna que no és oportuna més que en “plena crisi revolucionària”. És perillós carregar el fusell, diu el caçador massa “prudent”, mentre no es veu la presa. Però, quan es veu la presa, és un poc tard per a carregar el fusell. ¿És que els estratèges de *L’Humanité* pensen que, “en plena

crisi revolucionària”, podran, sense preparació, mobilitzar i armar el proletariat? Per a aconseguir moltes armes, cal tenir-ne, almenys, algunes. Fan falta quadres militars. Cal que les masses tinguin el desig invencible d’apoderar-se de les armes. Fa falta un treball preparatori ininterromput, no sols en les sales de gimnàstica, sinó indissolublement lligat amb la lluita quotidiana de les masses. Açò vol dir: cal construir immediatament la milícia i, alhora, realitzar propaganda a favor de l’armament general dels obrers i dels camperols revolucionaris.

Però, i les derrotes d’Àustria i Espanya..?

La impotència del parlamentarisme sota les condicions de crisi total del sistema social del capitalisme és tan evident, que els demòcrates vulgars en el camp obrer (Renaudel, Frossard i els seus imitadors) no troben un argument per a defensar els seus prejudicis petrificats. Amb major raó, estan disposats a agafar-se de tots els fracassos i totes les derrotes patides en el camí revolucionari. El desenvolupament del seu pensament és el següent: si el parlamentarisme pur no ofereix sortida, amb la lluita armada no es millora la situació. Les derrotes de les insurreccions proletàries d’Àustria i Espanya són ara per a ells, per descomptat, l’argument preferit. De fet, en la crítica del mètode revolucionari, la inconsistència teòrica i política dels demòcrates vulgars apareix encara més clarament que en la seua defensa dels mètodes de la putrefacta democràcia burgesa. Ningú ha dit que el mètode revolucionari assegure automàticament la victòria. Allò que decideix no és el mètode en si mateix, sinó la seua aplicació correcta, l’orientació marxista en els esdeveniments, una organització poderosa, la confiança de les masses conquistada a través d’una llarga experiència, una direcció perspicaç i ferma. El resultat de tot combat depèn del moment i de les condicions del conflicte, de la relació de forces. El marxisme està lluny de pensar que el conflicte armat és l’únic mètode revolucionari, una panacea bona en totes les condicions. El marxisme, en general, no coneix fetitxes, ni parlamentaris ni insurreccionals. Tot és bo, en el seu lloc i en el seu temps. Hi ha quelcom que pot dir-se des del principi: pel camí parlamentari, el proletariat socialista mai i en cap banda ha conquistat el poder; i ni tan sols s’hi ha apropiat. Els governs de Scheidemann, Hermann Müller, Mac Donald res tenien en comú amb el socialisme. La burgesia únicament ha premés als socialdemòcrates i laboristes arribar al poder amb la condició que defensaren el capitalisme contra els seus enemics. I ells han complert escrupolosament amb aqueixa condició. El socialisme parlamentari, antirevolucionari, no ha fet realitat mai i arreu un ministeri socialista; ha assolit, per contra, formar renegats mensypreables, que han explotat el partit obrer per a fer una carrera ministerial: Millerand, Briand, Viviani, Laval, Paul-Boncour, Marquet.

D’altra banda, està demostrat per l’experiència històrica que el mètode revolucionari pot conduir a la conquesta del poder pel proletariat: a Rússia en 1917, en Alemanya i Àustria en 1918, a Espanya en 1930. A Rússia, hi havia un poderós partit bolxevic que, durant llargs anys, preparà la revolució i que sabé

prendre el poder sòlidament. Els partits reformistes d'Alemanya, Àustria i Espanya no prepararen ni dirigiren la revolució sinó que la patiren. Espantats pel poder que havia caigut a les seues mans, contra els seus desigs, el cediren benèvolament a la burgesia. D'aquesta manera, minaren la confiança en si mateix del proletariat i, encara més, la confiança de la petita burgesia en el proletariat. Prepararen les condicions del creixement de la reacció feixista, de la que foren víctimes.

La guerra civil, hem dit seguint Clausewitz, és la continuació de la política, però per altres mitjans. Açò significa: el resultat de la guerra civil depèn només en 1/4 (per no dir 1/10), de la marxa de la mateixa guerra civil, dels seus mitjans tècnics, de la direcció purament militar, i en els restants 3/4 (si no 9/10) de la preparació política. En què consisteix aqueixa preparació política? En la cohesió revolucionària de les masses, en el seu alliberament de les esperances servils en la clemència, la generositat, la lleialtat dels esclavistes "democràtics", en l'educació de quadres revolucionaris que sàpien desafiar l'opinió pública burgesa i que siguen capaços de mostrar enfront de la burgesia, encara que només siga una desena part de la implacabilitat que la burgesia mostra enfront dels treballadors. Sense aquest tremp, la guerra civil, quan les condicions la imposen (i *sempre acaben per imposar-la*) es desenvoluparà sota les condicions més desfavorables per al proletariat, dependrà en major grau dels atzars; després, encara en cas de victòria militar, el poder podrà escapar de les mans del proletariat. Qui no veja que la lluita de classes mena inevitablement a un conflicte armat, és un cec. Però no és menys cec qui, enfront del conflicte armat, no veu tota la política prèvia de les classes en lluita.

En Àustria qui ha patit la derrota no ha estat el mètode de la insurrecció sinó l'austromarxisme; a Espanya, el reformisme parlamentari sense principis. En 1918, la socialdemocràcia austríaca, a esquenes del proletariat, transmeté a la burgesia el poder que aquell havia conquistat. En 1927, no sols s'apartà covardament de la insurrecció proletària que tenia totes les possibilitats de vèncer, sinó que dirigí la Schutzbund obrera contra les masses insurgents. D'aquesta manera, preparà la victòria de Dollfuss. Bauer i Companyia deien: "Volem una evolució pacífica, però si l'enemic perd el cap i ens ataca, llavors...". Aquesta fórmula semblava ésser molt "sàvia" i molt "realista". Malauradament, és sobre el model austromarxista que Marceau Pivert basteix també els seus raonaments: "Si... llavors". De fet, aquesta fórmula és una trampa per als obrers: els tranquil·litza, els adorm, els enganya. "Si" vol dir: les formes de la lluita depenen de la bona voluntat de la burgesia i no de la impossibilitat de conciliar els interessos de les classes. "Si" vol dir: si som pacífics, prudents, conciliadors, la burgesia serà lleial i tot marxarà pacíficament. En córrer darrere del fantasma "si", Otto Bauer i els altres caps de la socialdemocràcia austríaca retrocediren passivament davant de la reacció, li cediren una posició rere altra. Desmoralitzaren les masses, tornaren a retrocedir, fins al moment en què s'hi trobaren finalment ficats en un atzucac;

allí, en l'últim reducte, acceptaren la batalla i... la pergueren.

A Espanya, els esdeveniments han seguit un altre camí, però en el fons, les causes de la derrota són les mateixes. El Partit Socialista, com els “social-revolucionaris” i els menxevics russos, compartí el poder amb la burgesia republicana, per tal d'impedir als obrers que portaren la revolució fins al final. Durant dos anys, els socialistes en el poder ajudaren la burgesia a desembarassar-se de les masses per mitjà de molles de reformes agràries, socials i nacionals. Contra les capes més revolucionàries del poble, els socialistes empraren la repressió. El resultat fou doble. L'anarco-sindicalisme que, amb una política correcta del partit obrer, s'hauria fos com la cera en el foc de la revolució, en realitat es reforçà i atragué al seu voltant les capes més combatives del proletariat. En l'altre pol, la demagògia social-catòlica explotà hàbilment el descontentament de les masses envers el govern burgès-socialista. Quan el Partit Socialista estigué prou compromès, la burgesia l'expulsà del poder i passà a l'ofensiva en tota la línia. El Partit Socialista es veié obligat a defensar-se sota les condicions extremadament desfavorables que li havia preparat la seua pròpia política anterior. La burgesia tenia ja un suport de masses a la dreta. Els caps anarco-sindicalistes, que en el curs de la revolució cometeren tots els errors propis d'aqueixos confusionistes professionals, es negaren a recolzar la insurrecció dirigida pels “polítics” traïdors. El moviment no tingué un caràcter general sinó esporàdic. El govern dirigí els seus colps sobre tots els quadres del tauler. La guerra civil així imposada per la reacció finí amb la derrota del proletariat.

De l'experiència espanyola no és difícil traure una conclusió contra la participació socialista en un govern burgès. La conclusió és en si mateixa indiscutible, però absolutament insuficient. El pretès “radicalisme” austromarxista no és millor que el ministerialisme espanyol. La diferència entre ells és tècnica i no política. Ambdós esperaven que la burgesia els retribuís “lleialtat” per “lleialtat”. I ambdós han portat el proletariat a sengles catàstrofes. A Espanya com en Àustria patiren la derrota no els mètodes de la revolució sinó els mètodes oportunistes en una situació revolucionària. No és el mateix!

No ens detindrem ací sobre la política de la Internacional Comunista en Àustria i Espanya i remetem el lector a les col·leccions de *La Verité* dels últims anys i a una sèrie de fullets.

En una situació política excepcionalment favorable, els Partits Comunistes austríac i espanyol, travats per la teoria del “tercer període”, del “socialfeixisme”, etc., es trobaren sentenciats a un complet aïllament. En comprometé els mètodes de la revolució per l'autoritat de “Moscou”, tancà per si mateixos el camí a una política vertaderament marxista, vertaderament bolxevic. La propietat fonamental de la revolució és sotmetre a un examen ràpid i implacable totes les doctrines i tots els mètodes. El càstig segueix quasi immediatament al crim. La responsabilitat de la Internacional Comunista per les

derrotes del proletariat en Alemanya, Àustria i Espanya, és incalculable. No n'hi ha prou amb tenir una política “revolucionària” (de paraula). Cal tenir una política correcta. Ningú ha trobat encara un altre secret per a la victòria.

El Front Únic i la lluita pel poder

Ja ho hem dit: el Front Únic dels partits Socialista i Comunista enclou grandioses possibilitats. Només volent-ho seriosament, seria demà l'amo de França. Però ha de voler-ho.

El fet que Jouhaux i, en general, la burocràcia de La C.G.T., es mantinguen *fora* del Front Únic, servant la seua “independència”, sembla contradir el que diem. En una època de grans tasques i de grans perills que posen a les masses de peu, desapareixen els límits entre les organitzacions polítiques i sindicals del proletariat. Els obrers volen saber com salvar-se de l'atur i del feixisme, com conquerir la seua independència davant del capital i no es preocupen per a res de la “independència” de Jouhaux envers la política proletària (puix Jouhaux és, ai! tan dependent de la política burgesa). Si l'avantguarda proletària, representada pel Front Únic, traça amb correcció el camí de la lluita, tots els obstacles aixecats per la burocràcia sindical, seran escombrats pel torrent viu del proletariat. La clau de la situació està avui en el Front Únic. Si aquest no utilitza aqueixa clau, exercirà el lamentable paper que hauria exercit inevitablement el Front Únic dels “social-revolucionaris” i els menxevics en 1917 a Rússia, si els bolxevics no li ho haguessen impedit.

No tractem separadament els partits Socialista i Comunista perquè políticament, ambdós, han renunciat a la seua independència a favor del Front Únic. Des del moment que els dos partits obrers, que competien vivament en el passat, han renunciat a criticar-se mútuament i a captar cadascun els adherents de l'altre, per aqueixa mateixa circumstància han deixat d'existir com a partits distints. Invocar “divergències de principis” que es mantenen, no canvia res. Des que les divergències de principi no es manifesten obertament i activa en un moment tan ple de responsabilitats com l'actual, deixen d'existir públicament; són com a tresors que dormen al fons del mar. Acabarà o no el treball comú en la fusió? No volem predir-ho. Però en el període present, que té una importància decisiva per al destí de França, el Front Únic actua com un partit incomplet, construït sobre el principi federatiu.

Què vol el Front Únic? Fins ara, no ho ha dit a les masses. La lluita contra el feixisme? Però, fins ara no ha explicat ni tan sols *com* pensa lluitar contra el feixisme. D'altra banda, el bloc purament defensiu contra el feixisme podria ésser prou només si, en la resta, els dos partits servaren una completa independència. Però no, tenim un Front Únic que comprèn quasi tota l'activitat pública dels dos partits i exclou la seua lluita recíproca per a conquerir la majoria del proletariat. Cal traure totes les conseqüències d'aquesta situació. La primera i més important és la següent: *la lluita pel poder*. L'objectiu del Front Únic no pot ésser un altre que un govern de Front Únic, és a dir un govern

socialista-comunista, un ministeri Blum-Cachin. Cal dir-ho obertament. Si el Front Únic es pren a si mateix seriosament (i aquesta és la condició necessària perquè el prenguen seriosament les masses populars) no pot escapar a la consigna de conquesta del poder. A través de quins mitjans? Per tots els mitjans que conduïsquen a l'objectiu. El Front Únic no renúncia a la lluita parlamentària. Però utilitza el Parlament sobretot per a desemascarar la impotència d'aquest i explicar al poble que el govern actual té una base extraparlamentària i que no se'l pot derrocar més que per un poderós moviment de masses. La lluita pel poder significa la utilització de totes les possibilitats que ofereix el règim bonapartista semiparlamentari, per a derrocar-lo per mitjà d'una investida revolucionària; per a reemplaçar a l'estat burgès per un estat obrer.

Les darreres eleccions cantonals han resultat en un creixement dels vots socialistes i, sobretot, comunistes. En si mateix, aquest fet no significa res. El Partit Comunista alemany tingué, als vespres del seu enfonsament, una afluència incomparablement més impetuosa de vots. Noves i àmplies capes d'oprimits es veuen empentades cap a l'esquerra per tota la situació, independentment inclús de la política dels partits extrems. El Partit Comunista francès ha guanyat més vots perquè, malgrat la seua política conservadora actual, per tradició continua essent "l'extrema esquerra". Les masses han manifestat, d'aquesta manera, la seua tendència a donar un impuls cap a l'esquerra als partits obrers, perquè elles estan enormement més a l'esquerra que els seus partits. També l'estat d'ànim revolucionari de la joventut socialista dóna testimoni d'açò. No cal oblidar que la joventut representa el baròmetre sensible de tota la classe i de la seua avantguarda! Si el Front Únic no surt de la passivitat o, inclús pitjor, comença un indigne romanç amb els radicals "d'esquerra", a costa del Front Únic començaran a enfortir-se els anarcosindicalistes, els anarquistes i altres grups semblants de desintegració política. Al mateix temps, s'enfortirà la indiferència, precursora de la catàstrofe. Al contrari, si el Front Únic, protegint la seua reraguarda i els seus flancs contra les bandes feixistes, inicia una gran ofensiva política sota la consigna de la conquesta del poder, trobarà un eco tan poderós que superarà les esperances més optimistes. Només poden no comprendre açò els xarlatans buits, per als que els grans moviments de masses sempre serà un llibre tancat amb set segells.

No un programa de passivitat sinó un programa de revolució

La lluita pel poder ha de partir de la idea fonamental de què, encara si és possible oposar-se a un agreujament futur de la situació de les masses en el terreny del capitalisme, no pot concebre's cap millora real de la seua situació sense una incursió revolucionària contra el dret de propietat capitalista. La campanya del Front Únic ha de recolzar-se sobre un programa de transició ben elaborat, és a dir sobre un sistema de mesures que (amb un govern obrer i camperol) han d'assegurar la transició del capitalisme al socialisme.

Ara bé, cal un programa no per a tranquil·litzar la pròpia consciència sinó per a conduir una acció revolucionària. Què val el programa si és lletra morta? El Partit Obrer belga, per exemple, ha adoptat el pompós pla De Man, amb totes les “nacionalitzacions”; però, ¿quin sentit té aqueix pla, si no volen moure un dit menut per la seua realització? Els programes del feixisme són fantàstics, mentiders, demagògics. Però el feixisme entaula una lluita rabiosa pel poder. El socialisme pot llençar el programa més savi; però el seu valor serà igual a zero si l'avantguarda del proletariat no desplega una dura lluita per a apoderar-se de l'estat. La crisi social, en la seua expressió política, és la crisi del poder. El vell amo de la societat està en fallida. Cal un nou amo. Si el proletariat revolucionari no es fa amo del poder ho farà inevitablement el feixisme!

Un programa de reivindicacions transitòries per a les “classes mitjanes” pot assolir una gran importància, naturalment, si aqueix programa respon, d'una banda, a les necessitats reals de les classe mitjanes, i per l'altra, a les exigències del desenvolupament cap al socialisme. Però una vegada més el centre de gravetat no es troba actualment en un programa especial. Les “classes mitjanes” han vist massa programes; allò que necessiten és tenir confiança en què el programa serà realitzat. En el moment en què el camperol es diga: “aquesta vegada, sembla que el partit obrer no retrocedirà”, la causa del socialisme estarà guanyada. Però, per a això, cal mostrar en els fets que estem fermament disposats a eliminar tots els obstacles del nostre camí.

No cal inventar mitjans de lluita; estan donats per tota la història del moviment obrer mundial: una campanya concentrada de la premsa obrera colpejant sobre un mateix punt; discursos vertaderament socialistes en les tribunes parlamentàries, no com a diputats domesticats sinó com a dirigents del poble; utilització de totes les campanyes electorals per als objectius revolucionaris; mítings freqüents, als que les masses hi vagen no sols per a escoltar els oradors sinó per a rebre les consignes i directives de l'hora; creació i enfortiment de la milícia obrera; manifestacions ben organitzades, que escombren del carrer les bandes feixistes; vagues de protesta; campanya oberta per la unificació i l'acreixement dels rengles sindicals sota el signe d'una resoluta lluita de classes; accions tossudes i ben calculades per a conquerir l'exèrcit per a la causa del poble; vagues més àmplies; manifestacions més poderoses; vaga general dels treballadors de la ciutat i del camp; ofensiva general contra el govern bonapartista pel poder dels obrers i camperols.

Encara hi ha temps per a preparar la victòria. El feixisme no s'ha convertit encara en un moviment de masses. La inevitable descomposició del capitalisme significarà, no obstant, l'encongiment de la base del bonapartisme, el creixement dels camps extrems i l'aproximació del desenllaç. No es tracta d'anys, sinó de mesos. Aqueix termini, per descomptat, no està escrit en cap banda. Depèn de la lluita de les forces vives, i, en primer lloc, de la política del proletariat i del seu Front Únic. Les forces potencials de la revolució superen en molt les forces del feixisme i, en general, les de tota la reacció unida. Els

escèptics que pensen que tot està perdut han d'ésser implacablement eliminats dels rengles obrers. Les capes profundes responen amb un eco vibrant a cada paraula ferma, a cada consigna vertaderament revolucionària. Les masses volen la lluita.

Allò que és avui l'únic factor progressiu de la història, no és l'esperit d'arreglaments de parlamentaris i periodistes sinó l'odi legítim i creador dels oprimits contra els opressors. Cal girar-se cap a les masses, cap a les seues capes més profundes. Cal fer una crida a la seua passió i a la seua raó. Cal rebutjar aquesta fatal "prudència", que és el pseudònim de la covardia i que, en les grans conjuntures històriques, equival a la traïció. El Front Únic ha de prendre com a lema la fórmula de Danton: "*De l'audace, toujours de l'audace, et encore de l'audace*"

Comprendre bé la situació i extraure'n totes les conclusions pràctiques (fermament, sense temor, fins a les últimes conseqüències) és assegurar la victòria del socialisme.

UNA VEGADA MÉS, ON VA FRANÇA?

(finals de març de 1935)

En el moment en què Flandin succeí Doumergue, plantejàrem davant de l'avantguarda proletària, la pregunta: "On va França?" Els quatre mesos transcorreguts res han canviat en l'essencial i no han debilitat la nostra anàlisi ni els nostres pronòstics. El poble francès es troba en una cruïlla: un camí porta a la revolució socialista, l'altre a la catàstrofe feixista. L'elecció del camí depèn del proletariat. Al capdavant d'aquest s'hi troba la seua avantguarda organitzada. Plantegem novament la qüestió: on portarà França l'avantguarda proletària?

El diagnòstic de la Internacional Comunista és fals i funest

El Comitè Central executiu del Partit Socialista ha llençat al gener, un programa *de lluita pel poder, de destrucció de l'aparell de l'estat burgès, d'instauració de la democràcia obrera i camperola, d'expropiació dels bancs i de les branques concentrades de la indústria*. No obstant, el Partit no ha mogut, fins ara, ni un sol dit menut per tal de portar aquest programa a les masses. Al seu torn, el Partit Comunista es nega, rotundament, a prendre el camí de la lluita pel poder. La causa? "La situació no és revolucionària".

Les milícies? L'armament dels obrers? El control obrer? Un pla de nacionalització? Impossible! "La situació no és revolucionària". Què es pot fer? Llençar grans peticions amb els clericals, exercir l'eloqüència buida amb els radicals i esperar. Fins a quan? Fins que la situació esdevinga revolucionària per si mateixa. Els savis mèdics de la Internacional Comunista tenen un

termòmetre, que posen sota l'axil·la d'aqueixa vella que és la Història i, així, determinen infal·liblement la temperatura revolucionària. Però no mostren a ningú el seu termòmetre.

Afirmem: el diagnòstic de la Internacional Comunista és radicalment fals. La situació és tan revolucionària com pot ser-ho *amb la política no-revolucionària* dels partits obrers. El més exacte és a dir que la situació és *prerevolucionària*. Perquè aquesta situació madura, fa falta una mobilització immediata, forta i incansable de les masses en nom del socialisme. Aquesta és l'única condició perquè la situació *prerevolucionària* esdevinga *revolucionària*. En cas contrari, si es continua marcant el pas en el mateix lloc, la situació prerevolucionària esdevindrà contrarevolucionària i portarà a la victòria del feixisme.

La frase sacramental sobre la “situació no revolucionària” només serveix actualment per a atipar els caps dels obrers, paraitzar la seua voluntat i deixar lliures les mans a l'enemic de classe. Davall la cobertura de frases semblants, el conservadorisme, la indolència, l'estupidesa i la covardia s'apoderen de la direcció del proletariat i es prepara la catàstrofe, com en Alemanya.

La tasca i l'objectiu d'aquest treball

En les pàgines següents, nosaltres, bolxevics leninistes, sotmetem a una detallada crítica marxista el diagnòstic i el pronòstic de la Internacional Comunista. Ocasionalment, ens detindrem per tal de tocar els punts de vista dels diversos dirigents socialistes, en la mesura en què siga necessària per al nostre objectiu fonamental: mostrar la *falsedat radical de la política del Comitè Central del Partit Comunista francès*. Als crits i insults dels stalinistes oposarem fets i arguments.

Naturalment, no ens limitarem a una simple crítica. Oposarem als punts de vista i consignes falsos les idees i els mètodes creadors de Marx i Lenin.

Reclamem del lector una atenció concentrada. El que està en joc és, en el sentit més directe i immediat, el cap del proletariat francès; cap obrer conscient té el dret de romandre impassible davant d'aqueixes qüestions, de la solució de les quals depèn la sort de la seua classe!

COM ES FORMA UNA SITUACIÓ REVOLUCIONÀRIA?

La premissa econòmica de la revolució socialista

La primera i més important premissa d'una situació revolucionària és l'exacerbació intolerable de les contradiccions entre les forces productives i les

formes de propietat. *La nació deixa d'avançar*. El fre del desenvolupament de la potència econòmica i, encara més, la seua regressió signifiquen que el sistema capitalista de producció s'ha desgastat per complet i que ha de cedir el lloc al sistema socialista.

La crisi actual, que comprèn tots els països i endarrereix l'economia en desenes d'anys, ha empentat definitivament el sistema burgès fins a l'absurd. Si en els principis del capitalisme, obrers famolencs i ignorants destruïren les màquines; ara els que destrueixen les màquines són els mateixos capitalistes. El manteniment, d'ara avant, de la propietat privada dels mitjans de producció amenaça la humanitat amb la barbàrie i la degeneració.

La base de la societat és la seua economia. Aquesta base està madura per al socialisme en un doble sentit: la *tècnica* moderna ha assolit un nivell tal que podria assegurar un elevat benestar al poble i a tota la humanitat; però la *propietat capitalista*, que se sobreviu, condemna els pobles a una pobresa i a patiments cada vegada majors.

La premissa fonamental, econòmica, del socialisme, existeix des de fa molt de temps. Però el capitalisme no desapareixerà de l'escena *per si mateix*. Només la classe obrera pot arrancar les forces productives de mans dels explotadors que les estrangulen. La història ens planteja aquesta tasca en forma aguda. Si el proletariat es troba, per tal o qual raó, incapaç de derrocar la burgesia i prendre el poder; si, està, per exemple, paralitzat pels seus propis partits i sindicats, continuarà la declinació de l'economia i de la civilització, s'acreixeran les calamitats, la desesperació i la postració s'apoderaran de les masses i el capitalisme (decrèpit, putrefacte, corcat) estrangularà els pobles cada vegada amb més força, arrossegant-los a l'abisme de noves guerres. *No hi ha salvació sense la revolució socialista*.

És aquesta l'última crisi del capitalisme o no?

El presídium de la Internacional Comunista assajà inicialment d'explicar que la crisi, començada en 1929, era l'última crisi del capitalisme. Dos anys més tard, Stalin declarà que la crisi actual *no és* encara, "versemblantment", *l'última*. També en el camp socialista trobem el mateix intent de profecia: l'última crisi o no?

"És imprudent afirmar (escriu Blum en *Le Populaire* del 23 de febrer) que la crisi actual és com un espasme suprem del capitalisme, l'últim sobresalt abans de l'agonia i la descomposició". Aquest mateix punt de vista té Grumbach, qui digué el 26 de febrer, en Mulhouse: "Alguns afirmen que aquesta crisi és passatgera; altres hi veuen la crisi final del sistema capitalista. Encara no ens atrevim a pronunciar-nos definitivament".

En aquesta forma de plantejar la qüestió hi ha dos errors cardinals: en primer lloc, hom barreja la *crisi conjuntural* amb la *crisi històrica de tot el sistema capitalista*; en segon lloc, s'admet que, *independentment de l'activitat conscient de les classes*, una crisi pot per *si mateixa*, ser la “última crisi”.

Davall la dominació del capital industrial, en l'època de la lliure competència, els ascensos conjunturals sobrepassaven de lluny les crisis; els primers eren la “regla”, els segons, l’“excepció”; el capitalisme en el seu conjunt estava en ascens. Des de la guerra, amb la dominació del capital financer monopolista, les crisis conjunturals sobrepassen de lluny les reanimacions; hom pot dir que les crisis s'han convertit en la regla i els ascensos en l'excepció; el desenvolupament econòmic, en el seu conjunt va cap avall, no cap amunt.

No obstant, les oscil·lacions conjunturals són inevitables i, amb el capitalisme malalt, es perpetuaran mentre existisca el capitalisme. I el capitalisme es perpetuarà mentre no s'haja portat a terme la revolució proletària. Aquesta és l'única resposta correcta.

Fatalisme i marxisme

El revolucionari proletari ha de comprendre, abans que res, que el *marxisme*, única teoria científica de la revolució proletària, res té en comú amb l'espera fatalista de “l'última” crisi. El marxisme és, per la seua mateixa essència, una *guia per a l'acció revolucionària*. El marxisme no ignora la voluntat i el coratge, sinó que els ajuda a trobar el camí just.

No hi ha cap crisi que pugui ser, *per si mateixa*, “mortal” per al capitalisme. Les oscil·lacions de la conjuntura creen només una situació en què serà més fàcil o més difícil al proletariat derrocar el capitalisme. El pas de la societat burgesa a la societat socialista pressuposa l'activitat de persones vives, que fan la seua pròpia història. No la fan per atzar ni segons el seu gust, sinó sota la influència de causes objectives determinades. Mentre, les seues pròpies accions (la seua iniciativa, la seua audàcia, la seua devoció o, per contra, la seua estupidesa i la seua covardia) entren com a anelles necessàries en la cadena del desenvolupament històric.

Ningú ha numerat les crisis del capitalisme ni ha indicat per endavant quina serà “l'última”. Però tota la nostra època, i sobretot la crisi actual, dicten imperiosament al proletariat: *Pren el poder!* Si, el partit obrer, malgrat les condicions favorables, es revela incapaç de menar el proletariat a la conquesta del poder, la vida de la societat continuarà, necessàriament, sobre bases capitalistes; fins a una nova crisi o una nova guerra; potser, fins a l'enfonsament complet de la civilització europea.

“L’última” crisi i “l’última” guerra

La guerra imperialista de 1914-18 representà també una “crisi” en la marxa del capitalisme i, per cert, la més terrible de totes les crisis possibles. En cap llibre predigué hom que aqueixa guerra seria l’*última* bogeria sagnant del capitalisme o no. L’experiència de Rússia ha demostrat que la guerra *podia* ésser la fi del capitalisme. En Alemanya i Àustria, la sort de la societat burgesa depengué sencerament en 1918 de la socialdemocràcia, però aquest partit revelà ésser el servent del capital. A Itàlia i França, el proletariat hauria pogut conquerir el poder al final de la guerra, però no tenia al capdavant un partit revolucionari. En una paraula, si la Segona Internacional en el moment de la guerra, no hagués traït la causa del socialisme per a adherir al patriotisme burgès, tota la història d’Europa i de la humanitat es presentaria avui d’una manera completament distinta. Per descomptat, el passat no és reparable. Però es poden aprendre les lliçons que ens deixa.

El desenvolupament del feixisme és, en si mateix, el testimoni irrefutable de què la classe obrera ha tardat terriblement en complir la tasca posada davant d’ella, des de fa molt de temps, per la declinació del capitalisme.

La frase: aquesta crisi no és encara “l’última”, no pot tenir més que un sentit i és que malgrat les lliçons de la guerra i les convulsions de postguerra, els partits obrers encara no han sabut preparar-se a si mateixos, ni preparar el proletariat, per a la presa del poder; pitjor encara, els caps d’aqueixos partits no veuen ni tan sols ara la mateixa tasca i la fan recaure sobre el “desenvolupament històric”, en compte de sobre ells mateixos, el partit i la classe. El fatalisme és una traïció teòrica contra el marxisme i la justificació de la traïció política contra el proletariat, és a dir, la preparació d’una nova capitulació davant d’una nova “última” guerra.

La Internacional Comunista s’ha passat a les posicions del fatalisme socialdemòcrata

El fatalisme de la socialdemocràcia és una herència de la preguerra, quan el capitalisme creixia quasi sense interrupció, augmentava el nombre d’obriers, augmentava el nombre de membres del partit, de vots en les eleccions i de llocs guanyats en aquestes. D’aquest ascens automàtic nasqué, a poc a poc, la il·lusió reformista de què és suficient continuar pel vell camí (propaganda, eleccions, organització) i la victòria vindrà per si sola.

Per cert, la guerra ha desbaratat l’automatisme del desenvolupament. Però la guerra és un fenomen “excepcional”. Amb l’ajuda de Ginebra, no hi haurà una nova guerra, tot tornarà a la norma, i l’automatisme del desenvolupament serà

restablert.

A la llum d'aqueixa perspectiva, les paraules: “aquesta no és la última crisi”, han de significar que “en cinc anys, en deu anys, en vint anys, tindrem més vots i més llocs electius; llavors, cal esperar i prendrem el poder”. (Veure els articles i discursos de Paul Faure). Aquest fatalisme optimista, que semblava convincent fa un quart de segle, ressona ara com una veu d'ultratomba. La idea que, en el camí vers la crisi futura, el proletariat es farà infal·liblement més poderós que ara, és radicalment falsa. Amb la inevitable putrefacció ulterior del capitalisme, el proletariat no creixerà ni es farà més fort, sinó que es descompondrà, fent cada vegada major l'exèrcit d'aturats i lumpenproletaris; mentre, la petita burgesia es desclassarà i caurà en la desesperació. La pèrdua de temps obre una perspectiva per al feixisme i no per a la revolució proletària.

És de destacar que també la Internacional Comunista, burocratitzada fins a la molla de l'os, ha reemplaçat la teoria de l'acció revolucionària per la religió del fatalisme. És impossible lluitar, perquè “no hi ha situació revolucionària”. Però una situació revolucionària no cau del cel; es forma en la lluita de classes. El partit del proletariat és el factor *polític* més important per a la formació d'una situació revolucionària. Si aqueix partit dóna l'esquena a les tasques revolucionàries, adormint i enganyant els obrers per a jugar a les peticions i per a confraternitzar amb els radicals, aleshores ha de formar-se, no una situació revolucionària, sinó una situació contrarevolucionària.

Com aprecia la situació la burgesia?

La *declinació del capitalisme*, junt amb el grau extraordinàriament elevat de les forces productives, és la premissa econòmica de la revolució socialista. Basant-se en això es desenvolupa la *lluita de classes*. En la lluita viva de les classes es forma i madura una *situació revolucionària*.

¿Com aprecia la situació actual i com actua la *gran burgesia*, l'amo de la societat contemporània? El 6 de febrer de 1934 únicament fou inesperat per a les organitzacions obreres i la petita burgesia. Els centres del gran capital participaven des de feia molt de temps en el complot, amb l'objectiu de substituir per la violència el parlamentarisme pel bonapartisme (règim “personal”). Açò significa: els bancs, els trusts, l'estat major, la gran premsa jutjaven tan proper el perill de la revolució que s'afanyaren a preparar-se per a ella per mitjà d'un “petit” colp d'estat.

D'aquest fet sorgeixen dues conclusions importants: 1) els capitalistes, des d'abans de 1934, jutjaven la situació com a revolucionària; 2) no romangueren passivament a l'espera del desenvolupament dels esdeveniments, per a recórrer en l'últim moment a una defensa “legal”, sinó que prengueren ells mateixos la

iniciativa, llençant les seues bandes al carrer. La gran burgesia ha donat als obrers una inapreciable lliçó d'estratègia de classe!

L'Humanité repeteix que el “Front Únic” ha expulsat Doumergue. Però açò és, per a dir-ho moderadament, una fanfarronada buida. Al contrari, si el gran capital ha jutjat possible i raonable reemplaçar Doumergue per Flandin, és únicament perquè el Front Únic no representa encara un perill revolucionari immediat, de la qual cosa la burgesia s'ha convençut per l'experiència. “Ja que els terribles dirigents de La Internacional Comunista, malgrat la situació del país, no es preparen per a la lluita sinó que tremolen de por, vol dir que es pot esperar per a passar al feixisme. És inútil forçar els esdeveniments i comprometre prematurament els radicals, als que encara es pot necessitar”. Açò és el que es diuen els vertaders amos de la situació. Mantenen la unió nacional i els seus decrets bonapartistes, posen al Parlament sota el terror, però deixen de recolzar-se en Doumergue. Els caps del capital han fet així una certa correcció a la seua apreciació originària, reconeixent que la situació no és immediatament revolucionària, sinó prerevolucionària.

Segona lliçó destacable d'estratègia de classe! Mostra que inclús el gran capital, que té a la seua disposició totes les palanques de comandament, no pot apreciar d'un sol colp, *a priori* i infal·liblement, la situació política en tota la seua realitat: entra en la lluita i, en el procés, sobre la base de l'experiència que aquesta li dóna, corregeix i precisa la seua apreciació. Aquest és en general, l'únic mitjà possible d'orientar-se en política exactament i, alhora, activament.

I els caps de la Internacional Comunista? A Moscou, sense tenir en compte al moviment obrer francès, alguns buròcrates mediocres, mal informats, que en la seua major part ni tan sols llegeixen en francès, donen el diagnòstic infal·lible, amb ajuda del seu termòmetre: “la situació no és revolucionària”. El Comitè Central del Partit Comunista francès està obligat a repetir aquesta frase buida, tancant ulls i orelles. El camí de la Internacional Comunista és el camí més curt cap a l'abisme!

El sentit de la capitulació dels radicals

El *partit radical* representa l'*instrument polític de la gran burgesia*, millor adaptat a les tradicions i als prejudicis de la *petita burgesia*. Tanmateix açò, els caps principals del radicalisme, sota el fuet del capital financer, s'han inclinat humilment davant del colp d'estat del 6 de febrer, dirigit immediatament contra ells. D'aquesta manera, han reconegut que la marxa de la lluita de classes amenaça els interessos fonamentals de la “nació”, és a dir de la burgesia, i s'han vist obligats a sacrificar els interessos electorals del seu partit. La capitulació del partit parlamentari més poderós, davant dels revòlvers i navalles dels feixistes és l'expressió exterior de *l'enfonsament complet de l'equilibri polític*

del país. Però, qui diu aquestes paraules, diu amb elles que la situació és revolucionària o, per a dir-ho amb major exactitud, prerevolucionària.

La petita burgesia i la situació prerevolucionària

Els processos que es desenvolupen en les masses de la petita burgesia tenen una importància excepcional per tal d'apreciar la situació política. La crisi política del país és, primer que res, la crisi de la confiança de les masses petitburgeses en els seus partits i en els seus caps tradicionals. *El descontentament, la nerviositat, la inestabilitat, l'arravatament fàcil de la petita burgesia* són signes extremadament importants d'una situació prerevolucionària. Així com el malalt que bull de febra ja es gita sobre el costat dret ja sobre l'esquerra, la petita burgesia febril pot girar-se a la dreta o a l'esquerra. segons el costat vers el qual es giren al proper període els milions de camperols, artesans, petits comerciants, petits funcionaris francesos, la situació prerevolucionària pot canviar-se tant en situació revolucionària com a contrarevolucionària.

El millorament de la conjuntura econòmica podria (no per molt de temps) retardar, però no frenar, la diferenciació de la petita burgesia a dreta o a esquerra. Si, per contra, la crisi fora aprofundint-se, la fallida del radicalisme i de tots els agrupaments parlamentaris que graviten al seu voltant, aniria a una velocitat redoblada.

Com pot produir-se un colp d'estat feixista a França?

No obstant, no cal pensar que el feixisme necessàriament ha de convertir-se en un poderós partit parlamentari abans que es faça amo del poder. Així és com succeí en Alemanya, però a Itàlia ocorregué d'una altra manera. Per a l'èxit del feixisme no és en absolut obligatori que la petita burgesia haja trencat *prèviament* amb els antics partits "democràtics": és prou amb què haja perdut la confiança que tenia en ells i que mire amb inquietud al seu voltant, cercant nous camins.

En les pròximes eleccions municipals, la petita burgesia pot encara donar un número important dels seus vots als radicals i als grups pròxims, per l'absència d'un nou partit polític que assolisca conquistar la confiança dels camperols i dels petits burgesos de les ciutats. I, al mateix temps, pot produir-se un colp de força militar del feixisme, amb l'ajuda de la gran burgesia, alguns mesos després de les eleccions i per mitjà de la seua pressió atreure's les simpaties de les capes més desesperades de la petita burgesia.

Per això, seria una grollera il·lusió consolar-se pensant que la bandera del feixisme no s'ha fet encara popular en les províncies i en els pobles. Les tendències antiparlamentàries de la petita burgesia poden, escapant als marcs de

la política parlamentària oficial dels partits, recolzar directament i immediata un colp d'estat militar, quan aquest es faça necessari per a la salvació del gran capital. Semblant mode d'acció correspon molt més a les tradicions i al temperament de França.

Les xifres de les eleccions tenen, naturalment, una importància simptomàtica. Però recolzar-se sobre aquest *únic* índex seria donar prova de cretinisme parlamentari. Es tracta de processos més profunds que, una malaurat demà, poden prendre de sorpresa els senyors parlamentaris. En açò, com en els altres terrenys, la qüestió no és conclosa per l'aritmètica sinó per la dinàmica de la lluita. La gran burgesia no registra passivament l'evolució de les classes mitjanes, sinó que prepara les tenalles d'acer amb ajuda de les quals podrà atrapar en el moment oportú les masses a què ha torturat i desesperat.

Dialèctica i metafísica

El pensament marxista és *dialèctic*: considera tots els fenòmens en el seu desenvolupament, en el seu pas d'un estat a un altre. El pensament del petitburgès conservador és *metafísic*: les seues concepcions són immòbils i immutables; entre els fenòmens hi ha envans impermeables. L'oposició absoluta entre una situació revolucionària i una situació no revolucionària és un exemple clàssic de pensament metafísic, segons la formula: allò que és, és; allò que no és, no és, i tota la resta és cosa del Maligne.

En el procés històric hom troba situacions estables, absolutament no revolucionàries. També troba hom situacions notòriament revolucionàries. Hi ha també situacions contrarevolucionàries (no cal oblidar-ho!). Però allò que existeix sobretot, en la nostra època de capitalisme en putrefacció, són situacions *intermèdies, transitòries*: entre una situació no revolucionària i una situació prerevolucionària, entre una situació prerevolucionària i una situació revolucionària o... contrarevolucionària. Són precisament aquests estats transitoris els que tenen una importància decisiva des del punt de vista de l'estratègia política.

¿Què diríem d'un artista que no distingís més que els dos colors extrems en l'espectre? Que és daltonià o mig cec i que ha de renunciar al pinzell. ¿Què dir d'un polític que no fos capaç de distingir més que dos estats: "revolucionari" i "no revolucionari"? Que no és un marxista, sinó un stalinista, que pot ésser un bon funcionari, però de cap manera un dirigent proletari.

Una situació revolucionària es forma per l'acció recíproca de factors objectius i subjectius. Si el partit del proletariat es mostra incapaç d'analitzar a temps les tendències de la situació prerevolucionària i d'intervenir activament en el seu

desenvolupament, en compte d'una situació revolucionària sorgirà, inevitablement, una situació contrarevolucionària. És precisament *davant d'aquest perill que es troba actualment el proletariat francès*. La política miop, passiva, oportunista del Front Únic i, sobretot, dels stalinistes, que s'han convertit en la seua ala dreta: heus aquí el que constitueix *el principal obstacle en el camí de la revolució proletària a França*.

LES REIVINDICACIONS IMMEDIATES I LA LLUITA PEL PODER

L'estancament del Front Únic

El Comitè Central del Partit Comunista rebutja la lluita per la nacionalització dels mitjans de producció, com una reivindicació incompatible amb l'estat burgès. Però el Comitè Central rebutja també la lluita pel poder per a la creació d'un estat obrer. A aqueixes tasques hi *oposa* un programa de "reivindicacions immediates".

El *Front Únic està, en aquest moment, privat de qualsevol programa*. Al mateix temps, l'experiència del mateix Partit Comunista en el terreny de la lluita per les "reivindicacions immediates" té un caràcter decididament lamentable. Tots els discursos, articles i resolucions sobre la necessitat de combatre el capital per mitjà de vagues, fins ara no han aconseguit res, o gairebé res. Tanmateix una situació cada vegada més tensa en el país, regna en la classe obrera un *perillós estancament*.

El Comitè Central del Partit Comunista acusa d'aquest estancament a tothom, excepte a si mateix. No ens disposem a deixar fora de perill ningú. Són coneguts els nostres punts de vista. Però pensem que el *principal obstacle* en el camí del desenvolupament de la lluita revolucionària és, actualment, el programa unilateral, contradictori amb tota la situació, quasi maniàtic, de les "reivindicacions immediates". ací volem fer llum sobre les consideracions i arguments del Comitè Central del Partit Comunista amb tota l'amplitud necessària. No és que aqueixos arguments siguin seriosos i profunds: al contrari, són miserables. Però es tracta d'una qüestió de què depèn la sort del proletariat francès.

La resolució del Comitè Central del Partit Comunista sobre les "reivindicacions immediates"

El document més autoritzat sobre la qüestió de les "reivindicacions immediates" és la resolució programàtica del Comitè Central del Partit Comunista (veure *L'Humanité* del 24 de febrer). Ens detindrem en aquest

document.

L'enunciació de les reivindicacions immediates està feta de forma molt general: defensa dels salaris, millorament dels serveis socials, convenis col·lectius, “contra la carestia”, etc. No s’hi diu ni una sola paraula sobre el caràcter que pot i ha de prendre la lluita a favor d’aquestes reivindicacions sota les condicions de la crisi social actual. No obstant, tot obrer comprèn que, amb dos milions d’aturats i semiaturats, la lluita sindical pels convenis col·lectius és una utopia. Sota les condicions actuals, per a obligar els capitalistes a fer concessions serioses és necessari *trencar la seua voluntat*; i únicament mitjançant una ofensiva revolucionària es pot arribar a açò. Però una ofensiva revolucionària que oposa una classe contra una altra no pot desenvolupar-se cínicament sota consignes econòmiques parcials. Es cau en un *cercle viciós* Ací rau la principal causa de l’estancament del Front Únic.

La tesi marxista general: *les reformes socials únicament són els subproductes de la lluita revolucionària*, en l’època de la declinació capitalista té la importància més candent i immediata. Els capitalistes únicament cedeixen *quelcom* als obrers si estan amenaçats pel perill de perdre-ho *tot*.

Però inclús les majors “concessions” de les que és capaç el capitalisme contemporani (acorralat ell mateix en un atzucac) continuaran essent absolutament insignificants en comparació amb la misèria de les masses i la profunditat de la crisi social. Heus aquí per què la més immediata de totes les reivindicacions ha d’ésser reivindicar *l’expropiació dels capitalistes i la nacionalització (socialització) dels mitjans de producció*. ¿Que aquesta reivindicació és irrealitzable davall la dominació de la burgesia? Evidentment. Per això cal conquistar el poder.

Per què les masses no responen a les crides del Partit Comunista?

La resolució del Comitè Central reconeix, de passada, que “el Partit no ha tingut èxit encara en organitzar i desenvolupar la resistència a l’ofensiva del capital”. Però la resolució no es deté, de cap de les maneres, en la qüestió de saber per què llavors, malgrat els esforços del P.C.F. i de la C.G.T.U., els èxits en el terreny de la lluita econòmica defensiva són absolutament insignificants. En la vaga general del 12 de febrer, que no perseguia cap “reivindicació immediata”, hi participaren milions d’obriers i empleats. No obstant, en la defensa contra l’ofensiva del capital únicament ha participat fins ara una ínfima fracció d’aquesta mateixa xifra. ¿És que aquest fet sorprenentment clar no condueix els “caps” del Partit Comunista a cap conclusió? ¿Per què *milions d’obriers s’arrisquen a participar en la vaga general*, en manifestacions dels carrers agitats, en conflictes amb les bandes feixistes, però *refusen participar en vagues econòmiques disperses*?

“Cal comprendre (diu la resolució) els sentiments que agiten als obrers desitjosos de passar a l’acció”. Cal comprendre... Però malauradament els mateixos autors de la resolució no comprenen res. Qualsevol que freqüente les reunions obreres sap tan bé com nosaltres que els discursos generals sobre les “reivindicacions immediates” deixen molt sovint l’auditori en un estat de indiferència malcarada; al contrari, les consignes revolucionàries clares i precises provoquen com a resposta una onada de simpatia. Aquesta diferència de reacció de les masses caracteritza del mode més clar la situació política del país.

“En el període actual, (destaca inesperadament la resolució) la lluita econòmica necessita *feixucs sacrificis* dels obrers”. I caldria agregar encara: i no és sinó com a excepció que promet resultats positius. I, no obstant, la lluita per les reivindicacions immediates té com a tasca *millorar* la situació dels obrers. Posant aquesta lluita en primer pla, renunciant per ella a les consignes revolucionàries, els stalinistes consideren, sens dubte, que és precisament la lluita econòmica parcial la més capaç d’aixecar àmplies masses. Es confirma justament el contrari: les masses quasi no responen a les crides a vagues econòmiques. Com es pot, en política, no tenir en compte els fets?

Les masses comprenen o senten que, sota les condicions de crisi i atur, els conflictes econòmics parcials exigeixen sacrificis inaudits, que en cap cas seran justificats pels resultats obtinguts. Les masses esperen i reclamen altres mètodes mes eficaços. Senyors estratèges: aprenquen de les masses; elles són guiades per un segur instint revolucionari.

La conjuntura econòmica i la lluita vaguística

Recolzant-se en cites mal digerides de Lenin, els stalinistes repeteixen: “La lluita vaguística és possible fins i tot en temps de crisi”. No entenen que hi ha crisi i crisi. En l’època del capitalisme ascendent, tant industrials com obrers, encara durant una crisi aguda, miren cap avant, en direcció de la propera reanimació. *La crisi actual és la regla i no l’excepció*. En el terreny purament econòmic, el proletariat és llençat a una retirada desordenada per la terrible pressió de la catàstrofe econòmica. D’altra banda, la declinació del proletariat l’espanta amb tot el seu pes cap al camí de la lluita política revolucionària de massa. No obstant, la direcció del Partit Comunista tendeix, amb totes les seues forces, a posar obstacles en aqueix camí. Així, en les mans dels stalinistes, el programa de “reivindicacions immediates” es transforma en un instrument de desorientació i desorganització del proletariat. No obstant, una ofensiva política (lluita pel poder) amb una defensa armada activa (milícies) canviaria d’un sol colp la relació de forces entre les classes i, fent camí, obriria *per a les capes obreres més endarrerides*, la possibilitat d’una lluita econòmica victoriosa.

La possibilitat d'una reanimació de la conjuntura

El capitalisme agonitzant, com és sabut, també té els seus cicles, encara que són cicles de declivi, malalts. Només la revolució proletària pot posar fi a la crisi del *sistema capitalista*. La crisi *conjuntural* deixarà inevitablement el lloc a una nova i breu reanimació, si no sobrevé en l'interval la guerra o la revolució.

En cas de reanimació de la conjuntura econòmica, la lluita vaguística podrà, sens dubte, prendre una extensió molt major. Per això és necessari seguir atentament el moviment del comerç i de la indústria, particularment els canvis en el mercat de treball, sense fiar-se dels meteoròlegs de l'escola de Jouhaux i ajudant en la pràctica els obrers a fer pressió sobre els capitalistes en el moment necessari. Però inclús en el cas d'una lluita vaguística ampliada, seria criminal limitar-se a les reivindicacions econòmiques parcials. La reanimació de la conjuntura no pot ésser ni profunda ni llarga, perquè ja tenim coneixement dels cicles d'un capitalisme irremeiablement malalt. La nova crisi (després d'una breu reanimació) pot resultar més terrible que la present. De nou sorgiran tots els problemes fonamentals, i amb força i agudeses redoblades. Si es perd temps, el creixement del feixisme pot revelar-se irresistible.

Però, avui la reanimació econòmica no és més que una hipòtesi. La realitat és l'aprofundiment de la crisi, el servei militar de dos anys, el rearmament d'Alemanya, el perill de guerra.

És d'aquesta realitat que cal partir.

Les despulles del reformisme fent les vegades de programa revolucionari

La idea final de la resolució programàtica del Comitè Central corona dignament tot l'edifici. Citem-la literalment:

“Combatent cada dia per tal d'alleujar les masses laborioses de les misèries que els imposa el règim capitalista, els comunistes subratllen que l'alliberament definitiu no pot ésser aconseguit més que per l'abolició del règim capitalista i la instauració de la dictadura del proletariat”.

Aquesta fórmula no sonava malament en els principis de la socialdemocràcia, fa mig segle i àdhuc més. La socialdemocràcia dirigia aleshores, no sense èxit, la lluita dels obrers per reivindicacions i reformes aïllades, a favor d'allò que hom anomenava el “programa mínim”, “subratllant” bé que l'alliberament *definitiu* únicament seria realitzat mitjançant la revolució. L’“objectiu final” del socialisme era dibuixat llavors en la llunyana nebulosa dels anys. Aquesta concepció, que ja en les vespres de la guerra no feia més que sobreviure, és la

que el Comitè Central del Partit Comunista ha transportat sobtadament a la nostra època, repetint-la paraula per paraula, fins a l'última coma. I aquesta gent invoca Marx i Lenin!

Quan “subratllen” que l’*“alliberament definitiu”* únicament pot ésser assolit mitjançant l’abolició del règim capitalista, s’enginyen per a enganyar els obrers amb l’ajuda d’aquesta veritat elemental. Perquè suggereixen la idea que un cert millorament i, fins i tot, un millorament important, pot ésser obtingut en els marcs del règim actual. Mostren al capitalisme declinant i en putrefacció com els seus pares i avis mostraven el capitalisme robust i ascendent. El fet és indiscutible: els stalinistes s’adornen amb les despulles del reformisme.

La formula política marxista, en realitat, ha d’ésser la següent:

Explicant tots els dies a les masses que el capitalisme burgès en putrefacció no deixa lloc, no sols per al millorament de la seua situació sinó, fins i tot, per al manteniment del nivell de misèria habitual; plantejant obertament davant de les masses la tasca de la revolució socialista, com la tasca immediata dels nostres dies; mobilitzant els obrers a favor de la presa del poder; defensant les organitzacions obreres per mitjà de les milícies; els comunistes (o socialistes) no perden, alhora, ni una sola ocasió d’arrancar a l’enemic, en el camí, tal o qual concessió parcial o, almenys, impedir-li rebaixar inclús més el nivell de vida dels obrers.

Compare’s atentament aquesta formula amb les línies de la resolució del Comitè Central citades més amunt. Esperem que la diferència siga clara. D’una banda, el *stalinisme*; de l’altra, el *leninisme*. Entre ells, un abisme.

Un mitjà segur contra l’atur

L’augment de salaris, els convenis col·lectius, la rebaixa del cost de la vida... Però, què fer amb l’atur? La resolució del Comitè Central ve també a ajudar-nos sobre això. Citem-la:

“Els (els comunistes) reclamen la iniciació d’obres públiques. Per a això, elaboren propostes concretes adaptades a cada situació local o regional, preconitzen els mitjans de finançar aquestes obres (projecte d’impost sobre el capital, emprèstits amb la garantia de l’estat, etc.)”.

No és sorprenent? Aquesta recepta de xarlatà està copiada de Jouhaux, gairebé paraula per paraula: els stalinistes rebutgen les reivindicacions progressives del “Pla” d’aquest i n’adopten la seua part més fantasiejadora i utòpica.

Les principals forces productives de la societat estan paralitzades o quasi

paralitzades per la crisi. Els obrers estan entorpits enfront de les màquines que han creat. El Comitè Central salvador proposa: al marge de l'economia capitalista real, al seu costat, crear una altra economia capitalista, sobre la base de "obres públiques".

Que no ens diguen que es tracta d'empreses episòdiques: l'atur actual no és episòdic; no és simplement un atur conjuntural sinó un atur estructural, l'expressió més perniciosa del declivi capitalista. Per tal de fer-lo desaparèixer, el Comitè Central proposa crear un sistema de grans obres, adaptat a cada regió del país, amb ajuda d'un sistema de finançament al marge de les desordenades finances del capitalisme. En poques paraules, el Comitè Central del Partit Comunista simplement li proposa al capitalisme que canvie de domicili. Aquest és el "pla" que s'oposa a la lluita pel poder i al programa de nacionalització! *No hi ha pitjors oportunistes que els aventurers espantats.*

Sobre *com arribar* a la realització de les obres públiques, a l'impost sobre el capital, als emprèstits garantits, etc., no se'ns hi diu cap paraula. Sens dubte, serà amb l'ajuda de... *peticions*. Aqueix és el mitjà d'acció més oportú i més eficaç. A les peticions no se li resisteixen ni la crisi, ni el feixisme, ni el militarisme. D'altra banda, les peticions fan reviure la indústria del paper i atenuen l'atur. Anotem-ho doncs: l'organització de peticions, part fonamental del sistema d'Obres públiques segons el pla de Thorez i Companyia.

De qui es burla aquesta gent? D'ella mateixa o del proletariat?

El Partit Comunista és un fre

"És sorprenent que el proletariat suporti passivament semblants privacions i violències després d'una lluita de classes més que centenària". Aquesta frase tan altiva pot escoltar-se a cada moment en la boca d'un socialista o d'un comunista, en privat. La resistència és insuficient? Hom llença la responsabilitat sobre el coll de les masses obreres. Com si els partits i els sindicats es trobaren al marge del proletariat i no fossen els seus òrgans de lluita! És precisament perquè el proletariat, com a resultat de la història més que centenària de les seues lluites, ha creat les seues organitzacions polítiques i sindicals, que li és difícil, quasi impossible, portar la lluita contra el capital *sense elles* i *contra elles*. I no obstant, això que ha construït com a ressort per a l'acció, s'ha convertit en un pes mort o en un fre.

La situació en la seua totalitat inspira en els treballadors la idea que són necessàries les accions revolucionàries per a canviar totes les condicions d'existència. Però, precisament perquè es tracta d'una lluita decisiva, que ha de comprendre milions d'homes, la iniciativa recau naturalment sobre les *organitzacions dirigents*, sobre els partits obrers, sobre el Front Únic. D'ells

han de partir un programa clar, consignes, mobilitzacions de combat. *Per a aixecar les masses, els partits han de comprometre's ells mateixos*, iniciant una audaç campanya revolucionària en el país. Però les organitzacions dirigents, incloent-hi el Partit Comunista, no tenen el coratge de fer-ho. El P.C. llença les seues tasques i les seues responsabilitats sobre les masses. Exigeix que milions d'homes a qui ha deixat sense direcció revolucionària comencen combats dispersos per reivindicacions parcials i mostren així als buròcrates escèptics que estan disposats a encarar la lluita. Llavors, pot ser que els grans caps consenten en comandar l'ofensiva. En compte de *dirigir* les masses, el Comitè Central burocràtic les *examina*, les posa una mala nota i justifica d'aquesta manera el seu oportunisme i la seua covardia.

Receptes fabricades "segons Lenin"

En el moment d'equilibri econòmic i polític relatiu de França (1929-1933), el Comitè Central del Partit Comunista proclamà el "tercer període" i únicament es trobava satisfet amb la conquesta del carrer per mitjà de les barricades. Ara, en el moment de la crisi econòmica, social i política, el mateix Comitè Central s'acontenta amb un modest programa de "reivindicacions immediates". Aquesta contradicció absurda és el producte complex de molts factors: el terror davant dels seus últims errors, la incapacitat per a escoltar les masses, l'hàbit burocràtic de prescriure al proletariat un itinerari prefabricat; en fi, l'anarquia intel·lectual, com a resultat de zig-zags, falsificacions, mentides i repressions innombrables.

L'autor directe del nou programa és, sens dubte, el "cap" actual de la Internacional Comunista, Bela Kun, el qual passa, alternativament, de l'aventurerisme a l'oportunisme. En haver llegit en un llibre de Lenin que els bolxevics estigueren *sota determinades condicions*, a favor de les vagues, i els menxevics en contra, Bela Kun, en un batre d'ulls fundà sobre aquest descobriment la seua política "realista" Per a la seua desgràcia, Bela Kun no havia obert Lenin en la pàgina adequada

En determinats períodes, les vagues econòmiques exerciren realment un paper enorme en el moviment revolucionari del proletariat rus. Ara bé, el capitalisme rus no estava en putrefacció en aqueix moment, sinó que creixia i s'elevava ràpidament. El proletariat era una classe novella i les vagues eren per a ell la primera forma del despertar i d'activitat. Finalment, el gran desbordament de les vagues coincidia cada vegada amb l'alça conjuntural de la indústria.

Cap d'aquestes condicions existeix a França. El proletariat francès té al seu darrere una grandiosa escola de revolució, de lluita sindical i parlamentària, amb tota l'herència positiva i negativa d'aqueix ric passat. Seria difícil esperar un desbordament espontani del moviment de vagues a França, inclús en un

període d'ascens econòmic, tant més quan la crisi conjuntural aprofundeix les ferides del declivi capitalista.

No menys important és l'altre costat de la qüestió. En el moment del primer moviment impetuós de vagues a Rússia, hi hagué una sola fracció de la socialdemocràcia russa que tractà de limitar-se a les reivindicacions econòmiques parcials: foren aquells als que s'anomena "els economistes"; segons la seua opinió, calia fer a una banda la consigna "A baix l'autocràcia!" fins a l'aparició d'una "situació revolucionària". Lenin jutjà els "economistes" com a oportunistes miserables. Demostrà que *calia preparar activament una situació revolucionària*, fins i tot en un període de moviment de vagues.

En general, és absurd tractar de transportar mecànicament a França les diverses etapes i els diversos episodis del moviment revolucionari rus. Però menys possible encara és fer-ho a la manera de Bela Kun, que no coneix ni Rússia, ni França, ni el marxisme. De Lenin, cal aprendre el *mètode d'acció* i no convertir el leninisme en cites i receptes, bones per a qualsevol cas de la vida.

"Pau, pa i llibertat!"

Així, la situació a França, segons l'opinió dels stalinistes, no és revolucionària; per aqueix fet, les consignes revolucionàries són inoportunes; cal concentrar tota l'atenció en les vagues econòmiques i en les reivindicacions parcials. Aqueix és el programa. És un programa oportunista i sense vida, però és un programa.

No obstant, al seu costat hi ha un altre. *L'Humanité* repeteix cada dia la triple consigna: "Pau, pa i llibertat". És sota aqueixa bandera, explica *L'Humanité*, que els bolxevics vanceren en 1917. Seguint els stalinistes, Just repeteix la mateixa idea. Molt bé. Però, a Rússia, en 1917, hi havia una situació notòriament revolucionària. ¿Com pot passar, doncs, que consignes que han assegurat l'èxit de la revolució proletària, es consideren bones com a "reivindicacions immediates" en una situació revolucionària? Que els astròlegs de *L'Humanité* ens expliquen als simples mortals aquest misteri.

Per la nostra part, recordarem quines "reivindicacions immediates" contenia la triple consigna dels bolxevics.

"Per la pau!" En 1917, sota les condicions de la guerra, açò significava la lluita contra tots els partits patriòtics, des dels monàrquics fins als menxevics, la reivindicació de la publicació de tots els tractats secrets, la mobilització revolucionària dels soldats contra el comandament i l'*organització de la fraternització en el front*. "Per la pau!": açò significava un desafiament al militarisme, d'Alemanya i Àustria d'una banda, de l'*Entente* per l'altra. La

consigna dels bolxevics significava, així, la política més audaç i més revolucionària que mai haja conegut la història de la humanitat.

“Lluitar” per la pau en 1935, en aliança amb Herriot i els “pacifistes” burgesos, és a dir els imperialistes hipòcrites, significa simplement recolzar l'*statu quo*, bo *de moment* per a la burgesia francesa. Significa adormir i desmoralitzar els obrers amb les il·lusions del “desarmament”, de “els pactes de no agressió”, i la mentida de la Societat de les Nacions, preparant una nova capitulació dels partits obrers en el moment en què la burgesia francesa, o els seus rivals, troben útil trastornar l'*statu quo*.

“*Pel pa!*” Açò significava per als bolxevics en 1917, l'*expropiació de la terra i de les reserves de blat dels grans terratinents i dels especuladors i el monopoli del comerç de blat en mans del govern dels obrers i camperols*. Què significa per als nostres stalinistes de 1935, “pel pa”? Una simple repetició verbal!

“*Per la llibertat!*” Els bolxevics mostraven a les masses que la llibertat continua essent una ficció mentre les escoles, la premsa, els llocs de reunió romanguen a mans de la burgesia. “Per la llibertat!” significava: la presa del poder pels soviets, l'expropiació dels grans terratinents, el control obrer de la producció.

“Per la llibertat!”, en aliança amb Herriot i les venerables dames d'ambdós sexes de la Lliga dels Drets de l'Home, significa recolzar els governs semibonapartistes, semiparlamentaris, i res més. En l'actualitat, la burgesia necessita no sols les bandes de La Rocque sinó, també, la reputació d'“esquerra” d'Herriot. El capital financer s'ocupa d'armar els feixistes. Els stalinistes restableixen la reputació d'esquerra d'Herriot per mitjà de les mascarades del “Front Popular”. Heus aquí a qui serveixen en 1935 les consignes de la Revolució d'Octubre!

Dragons i puces

Com a únic exemple de la nova política “realista”, la resolució del Comitè Central conta que els aturats de Villejuif mengen la sopa dels Croix de Feu i criden: “La Rocque a la forca!”. Quants homes mengen la sopa, quants criden, és el que no se'ns diu: els stalinistes no poden suportar les xifres. Però no és aqueixa la qüestió... Fins on ha de caure el partit revolucionari per a no trobar en una resolució programàtica, més exemples de política proletària que els crits impotents d'obriers aixafats i famolencs, obligats a alimentar-se amb les molles de la filantropia feixista! I aqueixos caps no se senten, ni humiliats ni avergonyits!

Parlant d'alguns dels seus deixebles, Marx citava una vegada les paraules de Heine: "He sembrat dragons i he collit puces". Molt ens temem que els fundadors de la Tercera Internacional hagen de repetir aqueixes mateixes paraules... I, no obstant, la nostra època no necessita puces, sinó dragons!

LA LLUITA CONTRA EL FEIXISME I LA VAGA GENERAL

El programa de la Internacional Comunista i el feixisme

El programa de la Internacional Comunista, escrit en 1928, en el període de la seua declinació teòrica, diu: "L'època de l'imperialisme és l'època del capitalisme agonitzant". En si mateixa, aquesta afirmació, formulada molt abans per Lenin, és absolutament indiscutible i té una importància decisiva per a la política del proletariat en la nostra època. Però els autors del programa de la Internacional Comunista no han comprés en absolut la tesi que adoptaren mecànicament sobre el capitalisme *agonitzant* o *en putrefacció*. Aquesta incomprensió apareix d'una manera particularment clara en la qüestió més candent: el feixisme.

El programa de la internacional Comunista diu sobre aquesta qüestió: "Al *costat* de la socialdemocràcia, que ajuda la burgesia a ofegar el proletariat i a adormir la seua vigilància, apareix el feixisme". La Internacional Comunista no ha comprés que la missió del feixisme no és la d'actuar *al costat* de la socialdemocràcia, sinó d'aixafar totes les velles organitzacions obreres, comprenent-hi les organitzacions reformistes. La tasca del feixisme és, segons les paraules del programa, la de "destruir les capes *comunistes* del proletariat i els seus quadres dirigits". El feixisme no amenaçaria en absolut la socialdemocràcia i els sindicats reformistes; al contrari, la mateixa socialdemocràcia exerciria cada vegada més, un "rol feixista". El feixisme no faria una altra cosa que completar l'obra del reformisme, actuant "*al costat* de la socialdemocràcia".

No citem un article d'uns Thorez o Duclos, que es contradiuen a cada pas; sinó el document fonamental de la internacional Comunista, el seu programa. (Vegeu capítol II, paràgraf 3: "la crisi del capitalisme i el feixisme"). Allí ens trobem davant de tots els elements fonamentals de la teoria del *socialfeixisme*. Els caps de la Internacional Comunista no han comprés que el capitalisme en putrefacció no pot admetre ja ni tan sols la socialdemocràcia més moderada i més servil, ni com a partit en el poder ni com a partit d'oposició. El feixisme és cridat a ocupar el seu lloc, no "*al costat* de la socialdemocràcia" sinó sobre el seu cadàver. És precisament d'ací que sorgeix la possibilitat, la necessitat i la urgència del Front Únic. Però la malaurada direcció de la Internacional Comunista no ha intentat aplicar la política del Front Únic més que quan aquesta no estava imposada a la socialdemocràcia. Després que la situació del

reformisme es debilità i que la socialdemocràcia caigué sota els colps, la Internacional Comunista es refusà al Front Únic. Aquesta gent té l'enfadosa inclinació a posar-se abric a l'estiu i sortir a l'hivern sense portar un trist pàmpol!

Malgrat la instructiva experiència d'Itàlia, la Internacional Comunista ha inscrit en la seua bandera el genial aforisme de Stalin: "La socialdemocràcia i el feixisme no són antípodes, sinó bessons". Aquesta és la causa principal de la derrota del proletariat alemany. Per cert, en la qüestió del Front Únic, la I.C. ha realitzat un brusc viratge: els fets s'han mostrat més poderosos que el programa. Però el programa de la internacional Comunista no ha estat suprimit ni modificat. No s'ha explicat als obrers els seus errors fonamentals. Els caps de la Internacional Comunista, que han perdut confiança en si mateixos, serven *per a qualsevol eventualitat*, un camí de retirada cap a les posicions del "socialfeixisme". Açò dóna a la política del Front Únic un caràcter sense principis, diplomàtic i inestable.

Les il·lusions reformistes i stalinistes

La incomprensió del sentit de la tesi de Lenin sobre el "capitalisme agonitzant", dóna a tota la política actual del Partit Comunista francès un caràcter d'impotència cridanera, completada amb il·lusions reformistes. Ara que el feixisme representa el producte orgànic del declivi capitalista, els stalinistes s'han convençut sobtadament de la possibilitat de posar fi al feixisme, sense tocar les bases de la societat burgesa.

El 6 de març, Thorez escrivia per 101 vegada en *L'Humanité*:

"A fi d'assegurar el fracàs *definitiu* del feixisme, proposem novament al Partit Socialista l'acció comuna per la defensa de les reivindicacions immediates..."

Tot obrer conscient ha de reflexionar bé sobre aquesta frase "programàtica". El feixisme, com sabem, neix de la unió de la desesperació de les classes mitjanes i de la política terrorista del gran capital. Les "reivindicacions immediates" són les que no surten dels marcs del capitalisme. ¿Com, doncs, romanent en el terreny del capitalisme en putrefacció, pot hom "assegurar la derrota definitiva (!)" del feixisme?

Quan Jouhaux diu: posant fi a la crisi (no és tan simple!) haurem vençut per aqueix mateix fet al feixisme, Jouhaux, almenys és fidel a si mateix i serva encara, i servarà sempre, esperances en la regeneració i el rejuveniment del capitalisme. Ara bé, els stalinistes reconeixen de paraula la inevitabilitat de la pròxima descomposició del capitalisme. ¿Com poden, doncs, prometre sanejar

la superestructura política, assegurant el fracàs definitiu del feixisme, i al mateix temps deixar intacta la base econòmica en putrefacció de la societat?

¿Pensen que el gran capital pot tornar arrere a voluntat la roda de la història i posar-se una altra vegada en la via de les concessions i de les “reformes”? ¿Creuen que la petita burgesia pot ésser salvada de la ruïna creixent, del desclassament i de la desesperació, amb ajuda de “reivindicacions immediates”? Així doncs, ¿com compaginar aqueixes il·lusions sindicalistes i reformistes amb la tesi del capitalisme agonitzant?

En el pla teòric, la posició del Partit Comunista representa, com ho hem vist, l'absurd més complet. Vegem com apareix aquesta posició a la llum de la lluita pràctica.

La lluita per les reivindicacions immediates i el feixisme

El 28 de febrer, Thorez explicava en els següents termes la mateixa idea centralment i radical falsa de la política actual del Partit Comunista:

“Per a derrotar definitivament el feixisme, és evidentment necessari detenir l'ofensiva econòmica del capital contra el nivell de vida de les masses treballadores”.

Per a què la milícia obrera? Per a què una lluita directa contra el feixisme? S'ha de tendir a elevar el nivell de vida de les masses i el feixisme desapareixerà com per art de màgia.

Lamentablement, en aquestes línies, tota la perspectiva de la propera lluita està, completament desfigurada i les relacions reals estan posades cap a baix. Els capitalistes no arriben al feixisme pel seu gust sinó per necessitat: ja únicament poden servir la propietat privada dels mitjans de producció dirigint l'ofensiva contra els obrers, reforçant l'opressió, semblant al seu voltant la misèria i la desesperació. Al mateix temps, tement la inevitable resposta dels obrers, els capitalistes, per mitjà dels seus agents, exciten la petita burgesia contra el proletariat, acusant-lo de fer més llarga i profunda la crisi, i financen les bandes feixistes per a aixafar els obrers.

Si demà la resposta dels obrers a l'ofensiva del capital es fa més forta, si les vagues es fan més freqüents i més importants, el feixisme, contra allò que diu Thorez, no desapareixerà sinó que, per contra, creixerà el doble. El creixement del moviment de vagues provocarà una mobilització d'esquirols. Tots els bandits “patriotes” es posaran en moviment. Els atacs quotidians contra els obrers estaran a l'ordre del dia. Tancar els ulls davant d'açò, és anar a una derrota segura.

¿És a dir, (replicaran Thorez i els seus consorts) que no cal respondre a l'ofensiva? (I a continuació ens dirigiran les injúries habituals, sobre les quals passarem com sobre un toll d'aigua bruta). No, cal respondre. No pertanyem en absolut a l'escola que pensa que la millor salvaguarda està en el silenci, la retirada i la capitulació. “No provocar l'enemic!”, “No defensar-nos!”, “No armar-se!”, “Gitar-se sobre el llom, amb les quatre potes en l'aire”. Als teòrics d'aquesta escola estratègica no cal cercar-los entre nosaltres sinó en la redacció de *L'Humanité!*. El proletariat ha de respondre si no vol ésser aixafat. Però ara no pot admetre's cap il·lusió reformista o pacifista. La lluita serà feroç. Cal preveure amb anticipació les conseqüències inevitables de la resposta i preparar-se per a elles.

Amb la seua ofensiva actual, la burgesia dóna un caràcter *nou*, incomparablement més agut, a la relació entre la situació econòmica i la situació social del capitalisme en putrefacció. Exactament de la mateixa manera, els obrers també han de donar a la seua defensa un caràcter nou, que responga als mètodes de l'enemic de classe. Defensant-se contra els colps econòmics del capital, cal saber defensar alhora les pròpies organitzacions contra les bandes mercenàries del capital. És impossible fer-ho d'una altra manera que no siga per mitjà de la *milícia obrera*. Cap afirmació verbal, cap crit, cap insult de *L'Humanité* podran invalidar aquesta conclusió. Particularment cal dirigir-se als sindicats dient: camarades, els vostres locals i els vostres periòdics seran saquejats i les vostres organitzacions reduïdes a pols. Si vostès no passen immediatament a la creació de *destacaments de defensa sindical* (“milícia sindical”), si no demostren en els fets que no cediran una sola polzada al feixisme sense combatre.

La vaga general no és un joc a l'amagatall

En el mateix article (del 28 de febrer) Thorez es queixa:

“El Partit Socialista no ha acceptat les nostres propostes d'una gran acció, incloent-hi la vaga, contra els decrets lleis encara en vigor”.

Incloent-hi la vaga? Quina vaga? Ja que el que Thorez té en vista és l'abolició dels decrets lleis, aparentment no són vagues econòmiques parcials sinó la vaga general, és a dir política. No pronuncia les paraules “vaga general” per a no posar en evidència que no fa més que repetir la nostra vella proposició. A quines astúcies humiliants ha de recórrer aquesta pobra gent per a disfressar les seues oscil·lacions i les seues contradiccions!

Aquest procediment sembla haver-se convertit en un mètode. En la lletra oberta del 12 de març, el Comitè Central del Partit Comunista proposa al Partit

Socialista iniciar una campanya decisiva contra el servei militar de dos anys “per tots els mitjans, incloent-hi la *vaga*...” Una altra vegada, la mateixa fórmula misteriosa! El Comitè Central té en vista, evidentment, la vaga com a mitjà de lluita política, és a dir revolucionària. Però, llavors. ¿per què te por de pronunciar en veu alta el nom de vaga general i parla de vaga a seques? Amb qui juga a l’amagatall el Comitè Central? Amb el proletariat?

La preparació de la vaga general

Però, si es fan a una banda aquests procediments fora de lloc destinats a salvar el “prestigi”, queda en peu el fet que el Comitè Central del Partit Comunista proposa la vaga general per a la lluita contra la legislació bonapartista de Doumergue-Flandin. Estem plenament d’acord amb açò. Però exigim que els caps de les organitzacions obreres compreguen ells mateixos, i expliquen a les masses, què significa la vaga general en les condicions actuals i com cal preparar-s’hi.

Inclús una simple vaga econòmica exigeix normalment una organització de combat, en particular els *piquets*. Sota les actuals condicions d’exacerbació de la lluita de classes, de provocació i terror feixistes, una seriosa organització dels piquets és la condició vital de tot conflicte econòmic important. Imaginem, no obstant, que qualsevol cap sindical declara: “No calen *piquets*, això és una provocació; basta amb l’*autodefensa* dels vaguistes!”. És evident que els obrers haurien d’aconsellar a semblant “cap” anar a un hospital, si no directament a un manicomi. És que els piquets són precisament l’òrgan més important de l’*autodefensa* dels vaguistes!

Estenguem aquest raonament a la vaga general. No tenim en vista una simple manifestació ni una vaga simbòlica d’una hora o inclús de 24 hores, sinó una operació de combat, amb l’objectiu d’obligar l’adversari a cedir. No és difícil comprendre quina exacerbació terrible de la lluita de classes significarà la vaga general en les condicions actuals! Les bandes feixistes sorgirien arreu com els fongs després de la pluja, i intentarien amb totes les seues forces sembrar la confusió, la provocació i la dispersió en els rengles dels vaguistes. ¿Com es podria evitar a la vaga general víctimes supèrflues i inclús un aixafament total si no per mitjà de destacaments de combat obrers severament disciplinats? *La vaga general és una vaga parcial generalitzada. La milícia obrera és un piquet de vaga generalitzat.* Només xarlatans i fanfarrons miserables poden, en les condicions actuals, jugar amb la idea de la vaga general, refusant alhora un treball seriós per a la creació de la milícia obrera!

La vaga general en una “situació no revolucionària”?

Però les desgràcies del Comitè Central del Partit Comunista no han acabat.

La vaga general, com ho saben tots els marxistes, és un dels mitjans de lluita més revolucionaris. La vaga general no es fa possible més que quan la lluita de classes s'eleva per damunt de totes les exigències particulars i corporatives, s'estén a través de tots els compartiments de professions i barris, esborra les fronteres entre els sindicats i els partits, entre la legalitat i la il·legalitat i mobilitza la majoria del proletariat, oposant-la activament a la burgesia i a l'estat. Per damunt de la vaga general, no pot haver-hi sinó la insurrecció armada. Tota la història del moviment obrer testimonia que tota vaga general, siguin quins siguin les consignes sota les quals haja aparegut, té una tendència interna a transformar-se en conflicte revolucionari declarat, en lluita directa pel poder. Amb d'altres paraules: la vaga general únicament és possible sota condicions d'extrema tensió política i és per això que sempre és expressió indiscutible del caràcter revolucionari de la situació. En aquest cas, com pot el Comitè Central proposar la vaga general? “La situació no és revolucionària!”

¿Pot ser que Thorez ens objecte que ell té en vista, no la vertadera vaga general sinó una petita vaga ben dòcil, a la mesura justa per a l'ús propi de la redacció de *L'Humanité*? ¿O pot ser (hi agrega discretament ell) que, preveient la negativa dels caps de la S.F.I.O., res arrisca proposant la vaga general? Però el més versemblant és que Thorez, a manera d'objecció, ens acuse simplement de muntar un complot amb Chiappe, l'ex Alfons XIII i el Papa: aquestes són les respostes que millor li avenen a Thorez!

Però tot obrer comunista, amb un cap sobre el coll, ha de reflexionar sobre les cridaneres contradiccions dels seus malaurats caps: és impossible construir la milícia obrera perquè la situació no és revolucionària; és impossible fins i tot fer propaganda a favor de l'armament del proletariat, és a dir preparar els obrers per a la situació revolucionària futura; però és possible, segons sembla, cridar ara mateix els obrers a la vaga general, malgrat l'absència de la situació revolucionària. Vertaderament, ací se sobrepassen tots els límits de l'atabalament i de l'absurd!

“Soviets per tot arreu!”

En totes les reunions es pot escoltar els comunistes repetir la consigna “Soviets per tot arreu!”, que els ha quedat com a herència del “tercer període”. És absolutament evident que aquesta consigna, si hom la pren seriosament, té un caràcter profundament revolucionari: és impossible establir el règim dels Soviets d'una altra manera que no siga per mitjà de la insurrecció armada contra la burgesia. Però la insurrecció *armada* suposa una *arma* en mans del proletariat. Així, la consigna de “soviets per tot arreu” i la consigna de “armament dels obrers” estan estretament i indissoluble lligades entre si. ¿Per què, doncs, la primera consigna és repetida incessantment pels stalinistes i la

segona declarada “provocació dels trotskistes”?

La nostra perplexitat és més legítima com que la consigna d’armament dels obrers correspon molt més a la situació política actual i a l’estat psicològic del proletariat. La consigna dels “soviets” té, per la seua pròpia essència, un caràcter ofensiu i suposa una revolució victoriosa. No obstant, actualment, el proletariat es troba en una situació defensiva. El feixisme l’amenaça directament amb l’aixafament físic. La necessitat de la defensa, fins i tot armada, és actualment més comprensible i està més a l’abast de masses molt més àmplies que no la idea de l’ofensiva revolucionària. Així, la consigna de l’armament pot comptar en l’etapa present amb un eco molt més ampli i molt més actiu que la consigna de soviets. ¿Com pot, doncs, un partit obrer, si no ha traït realment els interessos de la revolució, deixar escapar una situació tan excepcional i comprometre deshonestament la idea de l’armament en compte de popularitzar-la ardentment?

Estem disposats a reconèixer que la nostra pregunta està dictada per la nostra naturalesa “contrarevolucionària” i, en particular, per les nostres aspiracions de provocar una intervenció militar: és sabut que quan el micado i Hitler es convencen, gràcies a la nostra pregunta, que Bela Kun i Thorez pateixen un corrent d’aire al cap, declararan la guerra a l’URSS.

Tot açò ha estat irrefutablement establert per Duclos i no requereix proves. Però, així i tot, dignen-se respondre: ¿com pot arribar-se als soviets sense insurrecció armada? Com arribar a la insurrecció sense armament dels obrers? Com defensar-se contra el feixisme sense armes? Com arribar a l’armament, àdhuc parcial, sense fer propaganda d’aquesta consigna?

Però és possible la vaga general en un futur pròxim?

A una pregunta d’aquest tipus, no hi ha resposta *a priori*, és a dir feta per endavant. Per tal de tenir una resposta cal saber interrogar. Qui? La massa. Com interrogar-la? Per mitjà de l’agitació.

L’agitació no és només el mitjà de comunicar a les masses tals o quals consignes, de cridar-les a l’acció, etc. Per al partit, l’agitació és també un mitjà d’escoltar les masses, de sondejar el seu estat d’ànim i els seus pensaments i, segons els resultats, de prendre tal o qual decisió pràctica. Són només els stalinistes els que han transformat l’agitació en un monòleg cridaner: per als marxistes, per als leninistes, *l’agitació és sempre un diàleg amb les masses*.

Però perquè aqueix diàleg presente els resultats necessaris, el partit ha de saber apreciar correctament la situació general en el país i determinar els trets generals de la propera lluita. Amb ajuda de l’agitació i del sondeig de les

masses, el partit ha de realitzar les correccions i precisions necessàries en la seua línia, particularment en allò que concerneix el *ritme del moviment i el moment de les grans accions*.

La situació al país ha estat definida més amunt: té un caràcter prerevolucionari amb el caràcter no-revolucionari de la direcció del proletariat. I ja que la política del proletariat és el principal factor en el desenvolupament d'una situació revolucionària, el caràcter no-revolucionari de la direcció proletària obstaculitza la transformació de la situació prerevolucionària en situació revolucionària declarada i, d'aquesta manera, contribueix a transformar-la en situació contrarevolucionària.

En la realitat objectiva no hi ha, per descomptat, límits estrictes entre els diferents estadis del procés polític. Una etapa s'insereix en l'altra, resultat de tot això la situació mostra contradiccions. Aquestes contradiccions, segurament, fan més difícils el diagnòstic i el pronòstic, però no els impossibiliten per complet.

Les forces del proletariat no sols no han estat debilitades, sinó que fins i tot romanen intactes. El feixisme com a factor polític en les masses petitburgeses és encara relativament feble (encara que molt més poderós, malgrat tot, del que els sembla als parlamentaris). Aquests dos importantíssims fets polítics permeten dir amb ferma convicció: res s'ha perdut encara, la possibilitat de transformar la situació prerevolucionària en situació revolucionària està encara completament oberta.

Ara bé, en un país capitalista com França, no pot haver-hi lluites revolucionàries sense vaga general: ¿si els obrers i les obreres, en les jornades decisives, romanen en les fàbriques, qui combatrà? La vaga general s'inscriu, així, a l'ordre del dia.

La qüestió del *moment* de la vaga general, però, és la qüestió de saber si les masses estan preparades per a lluitar i si les organitzacions obreres estan preparades per a menar-les al combat.

Les masses volen lluitar?

No obstant, és veritat que l'única cosa que falla és la direcció revolucionària? ¿No hi ha una gran força de conservadorisme en les mateixes masses, en el proletariat? S'alcen veus de distintes bandes. I no és sorprenent! Quan s'apropa una crisi revolucionària, nombrosos caps, que temen les responsabilitats, s'amaguen darrere del pseudoconservadorisme de les masses. La història ens ensenya que, algunes setmanes i àdhuc alguns dies de la insurrecció d'Octubre, bolxevics destacats com Zinoviev, Kamenev, Rykov (és inútil parlar d'altres,

com Losovski, Manuilski, etc.) afirmaven que les masses estaven fatigades i que no volien combatre. I, no obstant, Zinoviev, Kamenev i Rykov, com a revolucionaris, estaven molt per damunt dels Cachin, Thorez i Monmousseau.

Qui diga que el nostre proletariat no vol o no és capaç d'entrar en la lluita revolucionària, llença una calúmnia, adjudicant la seua pròpia peresa i la seua pròpia covardia a les masses treballadores. *Fins ara no hi ha hagut un sol cas, ni a París ni a províncies, en què les masses hagen romàs sordes davant d'una crida des de dalt.*

El major exemple és la vaga general del 12 de febrer de 1934. Tanmateix la completa divisió de la direcció, l'absència de tota preparació seriosa, els tenaços esforços dels caps de la C.G.T. per a reduir el moviment al mínim (ja que no podien evitar-lo per complet), la vaga general tingué el major èxit que pogué tenir sota les condicions donades. Està clar: les masses volien combatre. Tot obrer conscient ha de dir-se: la pressió de la base ha d'ésser ben poderosa, si el mateix Jouhaux ha sortit un moment de la immobilitat. Per cert, no es tractava d'una vaga general en sentit propi, sinó només d'una manifestació de 24 hores. Però aquesta limitació *no* fou aportada per les masses: fou *dictada des de dalt.*

La manifestació de la Plaça de la República, el 10 de febrer d'enguany, confirma la mateixa conclusió. L'únic instrument que han utilitzat els centres dirigents per a la preparació ha estat la vàlvula d'incendis. L'única consigna que escoltaren les masses fou: Xit! Xit! I, malgrat tot, el nombre de manifestants superarà totes les previsions. En les províncies, la cosa s'ha presentat, i es presenta, durant l'últim any absolutament de la mateixa manera. És impossible aportar un sol fet seriós que testimonie que els caps volgueren lluitar i que les masses es refusaren a seguir-los. Sempre i per tot arreu, s'observa la relació absolutament inversa. Manté tota la seua força inclús avui. La base vol lluitar, les direccions frenen. És allí que està el perill principal, que *pot* conduir a una vertadera catàstrofe.

Les bases i les direccions en l'interior dels partits

La mateixa relació torna a trobar-se, no sols entre els partits (o els sindicats) i el proletariat sinó, també, en l'interior de cada partit. Així, *Frossard* no té el menor suport en la base de la S.F.I.O.: els diputats i els alcaldes, que volen que tot seguís com en el passat, són els únics que el sostenen. *Marceau Pivert*, gràcies a les seues intervencions cada vegada més clares i resoltes, es transforma en una de les figures més populars en la base. Estem més disposats a reconèixer-ho com que mai hem renunciat en el passat, ni renunciarem en el futur, a dir obertament quan no estem d'acord amb Pivert.

Pres com a símptoma polític, aquest fet supera de lluny, per la seua importància, la qüestió personal de Frossard i Pivert: mostra la tendència general del desenvolupament. *La base del Partit socialista, com la del Partit Comunista, està més a l'esquerra, és més revolucionària i és més audaç que les direccions*: precisament per això únicament està disposada a oferir la seua confiança als caps d'esquerra. Més encara: empenya els socialistes sincers cada vegada més a l'esquerra. Per què la base es radicalitza per si mateixa? Perquè es troba en contacte directe amb les masses populars, amb la seua misèria, amb la seua indignació, amb el seu odi. Aquest símptoma és infal·lible. Es pot tenir confiança en ell.

Les “reivindicacions immediates” i la radicalització de les masses

Els caps del Partit Comunista poden, per cert, invocar el fet que les masses no atenguen les seues crides. Ara bé, aquest fet no invalida, sinó que confirma, la nostra anàlisi. Les masses obreres comprenen allò que no comprenen els “caps”: sota les condicions d'una crisi social molt greu, una sola lluita econòmica parcial, que exigeix enormes esforços i sacrificis, no pot presentar resultats seriosos. Pitjor encara: pot debilitar i esgotar el proletariat. Els obrers estan disposats a participar en manifestacions de lluita i fins i tot en la vaga general, però no en petites vagues desgastadores sense perspectiva. Tanmateix les crides, els manifestos i els articles de *L'Humanité*, els agitadors comunistes quasi no es presenten davant de les masses predicant vagues en nom de “reivindicacions parcials immediates”. Senten que els plans burocràtics dels caps no corresponen per a res, ni a la situació objectiva ni a l'estat d'ànim de les masses. Sense grans perspectives, les masses no podran ni començaran a lluitar. La política de *L'Humanité* és la política d'un pseudo “realisme” artificial i fals. El fracàs de la C.G.T.U. en la declaració de vagues parcials és la confirmació indirecta, però molt real, de la profunditat de la crisi i de la tensió moral en els barris obrers.

No obstant, no cal creure que la radicalització de les masses continuarà per si mateixa, automàticament. La classe obrera espera una iniciativa de les seues organitzacions. Quan arribe a la conclusió que les seues esperances són burlades (i aqueix moment possiblement no està tan llunyà) el procés de radicalització s'interromprà i es transformarà en manifestacions de desmoralització, de postració, en explosions aïllades de desesperació. En la perifèria del proletariat, les tendències anarquistes es vorejaran les tendències feixistes. El vi s'haurà fet vinagre.

Els canvis en l'estat d'ànim polític de les masses exigeixen la major atenció. Sondejar en cada etapa aquesta dialèctica viva: aqueixa és la tasca de l'agitació. En l'actualitat, el Front Únic roman criminalment endarrerit, alhora, respecte del desenvolupament de la crisi social i respecte de l'estat d'ànim de les

masses. Encara és possible recuperar el temps perdut. Però cal no perdre'n més. La història compta en aquests moments, no per anys sinó per mesos i setmanes.

El programa i la vaga general

Per a determinar en quin grau les masses estan disposades a la vaga general i, alhora, reforçar el seu estat d'ànim combatiu, cal oferir-les un programa d'acció revolucionària. Consignes parcials, com ara l'abolició dels decrets lleis bonapartistes i del servei militar de dos anys, segurament trobaran un lloc destacable en aqueix programa. Però aquestes dues consignes episòdiques són absolutament insuficients.

Per damunt de totes les tasques i reivindicacions parcials de la nostra època es troba la QÜESTIÓ DEL PODER. Des del 6 de febrer de 1934, la qüestió del poder està obertament plantejada com una qüestió de força. Les eleccions municipals i parlamentàries poden tenir la seua importància, com a avaluació de les forces, però res més. La qüestió serà conclosa per mitjà del conflicte declarat entre ambdós camps. Els governs del tipus Doumergue, Flandin, etc., únicament ocupen l'escenari en el moment del desenllaç definitiu. Demà, serà el feixisme o el proletariat qui governarà França.

És precisament perquè el règim estatal intermedi actual és extremadament inestable, que la vaga general *pot* assolir grans èxits parcials, obligant el govern a realitzar concessions en la qüestió dels decrets lleis bonapartistes, del servei militar de dos anys, etc. Però un èxit semblant, molt valuós i important en si mateix, no restablirà l'equilibri de la "democràcia": el capital financer redoblarà els subsidis al feixisme i la qüestió del poder es plantejarà amb força duplicada, potser que després d'una breu pausa.

La importància fonamental de la vaga general, independentment dels èxits parcials que pot assolir (però que també pot no assolir), radica en el fet que planteja la qüestió del poder d'una manera revolucionària. Paralitzant les fàbriques, els transports, tots els mitjans de comunicació en general, les centrals elèctriques, etc., el proletariat paralitza així no sols la producció sinó, també, el govern. El poder de l'estat queda suspès en l'aire. Ha de, ja siga domar el proletariat per mitjà de la fam i la força obligant-lo a posar novament en moviment la maquinària estatal burgesa, ja siga retrocedir davant del proletariat.

Siguen quines siguen les consignes i els motius pels quals haja sorgit la vaga general, si comprèn realment les masses i si aqueixes masses estan decidides a lluitar, la vaga general planteja inevitablement davant de totes les classes de la nació la pregunta: *qui serà l'amo de la casa?*

Els caps del proletariat han de comprendre aquesta lògica interna de la vaga

general; en cas contrari, no són caps sinó diletants i aventurers. Políticament, açò significa: els caps estan obligats a plantejar al proletariat el problema de la conquesta revolucionària del poder. En cas contrari, no han d'aventurar-se a parlar de vaga general. Però renunciant a la vaga general, renunciem per això mateix a tota lluita revolucionària, és a dir, abandonem el proletariat al feixisme.

O la capitulació completa o la lluita revolucionària pel poder. Tal és l'alternativa que sorgeix de totes les condicions de la crisi actual. Qui no haja comprés aquesta alternativa, no té res a fer en el camp del proletariat.

La vaga general i la C.G.T.

La qüestió de la vaga general es complica pel fet que la C.G.T. proclama el seu dret a declarar-la i conduir-la. D'ací se'n dedueix que aquesta qüestió no concerneix per a res els partits obrers. I, allò que a primera vista és més sorprenent, hi ha parlamentaris socialistes que pensen que aquesta pretensió està en l'ordre natural de les coses; en realitat, simplement volen desembarassar-se d'aquesta responsabilitat.

La vaga general, com ja ho indica el seu nom, té l'objectiu de comprendre, en tant que siga possible, tot el proletariat. La C.G.T. probablement no reuneix als seus rengles més del 5 o 8% del proletariat. La influència pròpia de la C.G.T. fora dels límits dels sindicats és absolutament insignificant, en la mesura en què, en tal o qual qüestió, no coincideix amb la influència dels partits obrers. Per exemple, es pot comparar la influència de *Le Peuple* amb la de *Le Populaire* o *L'Humanité*?

Per les seues concepcions i els seus mètodes, la direcció de la C.G.T. està incomparablement més lluny de les tasques de l'època actual que la direcció dels partits obrers. Com més se'n va des de les cimes de l'aparell cap a la base sindical, menys confiança hi ha en Jouhaux i el seu grup. La manca de confiança es converteix progressivament en desconfiança activa. L'actual aparell conservador de la C.G.T. serà inevitablement escombrat pel desenvolupament ulterior de la crisi revolucionària.

La vaga general és, per la seua essència, una operació política. Oposa la classe obrera en el seu conjunt a l'estat burgès. Uneix els obrers sindicalitzats i no sindicalitzats; socialistes, comunistes i sense partit. Necessita un aparell de premsa i d'agitadors de tal magnitud que la C.G.T. per si sola no posseeix en absolut.

La vaga general planteja resolutament la qüestió de la conquesta del poder pel proletariat. La C.G.T. donà en el passat i dona avui l'esquena a aqueixa tasca (els caps de la C.G.T. giren la cara cap al poder burgès). Els mateixos caps de la

C.G.T. senten, segurament, que la direcció de la vaga general està per damunt de les seues forces. Si, malgrat tot, proclamen el seu monopoli per a dirigir-la, és perquè esperen d'aquesta manera ofegar la vaga general abans que nasca.

I la vaga general del 12 de febrer de 1934? No fou sinó una demostració breu i pacífica, imposada a la C.G.T. pels obrers socialistes i comunistes. Jouhaux i els seus consorts es feren amb la direcció formal de la resposta, precisament per a impedir que es transformés en vaga general revolucionària.

En les instruccions als seus propagandistes, la C.G.T. comunicava: “L’endemà del 6 de febrer, la població laboriosa i *tots els demòcrates*, convocats per la C.G.T., han manifestat la seua ferma voluntat de tancar el camí als *facciosos*”. A banda de si mateixa, la C.G.T. no ha fet compte ni dels socialistes ni dels comunistes sinó únicament dels “demòcrates”. En aquesta sola frase, està Jouhaux de cos sencer. És precisament per açò que seria criminal confiar en Jouhaux per a concloure la qüestió de si és necessària o no la lluita revolucionària.

Naturalment, en la preparació i conducció de la vaga general, els sindicats tindran un paper molt influent, però no en virtut d’un monopoli, sinó colze amb colze amb els partits obrers. Des del punt de vista revolucionari, és especialment important col·laborar estretament amb les organitzacions sindicals *locals*, sense el menor atac, per descomptat, a la seua autonomia.

En allò tocant la C.G.T., haurà d’incorporar-se al front comú proletari deslligant-se dels “demòcrates”, o bé romandre al marge. Col·laborar lleialment amb els mateixos drets? Sí. Examinar en comú els terminis i els mitjans per a la conducció de la vaga general? Sí! Reconèixer a Jouhaux el monopoli d’ofegar el moviment revolucionari? Mai!

SOCIALISME I LLUITA ARMADA

La gran lliçó del 6 de febrer de 1935

Aqueix dia (el 6 de febrer de 1935) les lligues feixistes havien projectat manifestar-se a la Plaça de La Concòrdia. ¿Què fa llavors el Front Únic i, particularment, el Comitè Central del Partit Comunista? Crida els obrers de París a manifestar-se en la Concòrdia al mateix temps que els feixistes. ¿Potser que els feixistes estigueren desarmats? No, en un any redoblaren el seu armament. ¿Potser que el Comitè Central del Partit Comunista hagués armat prou destacaments de defensa? Oh, no! El Partit Comunista està en contra del “putschisme” i de la “lluita física”. ¿Com és possible, doncs, llençar desenes de milers d’obriers sense armes, sense preparació i sense defensa, contra les bandes

feixistes admirablement organitzades i armades, que alimenten un odi sagnant contra el proletariat revolucionari?

Que els maleïts no ens diguen: el Comitè Central del Partit Comunista no es disposava en absolut a llençar els obrers sota els revòlvers dels feixistes; només volia donar a Flandin un pretext convenient per a prohibir la manifestació feixista. Però açò és encara pitjor. El comitè Central del Partit Comunista segons sembla, jugava amb el coll dels obrers i el desenllaç del joc depenia enterament de Flandin, més exactament dels caps de policia de l'estil de Chiappe. ¿I què hauria succeït si en la prefectura de policia s'hagués decidit aprofitar la bona ocasió i donar una lliçó als obrers revolucionaris per mitjà dels feixistes, fent recaure, a més a més, la responsabilitat de la carnisseria sobre els caps del Front Únic? No és difícil figurar-se les conseqüències! Si la sagnant massacre no s'ha produït en aquesta oportunitat, en cas de continuar-se amb la mateixa política, es produirà infal·liblement, inevitable, en la primera ocasió semblant.

“Putschisme” i aventurerisme

La conducta del Comitè Central fou la forma més pura d'aventurerisme burocràtic. Els marxistes han ensenyat sempre que *l'oportunisme* i *l'aventurerisme són les dues cares d'una mateixa medalla*. El 6 de febrer de 1935 mostra amb notable claredat, amb quina facilitat es dona volta la medalla.

“Estem contra el putschisme, contra l'insurreccionalisme!” repetí durant anys Otto Bauer, qui no sabé desembarassar-se de la Schutzbund (milícia obrera), deixada com a herència per la revolució de 1918. La poderosa socialdemocràcia austríaca reculà covardament, s'adaptà a la burgesia, tornà a recular, llençà “peticions” ineptes, creà una falsa aparença de lluita, posà les seues esperances en el seu Flandin (anomenat Dollfuss), cedí una posició rere altra i quan es veié en el fons de l'atzucac, es posà a cridar histèricament: “Socors, obrers!”. Els millors combatents, deslligats de les masses desorientades, aclaparades, enganyades, es llençaren al combat i patiren una derrota inevitable. Després de tot això, Otto Bauer i Julius Deutsch declararen: “*Hem* actuat com a revolucionaris, però el *proletariat* no ens ha recolzat!”

Els esdeveniments d'Espanya s'han desenvolupat segons el mateix esquema. Els caps socialdemòcrates han cridat a la insurrecció després d'haver cedit a la burgesia totes les posicions revolucionàries conquistades i d'haver cansat les masses populars amb la seua política de retrocessos. Els “antiputschistes” professionals s'han vist obligats a cridar a la defensa armada en condicions tals que li havien donat en gran part el caràcter d'un “putsch”.

El 6 de febrer de 1935 fou a França una petita repetició dels esdeveniments

d'Àustria i Espanya. Durant molts mesos, els stalinistes han adormit i desmoralitzat els obrers, han ridiculitzat la consigna de milícia i “rebutjat” la lluita física; després, de colp, sense la menor preparació, han ordenat el proletariat: “A la Concòrdia, avant, marxa!” Per aquesta vegada, el bo de Langeron els ha salvat. Però demà, quan l’atmosfera es caldege inclús mes, quan la canalla feixista assassine desenes de dirigents obrers o incendie *L’Humanité* (pot hom dir que açò és inversemblant?) el savi Comitè Central cridarà infal·liblement: “Obrers, a les armes!”. I després, en un camp de concentració o passejant-se pels carrers de Londres, si hi arriben, els mateixos caps declararen orgullosament “Hem cridat a la insurrecció, però els obrers no ens han recolzat!”

És necessari preveure i preparar-se

Evidentment, el secret de l’èxit no rau en la “lluita física” per si mateixa, sinó en una política correcta. Ara bé, anomenem correcta la política que respon a les condicions del temps i del lloc. La milícia obrera, *en si*, no resol el problema. Però la milícia obrera és una part integrant necessària de la política, que respon a les condicions del temps i del lloc. Seria absurd disparar amb un revòlver sobre l’urna electoral. Però seria encara més absurd defensar-se de les bandes feixistes amb una papereta electoral.

Els primers nuclis de la milícia obrera es troben inevitablement dèbils, aïllats, inexperts. Els rutinaris i els escèptics sacsegen el cap amb menyspreu. Hi ha cíncics que no s’avergonyeixen de riure’s de la idea de la milícia obrera en xerrades amb els periodistes del Comitè des Forges. Si d’aquesta manera pensen assegurar-se contra els camps de concentració, s’enganyen. A l’imperialisme no li importa l’enviliment de tal o qual cap; ell necessita aixafar la classe.

Quan Guesde i Lafargue, en plena joventut, començaren la propaganda del marxisme, aparegueren davant dels ulls dels savis filisteus com a solitaris impotents i ximpls utopistes. Malgrat tot, són ells els que cavaren el llit d’aquest moviment, que suporta sobre si tants rutinaris parlamentaris. En el terreny literari sindical, cooperatiu, els primers passos del moviment obrer foren dèbils, vacil·lants, poc segurs... Però malgrat la seua pobresa, el proletariat, gràcies al seu nombre i al seu esperit de sacrifici, ha creat poderoses organitzacions.

L’organització armada del proletariat, que en el present moment coincideix quasi per complet amb la *defensa contra el feixisme*, és una nova branca de la lluita de classes. Ací també els primers passos són inexperts, desmanotats. Caldrà esperar errors. Inclús és impossible evitar completament la provocació. La selecció dels quadres s’aconseguirà a poc a poc, i s’aconseguirà més

segurament, més sòlidament, com més prop estiga la milícia de les fàbriques, allí on els obrers es coneixen ben bé els uns als altres.

Però la iniciativa ha de partir necessàriament des de dalt. *El partit pot i ha de proveir els primers quadres*. El mateix camí han de seguir (i seguiran inevitablement) els sindicats. Els seus quadres s'afirmaran i enfortiran més ràpidament com que trobaran una major simpatia i un major suport en les organitzacions obreres, i després en la massa dels treballadors.

¿Què dir d'aqueixos senyors que, a manera de simpatia i suport, censuren i es burlen, o pitjor encara, presenten davant de l'enemic de classe als destacaments d'autodefensa obrera com a destacaments d'"insurrecció" i de "putsch"? Vege's, particularment, "*Combat (?) Marxista (!)*". Els pedants savis i mig savis, els assessors teòrics de Jouhaux, dirigits per menxevics russos, es burlen malvadament dels primers passos de la milícia obrera. És impossible donar a aqueixos senyors un altre nom que el d'enemics directes de la revolució proletària.

La milícia obrera i l'exèrcit

Però ací, els rutinaris conservadors llencen el seu últim argument: "És que vostès pensen que, per mitjà de destacaments de milícia mal armats, el proletariat podrà conquistar el poder, és a dir assolir la victòria sobre l'exèrcit actual, amb la seua tècnica moderna (els tancs!, l'aviació!, els gasos!)". És difícil imaginar un argument més groller i trivial, d'altra banda contradit cent vegades per la teoria i per la història. Tanmateix, cada vegada se'l presenta com l'última paraula d'un pensament "realista".

Inclús si s'admet per un instant que els destacaments de la milícia es revelaran demà inútils per a la lluita pel poder, no per això són menys necessaris *avui* per a la defensa de les organitzacions obreres. Com és sabut, els caps de la C.G.T. es neguen a tota lluita pel poder. Açò no detindrà en absolut els feixistes davant l'aixafament de la C.G.T. Els sindicalistes, que no prenen a temps mesures de defensa, cometen un crim contra els sindicats, independentment de la seua orientació política.

No obstant, observem més de prop l'argument capital dels pacifistes: "Els destacaments armats d'obriers són impotents contra l'exèrcit contemporani". Aquest "argument" es dirigeix, en el fons, no contra la milícia, sinó *contra la mateixa idea de revolució proletària*. Si s'admet per un instant que l'exèrcit armat fins a les dents, *en totes les condicions* estarà del costat del gran capital, aleshores cal renunciar, no sols a la milícia obrera, sinó al socialisme en general. Llavors, el capitalisme és etern.

Afortunadament, no és així. La revolució proletària suposa una extrema exacerbació de la lluita de classes en la ciutat i en el camp i, per consegüent, també en l'exèrcit. La revolució únicament assolirà la victòria quan haja conquistat per a si, o almenys neutralitzat, el nucli fonamental de l'exèrcit. No obstant, aquesta conquesta no pot improvisar-se: cal preparar-la de forma sistemàtica.

Ací, el doctrinari pacifista interromp per a posar-se d'acord (de paraula) amb nosaltres. "Evidentment (dirà) és necessari conquistar l'exèrcit per mitjà d'una propaganda contínua. Ara bé, això és el que nosaltres fem. La lluita contra la gran mortalitat en els quarters, contra els dos anys, contra la guerra: l'èxit d'aquesta lluita fa inútil l'armament dels obrers".

És açò cert? No, és radicalment fals. Una conquesta pacífica, serena, de l'exèrcit és encara menys possible que la conquesta pacífica d'una majoria parlamentària. Ja les molt moderades campanyes contra la mortalitat en els quarters i contra els dos anys, sens dubte menaran a un apropament entre les lligues patriòtiques i els oficials reaccionaris, a un complot directe de la seua part i també al lliurament redoblat dels subsidis que el capital financer dóna als feixistes. *Com més èxit tinga l'agitació antimilitarista, més ràpidament creixerà el perill feixista.* Tal és la dialèctica real i no inventada de la lluita. La conclusió és que, en el mateix procés de la propaganda i preparació, cal saber defensar-se amb les armes a la mà, cada vegada millor.

Durant la revolució

Durant la revolució, es produiran en l'exèrcit oscil·lacions inevitables, s'hi entaularà una lluita interior. Inclús les fraccions més avançades no es passaran obertament i activa al costat del proletariat fins que vegem amb els seus propis ulls que *els obrers volen batre's i són capaços de vèncer.* La tasca dels destacaments feixistes serà la de no permetre l'apropament entre el proletariat revolucionari i l'exèrcit. Els feixistes s'esforçaran en aixafar la insurrecció obrera des del seu començament per a llevar a les millors fraccions de l'exèrcit la possibilitat de recolzar els insurgents. Al mateix temps, els feixistes vindran en ajuda dels destacaments reaccionaris de l'exèrcit per a desarmar els regiments més revolucionaris i els menys segurs.

En aquest cas, quina serà la nostra tasca?

És impossible definir per endavant la marxa concreta de la revolució en un país determinat. Però, sobre la base de tota l'experiència històrica, es pot afirmar amb certesa que la insurrecció en cap cas i en cap país prendrà el caràcter d'una

simple lluita entre la milícia obrera i l'exèrcit. La relació de forces serà força més complexa i incomparablement més favorable al proletariat. La *milícia obrera* (no pel seu armament sinó per la seua consciència i el seu heroisme) serà *l'avantguarda de la revolució*. El feixisme serà *l'avantguarda de la contrarevolució*. La milícia obrera, amb el suport de tota la classe, amb la simpatia de tots els treballadors, haurà de derrotar, desarmar i aterrir les colles de bandits de la reacció i franquejar així als obrers el camí vers la *fraternització revolucionària amb l'exèrcit*. L'aliança dels obrers i dels soldats triomfarà sobre les fraccions contrarevolucionàries. Així serà assegurada la victòria.

Els escèptics aixecaran els muscles amb menyspreu. Però els escèptics fan el mateix gest en les vespres de cada revolució victoriosa. El proletariat farà bé en demanar als escèptics que se'n vagen molt lluny. El temps és massa preciós per a explicar la música als sords, els colors als cecs i als escèptics la revolució socialista.

EL PROLETARIAT, ELS CAMPEROLS, L'EXERCIT, LES DONES, ELS JOVES

El Pla de la C.G.T. i el Front Únic

Jouhaux ha demanat prestada la idea del Pla a de Man. En ambdós l'objectiu és el mateix: disfressar l'última *fallida del reformisme* i inspirar al proletariat noves esperances, per a desviar-lo de la revolució.

Ni de Man ni Jouhaux han inventat els seus "plans". Han pres, simplement, les reivindicacions fonamentals del *programa de transició marxista*, la nacionalització dels bancs i de les indústries clau, han llençat per la borda la lluita de classes i, en compte de l'expropiació revolucionària dels expropiadors, han posat una operació financera de *rescat*.

El poder ha de quedar com abans, a mans del "poble", és a dir de la burgesia. Però l'estat compra les branques més importants de la indústria (no se'ns diu quines exactament) als seus propietaris actuals, els que es converteixen durant dos o tres generacions en rendistes parasitaris: la pura i simple explotació privada capitalista dóna lloc a una explotació indirecta, per mitjà d'un capitalisme d'estat.

Com Jouhaux comprèn que inclús aquest castrat programa de nacionalització és absolutament irrealitzable sense lluita revolucionària, declara per endavant que està disposat a *canviar el seu "pla"* per la *moneda petita* de reformes parlamentàries a l'estil, a la moda, de l'economia dirigida. L'ideal per a Jouhaux seria que, per mitjà d'arreglaments entre bambolines, es reduísca tota

l'operació a què en diferents consells econòmics i industrials seuen els buròcrates sindicals, sense poder i sense autoritat, però amb sucosos honoraris.

No és gratuït que el pla de Jouhaux (el seu pla real que amaga darrere del "Pla" de paper) haja rebut el suport dels neosocialistes i àdhuc l'aprovació d'Herriot!

El savi ideal del sindicalisme "independent" únicament serà realitzat, no obstant, si el capitalisme torna a regenerar-se i si les masses obreres cauen novament sota el jou. Però, si continua el declivi capitalista? Aleshores el pla, llençat per a desviar els obrers dels "mals pensaments", pot convertir-se en la bandera del moviment revolucionari.

A Bèlgica, ja hi ha aqueix perill. El Partit Obrer Belga s'ha vist obligat a dirigir una manifestació pel pla de Man. Els obrers han pres el pla seriosament per complet. Davall la bandera del pla s'ha començat a formar una ala esquerra, especialment al si de la joventut. El falsificador teòric de Man s'assembla cada vegada més a l'aprenent de bruixot, que ha invocat els esperits però que no sap com fer-los tornar al més enllà. Els bolxevics leninistes belgues tenen absoluta raó en posar-se en el terreny del moviment de masses a favor del pla i, així, per mitjà de la crítica marxista, fer-lo avançar.

Evidentment, espantat per l'exemple belga, Jouhaux s'afanya en retrocedir. El punt més important de l'ordre del dia del Comitè Nacional de la C.G.T., a mitjan de març (la propaganda pel pla), fou sorprenentment escamotejat. Si aquesta maniobra té més o menys èxit, la culpa de tot recau per complet sobre la direcció del Front Únic.

Els caps de la C.G.T. han llençat el seu "Pla" per tal de tenir la possibilitat de competir amb els partits de la revolució. D'aquesta manera, Jouhaux ha mostrat que, seguint els seus inspiradors burgesos, aprecia la situació com a revolucionària (en el sentit ampli de la paraula). Però *l'adversari revolucionari no ha aparegut en l'arena*. Jouhaux ha decidit no internar-se més lluny per un camí ple de riscos. Ha retrocedit i ara espera.

Al gener, la C.A.P. del Partit Socialista proposà al Partit Comunista una lluita comuna pel poder en nom de la socialització dels bancs i de les branques concentrades de la indústria. Si en el Comitè Central del Partit Comunista hi hagués lloc per a revolucionaris, aquests haurien d'haver agafat aquesta proposició amb ambdues mans. Iniciant una gran campanya pel poder, haurien accelerat la mobilització revolucionària a l'interior de la S.F.I.O. i, allora, haurien obligat Jouhaux a realitzar l'agitació pel seu "Pla". Seguint aquest camí, s'hauria pogut forçar la C.G.T. a incorporar-se al Front Únic. El pes específic del proletariat francès hauria crescut enormement.

Però en el Comitè Central del Partit Comunista no seuen revolucionaris sinó mandarins. “No hi ha situació revolucionària”, respongueren, mirant-se el melic. Els reformistes de la S.F.I.O. respiraren amb alleugeriment: el perill havia passat. Jouhaux s’afanyà a retirar del temari la qüestió de la propaganda pel Pla. El proletariat ha quedat en la gran crisi social, *sense cap programa*. La Internacional Comunista ha exercit una vegada més un rol reaccionari.

Aliança revolucionària amb els camperols

La crisi de l’agricultura constitueix ara la principal reserva per a les tendències bonapartistes i feixistes. Quan la misèria pren el camperol per la gola, aquest és capaç de donar els salts més inesperats. Mira a la democràcia amb creixent desconfiança.

“La consigna de la defensa de les llibertats democràtiques (escriu Monmousseau en *Cahiers du Bolchevisme*, 10 de setembre de 1934, pàgina 1.017) es correspon perfectament amb l’esperit dels camperols”. Aquesta frase notable demostra que Monmousseau entén tan poc de la qüestió camperola com de la qüestió sindical. Els camperols comencen a donar l’esquena als partits d’“esquerra”, precisament perquè són incapaços de proposar-li una altra cosa que paraules en l’aire sobre la “defensa de la democràcia”.

Cap programa de “reivindicacions immediates” pot donar res de seriós al camp. El proletariat ha de parlar amb els camperols en l’*idioma de la revolució*; no trobarà un altre llenguatge comú amb ells. Els obrers han d’elaborar un programa de *mesures revolucionàries per a la salvació de l’agricultura* en comú amb els camperols.

Els camperols temen sobretot la *guerra*. ¿Podem, com Laval i Litvinov, enganyar-los amb esperances en la Societat de les Nacions i en el “desarmament”? L’únic mitjà d’evitar la guerra és derrocar la mateixa burgesia i fer el senyal per a la transformació d’Europa en els *Estats Units de les Repúbliques Obreres i Camperoles*. Sense revolució, no hi ha salvació contra la guerra.

Els camperols treballadors pateixen les condicions usuràries del *crèdit*. Per a canviar aqueixes condicions, no hi ha sinó una via: expropiar els bancs, concentrar-los a mans de l’estat obrer i, a costa dels taurons financers, crear un *crèdit de foment* per als petits camperols i, particularment, per a les cooperatives camperoles. Ha d’instaurar-se el *control camperol* sobre els bancs de crèdit agrícola.

Els camperols pateixen l’explotació dels trusts de fertilitzants i dels molins. No hi ha un altre camí que el de *nacionalitzar els trusts de fertilitzants i els grans*

molins i subordinar-los completament als interessos dels camperols i dels consumidors.

Diferents categories de camperols (arrendataris, parcers) pateixen l'explotació dels grans propietaris rurals. No hi ha un altre mitjà de lluita contra la *usura territorial* que l'expropiació dels usurers grans terratinents pels *comitès de camperols* sota el control de l'estat obrer i camperol.

Cap d'aquestes mesures és concebible sota la dominació de la burgesia. Petites almoines no salvaran el camperol; de res li serviran els pal·liatius. Calen audaces mesures revolucionàries. El camperol les comprendrà, les aprovarà i les recolzarà, si l'obrer li proposa seriosament *lluitar junts pel poder*.

No esperar que la petita burgesia es definisca per si mateixa sinó *formar el seu pensament, formar la seua voluntat*: heus aquí la tasca del partit obrer. És només així que podrà realitzar-se la unió dels obrers i dels camperols.

L'exèrcit

L'estat d'ànim de la majoria dels oficials de l'exèrcit reflexa l'estat d'ànim reaccionari de les classes dominants del país, però sota una forma inclús més concentrada. L'estat d'ànim de la massa dels soldats reflexa l'estat d'ànim dels obrers i camperols, però sota una forma debilitada: la burgesia sap mantenir la relació amb els oficials molt millor que el proletariat amb els soldats.

El feixisme impressiona molt els oficials, perquè les seues consignes són decidides i perquè està disposat a solucionar les qüestions per mitjà del revòlver i de la metralladora. Es disposa de no pocs informes sobre la relació entre les lligues feixistes i l'exèrcit, tant per mitjà dels oficials actius com dels de reserva. No obstant, no ens arriba sinó una ínfima part del que succeeix en realitat. Ara ha d'augmentar en l'exèrcit el rol dels reenganxats. En ells, la reacció trobarà no pocs agents suplementaris. *La infiltració feixista en l'exèrcit, sota la protecció del gran Estat Major, està en plena marxa*.

Els joves obrers conscients en els quarters, podrien oferir resistència amb èxit a la desmoralització feixista. Però la gran desgràcia és que ells mateixos estan políticament desarmats: no tenen programa. El jove aturat, el fill del petit camperol, del petit comerciant o del petit funcionari porten al exèrcit el descontentament dels mitjans socials de què provenen. ¿Què els dirà el comunista en el quarter sinó que "la situació no és revolucionària"? Els feixistes saquegen el programa marxista, convertint reeixidament en instrument de demagogia social algunes de les seues parts. Els "comunistes" (?) reneguen del seu programa en els fets, substituint-lo per les podrides despulles del reformisme. Pot concebre's una fallida més fraudulenta?

L'Humanité es concentra en les “reivindicacions immediates” dels soldats: açò és necessari, però no és més que una centèsima part del programa. Avui més que mai, l'exèrcit té vida política. Tota crisi social és, necessàriament, una crisi de l'exèrcit. *El soldat francès espera i cerca respostes clares*. No hi ha ni pot haver-hi millor replica a la demagògia dels feixistes que el *programa del socialisme*. Cal desplegar-lo audaçment al país i per mil canals penetrarà en l'exèrcit!

La dona

La crisi social, amb el seu seguici de calamitats, gravita amb el major pes sobre les dones treballadores. Elles estan doblement oprimides: per la classe posseïdora i per la seua pròpia família.

Hi ha “socialistes” que temen que les dones tinguen dret al vot, per la influència que l'Església té sobre elles. Com si la sort del poble depengués del nombre més o menys gran de municipalitats d’“esquerra” en 1935, més que de la situació moral, social i política de milions d’obreres i de camperoles en el proper període!

Tota crisi revolucionària es caracteritza pel despertar de les millors qualitats de la dona de les classes treballadores: la passió, l'heroisme, la devoció. La influència de l'Església serà escombrada no pel nacionalisme impotent dels “lliurepensadors” ni per l'insípid fanatisme dels maçons, sinó per la lluita revolucionària per l'emancipació de la humanitat i, per consegüent, en primer lloc, de l'obrera.

El programa de la revolució socialista ha de ressonar als nostres dies com el toc d'alarma per a les dones de la classe obrera!

Els joves

La condemnaió més cruel de la direcció de les organitzacions obreres, polítiques i sindicals, és la feblesa de les seues organitzacions juvenils. En el camp de la *filantropia*, de la *diversió* i de l'*esport*, la burgesia i l'Església són incomparablement més fortes que nosaltres. No se'ls pot arrancar la joventut obrera més que per mitjà del programa socialista i l'acció revolucionària.

La jove generació del proletariat necessita una direcció política, però no una tutela inoportuna. El burocratisme conservador ofega i rebutja la joventut. Si el règim de les Joventuts Comunistes hagués existit en 1848, no hi hauria hagut Gavroche. La política de passivitat i d'adaptació es reflecteix d'una manera particularment funesta en els quadres de la joventut. Els joves buròcrates es fan

vells abans d'hora: coneixen tots els tipus de maniobres entre bambolines, però no coneixen l'ABC del marxisme. Es formen "conviccions" en tal a qual ocasió, segons les exigències de la maniobra. En l'últim congrés de l'Aliança del Sena s'hi ha pogut observar massa prop aquest estil.

Cal plantejar davant de la joventut obrera el problema de la revolució en tota la seua amplitud. En girar-se vers la nova generació, cal saber fer una crida a la seua audàcia i al seu coratge, sense els quals res gran es fa en la història. La revolució obrirà àmpliament les portes als joves. La joventut no pot no estar a favor de la revolució!

PERQUÈ LA QUARTA INTERNACIONAL

La fallida de la Internacional Comunista

En la seua lletra al Consell Nacional del Partit Socialista, el Comitè Central del Partit Comunista ha proposat, coma a base per a la unificació, "el programa de la Internacional Comunista, que ha conduït a la victòria del socialisme en l'URSS, ara que el programa de la II Internacional no ha resistit la tràgica prova de la guerra i ha conduït al dolorós resultat d'Alemanya i d'Àustria". Que la II Internacional ha fracassat, els revolucionaris ho han proclamat des d'agost de 1914. Tots els esdeveniments posteriors no han fet més que confirmar aquesta apreciació. Però mostrant la incontestable fallida de la socialdemocràcia en Alemanya i Àustria, els stalinistes obliden respondre a una pregunta: *què succeí amb les seccions alemanya i austriaca de la Internacional Comunista?* El Partit Comunista Alemany s'ha enfonsat davant de la prova històrica tan ignominiosament com la socialdemocràcia alemanya. Per què? Els obrers alemanys volien lluitar i creien que "Moscou" els menaria al combat; es dirigien sense parar cap a l'esquerra. El Partit Comunista Alemany creixia ràpidament; a Berlín, superava numèricament la socialdemocràcia. Però es trobà assolat interiorment abans que arribés l'hora de la prova. L'ofec de la vida interior, la voluntat de manar en compte de convèncer, la política de zig-zags, el nomenament de dirigents des de dalt, el sistema de mentida, d'engany a les masses, tot açò desmoralitzà el partit fins a la molla de l'os. Quan s'apropà el perill, el partit es trobà fet un cadàver. És impossible esborrar aqueix fet de la història.

Després de la vergonyosa capitulació de la Internacional Comunista a Alemanya, els bolxevics leninistes proclamaren sense dubtar un moment: la Tercera Internacional ha mort! No cal recapitular totes les injúries que ens llençaren tots els stalinistes de tots els països. *L'Humanité*, encara després de l'adveniment definitiu de Hitler, afirmava número rere número: "No hi ha derrota en Alemanya", "Només els renegats poden parlar de derrota", "El Partit

Comunista alemany creix hora rere hora”, “El partit de Thaelmann es prepara per a la presa del poder”. Res té de sorprenent que aquestes fanfarronades criminals després de la major catàstrofe històrica hagen desmoralitzat encara més les altres seccions de la Internacional Comunista: una organització que ha perdut la capacitat d’aprendre de la seua pròpia derrota està irremeiablement condemnada.

La lliçó del Sarre

La prova no trigà. El plebiscit del Sarre fou muntat, per així dir-ho, per a mostrar quines restes de confiança en la Segona i en la Tercera Internacional servava el proletariat alemany. He aquí els resultats: posades davant de la necessitat d’escollir entre la violència triomfant de Hitler i la putrefacta impotència dels partits obrers en fallida, les masses donaren a Hitler el 90% dels vots i al front comú de la Segona i Tercera Internacional (si s’exceptuen la burgesia jueva, els negociants interessats, els pacifistes, etc.) probablement no més del 7%. Tal és el *balanç comú del reformisme i del stalinisme*. Pitjor per a qui no ha comprés la lliçó!

Les masses treballadores han votat Hitler perquè no veien un altre camí. Els partits que durant desenes d’anys les havien despertat i reunit en nom del socialisme, les han enganyat i traït. Heus aquí la conclusió comuna a què han arribat els treballadors! Si a França la bandera de la revolució socialista s’hagués aixecat ben alta, el proletariat del Sarre hauria dirigit la seua vista cap a l’Oest i hauria posat la solidaritat de classe per damunt de la solidaritat nacional. Però, ai!, el gall francès no anuncià al poble sarrès una aurora revolucionària. Encara que sota la cobertura del Front Únic, a França es porta avant la mateixa política de debilitat, d’indecisió, de marcar el pas en el mateix lloc, de falta de confiança, que portà a la pèrdua la causa del proletariat alemany. És per això que el plebiscit sarrès no sols és la prova dels resultats de la catàstrofe alemanya sinó, també, una *temible advertència per al proletariat francès*. Pitjor per als partits que llisquen sobre la superfície dels esdeveniments, es bressolen amb paraules, esperen miracles i permeten l’enemic mortal organitzar-se impunement, armar-se, ocupar les posicions avantatjoses i escollir el moment més favorable per a descarregar el colp decisiu!

Heus aquí què ens diu la lliçó del Sarre.

El programa de la Internacional Comunista

Nombrosos reformistes i centristes (és a dir, aquells que vacil·len entre el reformisme i la revolució), virant a l’esquerra, assagen ara de gravitar vers la Internacional Comunista: alguns d’ells, sobretot obrers, esperen sincerament

trobar en el programa de Moscou el reflex de la Revolució d'Octubre; altres, sobretot funcionaris, s'esforcen simplement per fer amistat amb la poderosa burocràcia soviètica. Abandonem els arribistes a la seua pròpia sort. Però als socialistes que sincerament esperen trobar en la Internacional Comunista una direcció revolucionària, els diem: s'equivoquen cruelment! No coneixen bé la història de la Internacional Comunista que, en els darrers deu anys, és la història dels errors, de les catàstrofes, de les capitulacions i de la degeneració burocràtica.

El programa actual de la Internacional Comunista fou adoptat en el VI Congrés, en 1928, després de l'aixafament de la direcció leninista. Entre el programa actual i aquell amb què el bolxevisme assolí la victòria de 1917, hi ha un abisme. El programa del bolxevisme partia del punt de vista que la sort de la revolució d'Octubre és inseparable de la sort de la revolució internacional. El programa de 1928, malgrat totes les seues frases "internacionalistes", parteix de la perspectiva de la *construcció independent del socialisme a l'URSS*. El programa de Lenin deia "Sense revolució a Occident i en Orient estem vençuts". Aqueix programa, *per la seua pròpia essència*, exclouia la possibilitat de sacrificar els interessos del moviment obrer mundial als interessos de l'URSS. El programa de la Internacional Comunista significa en la pràctica: es pot i s'ha de sacrificar els interessos de la revolució proletària a França als interessos de l'URSS (en realitat, als interessos de les combinacions diplomàtiques de la burocràcia soviètica). El programa de Lenin ensenyava: el burocratisme soviètic és el pitjor enemic del socialisme; reflectint la pressió de les forces i de les tendències burgeses sobre el proletariat, el burocratisme pot conduir al renaixement de la burgesia; l'èxit contra l'assot del burocratisme únicament pot ésser assegurat mitjançant la victòria del proletariat europeu i mundial. Contràriament a açò, el programa actual de la Internacional Comunista diu: el socialisme pot ser construït independentment dels èxits i fracassos del proletariat mundial, sota la direcció de la infal·lible i omnipotent burocràcia soviètica; tot aquell que es dirigeix contra la seua infal·libilitat és contrarevolucionari i mereix ésser exterminat.

En l'actual programa de la Internacional Comunista hi ha, per descomptat, moltes expressions, formules, frases preses en préstec del programa de Lenin (la burocràcia conservadora del Termidor i del Consolat utilitzà també en França la terminologia dels Jacobins); però en el fons aqueixos dos programes s'exclouen mútuament. Pràcticament, en efecte, la burocràcia stalinista ha reemplaçat, des de fa molt de temps, el programa de la revolució proletària internacional per un programa de reformes soviètiques nacionals. Dispersant i debilitant el proletariat mundial amb la seua política, que és una barreja d'oportunisme i d'aventurerisme, la Internacional Comunista soccava, d'aquesta manera, els interessos fonamentals de l'URSS. Estem a favor de l'URSS, però contra la burocràcia usurpadora i el seu instrument cec, la

Internacional Comunista.

Bela Kun, cap de la Internacional Comunista

Manuilski, ahir cap de la Internacional Comunista, s'ha ofegat sense deixar rastres en el "tercer període". Manuilski fou reemplaçat, sense que els interessats tingueren la menor part en el canvi, per Bela Kun. Sobre aquest nou sobirà de la Internacional Comunista és necessari dir algunes paraules. Com a presoner de guerra hongarès a Rússia, Bela Kun, a semblança de molts altres presoners, es feu comunista i, al seu retorn a Hongria, cap d'un petit partit. La postració del govern del comte Karoly davant de l'Entente s'acabà per mitjà de la transmissió consentida i pacífica del poder als partits obrers, sense cap revolució.

Els comunistes del partit de Bela Kun s'afanyaren a unir-se amb els socialdemòcrates. Inspirador de l'Hongria soviètica, Bela Kun donà proves d'una completa incapacitat, sobretot en la qüestió camperola, la qual cosa conduí ràpidament a l'enfonsament dels soviets. Tornat com a exiliat a l'URSS, Bela Kun exercí sempre papers de tercer pla, perquè no gaudia en absolut de la confiança política de Lenin. És conegut l'extremadament violent discurs de Lenin al Ple del Comitè Executiu de la Internacional Comunista, en vespres del III Congrés: quasi cada frase recordava les "favades de Bela Kun". En el meu fullet sobre la direcció de la internacional Comunista he contat com Lenin m'explicà el seu atac violent contra Bela Kun: "Cal ensenyar la gent a no tenir confiança en ell". Des d'aquell temps, no sols no ha après res Bela Kun, sinó que inclús ha oblidat allò de poc que havia assimilat a l'escola de Lenin. Es pot veure en quina mesura aquest home està fet per al paper de cap de la Internacional Comunista i, en especial, del proletariat francès.

La unitat orgànica

Admetem que el Partit Comunista, malgrat tot, continue creixent encara. No gràcies a la seua política, sinó malgrat ella. Els esdeveniments empenten els obrers cap a l'esquerra i el Partit Comunista, tanmateix el seu viratge oportunista, continua essent per a les masses l'"extrema esquerra". El creixement numèric del Partit Comunista, no obstant, no porta en si la menor garantia per al futur: com hem dit, el Partit Comunista alemany cresqué fins al moment mateix de la capitulació i molt més veloçment.

En tot cas, el fet que existisquen dos partits obrers, la qual cosa fa absolutament necessària, davant del perill comú, una política de Front Únic, basta per a explicar les aspiracions dels obrers a la unitat orgànica. Si hi hagués a França un partit revolucionari conseqüent, seríem resolts adversaris de la fusió amb el partit oportunista. Sota les condicions de l'exacerbació de la crisi social, el

partit revolucionari, en lluita contra el reformisme, reuniria infal·liblement sota la seua bandera la majoria indiscutible dels obrers. El problema històric no és unir mecànicament totes les organitzacions, que representen diferents estadis de la lluita de classes, sinó reunir el proletariat en la lluita i per a la lluita. Es tracta de dos problemes completament diferents, i fins i tot a vegades contradictoris.

Però és un fet que a França no hi ha partit revolucionari. La lleugeresa amb què el Partit Comunista (sense la menor discussió) ha passat de la teoria i de la pràctica del “socialfeixisme” al bloc amb els radicals i al rebuig de les tasques revolucionàries, en nom de les “reivindicacions immediates”, confirma que l’aparell del partit està completament rosegat pel cinisme i la base desorientada i desacostumada a pensar. És un *partit malalt*.

Hem criticat massa obertament la posició de la S.F.I.O. com per a no repetir el que ja hem dit més d’una vegada. Però és indiscutible, malgrat tot, que l’ala esquerra, revolucionària, de la S.F.I.O. es converteix a poc a poc en el laboratori en què es formen les consignes i els mètodes de la lluita proletària. Si aqueixa ala es fortifica i es trempa, podrà arribar a ésser el factor decisiu per a actuar sobre els obrers comunistes. Només per aquest camí és possible la salvació. En cas contrari, la situació estaria definitivament perduda, si l’ala revolucionària del Partit Socialista caigués en el sistema d’engranatges que amb el nom d’aparell de la Internacional Comunista serveix per a trencar les columnes vertebrals i les personalitats, per a fer perdre l’hàbit de pensar i per a ensenyar a obeir cegament; aquest sistema és francament funest per a formar revolucionaris.

“Estan vostès contra la unitat orgànica?”, ens preguntaran, no sense indignació alguns camarades.

No, no estem contra la unitat. Però estem contra el fetitxisme, la superstició i l’encegament. La unitat no resol res per si sola. La socialdemocràcia austríaca reunia al seu voltant gairebé tot el proletariat, però només per a portar-lo a la derrota. El Partit Obrer Belga té tot el dret de dir-se l’únic partit del proletariat, però això no impedeix que vaja de capitulació en capitulació. Només persones d’una ximpleria sense esperances poden esperar que el Partit Laborista, que domina completament entre el proletariat britànic, siga capaç d’assegurar-li la victòria. Allò que decideix no és la unitat en si mateixa, sinó el seu contingut polític real.

Si avui mateix la S.F.I.O. s’unís al Partit Comunista, açò no asseguraria la victòria més del que l’assegura el Front Únic: només una justa política revolucionària pot donar la victòria. Però estem disposats a reconèixer que la unificació facilitaria, sota les actuals condicions, el reagrupament i la reunió dels elements vertaderament revolucionaris dispersos en ambdós partits. És en

aquest sentit (i només en aquest sentit) que la unificació podria ser un pas avant.

Però la unificació (diguem-ho ací mateix) seriosa un pas arrere, pitjor encara, un pas cap a l'abisme, si la lluita contra l'oportunisme en el partit unificat es dirigís seguint el camí de la Internacional Comunista. L'aparell stalinista és capaç d'explotar una revolució victoriosa, però és orgànicament incapaç d'assegurar la victòria d'una nova revolució. És conservador fins a la molla de l'os. Repetim-ho una vegada més: *la burocràcia soviètica té tant que veure amb l'antic partit bolxevic com la burocràcia del Directori i del Consolat amb el jacobinisme.*

La unificació dels dos partits únicament ens farà avançar si està lliure d'il·lusions, d'ençegament i de pur engany. Per tal de no caure víctimes de la malaltia de la Internacional Comunista, els socialistes d'esquerra necessiten una seriosa inoculació de leninisme. És precisament per açò que, entre altres, nosaltres seguim amb un ànim tan atent i crític l'evolució dels grups d'esquerra. Alguns se senten ofesos per nosaltres. Però pensem que en el terreny revolucionari les regles de responsabilitat són incomparablement més importants que les regles de cortesia. La crítica dirigida contra nosaltres, també l'apreciem des d'un punt de vista revolucionari i no sentimental.

Dictadura del proletariat

Zyromski, en una sèrie d'articles, ha intentat indicar els principis fonamentals del futur partit unificat. Aquesta és una qüestió molt més seriosa que repetir frases generals sobre la unitat, a la manera de Lebas. Malauradament, Zyromski dóna en els seus articles un pas des del centrisme reformista, no cap al leninisme sinó vers el centrisme burocràtic (stalinisme). Açò apareix del mode més clar, com ho anem a demostrar, en la qüestió de la dictadura del proletariat.

Per alguna raó, Zyromski repeteix amb particular insistència en una sèrie d'articles (invocant d'altra banda Stalin com a font original) la idea que "la dictadura del proletariat mai pot ésser considerada com a un objectiu". Com si existiren en qualsevol part del món teòrics insensats que pensaren que la dictadura del proletariat és un "objectiu en si mateix"! Però en aquestes estranyes repeticions, hi ha una idea: Zyromski demana disculpes per endavant, per dir-ho així, als dretans, per voler la dictadura. Malauradament, és difícil establir la dictadura si hom comença demanant disculpes.

Molt pitjor, no obstant, és la idea següent: "Aquesta dictadura del proletariat... ha d'afluixar-se i transformar-se progressivament en democràcia proletària a mesura que es desenvolupa l'edificació socialista". En aquestes poques línies, hi ha dos profunds errors de principi. La dictadura del proletariat *s'hi oposa a* la democràcia proletària. No obstant, la dictadura del proletariat per la seua

pròpia essència, pot i ha de ser la suprema expansió de la democràcia proletària. Per a realitzar una grandiosa revolució social, el proletariat necessita la manifestació suprema de totes les seues forces i de totes les seues capacitats: s'organitza democràticament precisament per tal d'acabar amb els seus enemics. La dictadura, segons Lenin, ha d'“ensenyar a cada cuinera a dirigir l'estat”. L'espasa de la dictadura està dirigida contra els enemics de classe; la *base de la dictadura està constituïda per la democràcia proletària*.

Per a Zyromski, la democràcia proletària ve a reemplaçar la dictadura “a mesura que es desenvolupa l'edificació socialista”. Es tracta d'una perspectiva absolutament falsa. A mesura que la societat burgesa es transforma en societat socialista, la democràcia socialista va desapareixent amb la dictadura, perquè el mateix estat va desapareixent. En la societat socialista no hi haurà lloc per a la “democràcia proletària”; en primer lloc, per absència de proletariat i, en segon lloc, per absència de la necessitat de la violència estatal. És per això que el desenvolupament de la societat socialista ha de significar no la transformació de la dictadura en democràcia, sinó la seua dissolució comuna en l'organització econòmica i cultural de la societat socialista.

Adaptació a la burocràcia stalinista

No ens hauríem detingut en aquest error, si el mateix hagués tingut un caràcter purament teòric. En realitat, darrere d'ell s'amaga un intent polític. Zyromski intenta adaptar al règim actual de la burocràcia soviètica la teoria de la dictadura del proletariat que, segons la seua mateixa confessió, ha pres prestada de Dan. D'altra banda, tanca els ulls conscientment davant d'aquesta qüestió: ¿per què, malgrat els enormes èxits econòmics de l'URSS, la dictadura proletària no evoluciona vers la democràcia sinó cap a un burocratisme monstruós, que pren definitivament el caràcter d'un règim personal? ¿Per què, “a mesura que es desenvolupa l'edificació socialista”, s'ofega el partit, s'ofeguen els soviets, s'ofeguen els sindicats? És impossible contestar aquestes preguntes sense una crítica decidida del stalinisme. Però açò és precisament el que Zyromski vol evitar a qualsevol preu.

Emperò, el fet que una burocràcia independent i descontrolada haja usurpat la defensa de les conquestes socials de la revolució proletària, testimonia que estem davant d'una dictadura malalta, en degeneració, que si se la deixa abandonada a si mateixa, menarà no a la “democràcia proletària”, sinó a l'enfonsament complet del règim soviètic.

Únicament la revolució a Occident pot salvar de la ruïna la Revolució d'Octubre. La teoria del “socialisme en un sol país” és falsa en totes les seues bases. El programa de la Internacional Comunista no val més. Adoptar aqueix programa, significaria fer descarrilar el tren de la revolució internacional. La

primera condició per a l'èxit del proletariat francès és la completa independència de la seua avantguarda respecte de la burocràcia soviètica, nacional i conservadora. Per descomptat, el Partit Comunista té dret a proposar el programa de la Internacional Comunista com a base de la unificació: no pot oferir-ne un altre. Però els marxistes revolucionaris, conscients de la seua responsabilitat per la sort del proletariat, han de sotmetre el programa de Bukharin-Stalin a una crítica implacable. La unitat és una cosa magnífica, però no sobre una base podrida. La tasca progressiva consisteix en reunir els obrers socialistes i comunistes sobre la base del programa internacional de Marx i de Lenin. Els interessos del proletariat mundial, al igual que els interessos de l'URSS (no hi ha diferència entre els dos), exigeixen la mateixa lluita contra el reformisme i contra el stalinisme.

La IV^a Internacional

Les dues Internacionals, no sols la Segona sinó també la Tercera, estan malaltes fins als molls dels ossos. Hi ha proves històriques, que no menteixen. Els grans esdeveniments (Xina, Anglaterra, Alemanya, Àustria, Espanya) han donat el seu veredict. Davant d'aqueix veredict, confirmat en el Sarre, ja no hi ha apel·lació possible. La construcció d'una nova Internacional, que es recolze en la tràgica experiència dels darrers deu anys, està a l'ordre del dia. Naturalment, aquesta tasca grandiosa està estretament lligada a tota la marxa de la lluita de classe del proletariat, en especial, a la lluita contra el feixisme a França. Per a vèncer l'enemic, l'avantguarda del proletariat ha d'assimilar els mètodes marxistes revolucionaris, incompatibles amb l'oportunisme i amb el stalinisme. Aconseguirà complir aquesta tasca? Fa temps, Engels escrigué: "els francesos sempre mostren el millor de si mateixos en la proximitat dels combats". Esperem que aquesta vegada justifiquen àmpliament l'apreciació del nostre gran mestre. Però la victòria del proletariat francès únicament pot concebre's si, del foc de la lluita, sorgeix un partit vertaderament revolucionari, que es convertisca en la pedra angular de la nova Internacional. Aquesta seria la via més curta, la més avantatjosa, la més favorable per a la revolució internacional.

Seria una estupidesa afirmar que està assegurada. Si la victòria és possible, la derrota, lamentablement, tampoc està exclosa. *La política actual del Front Únic, com la de les dues organitzacions sindicals, no facilita sinó que obstaculitza la victòria.* És absolutament evident que en cas d'aixafament del proletariat francès els seus dos partits desapareixerien definitivament de l'escena. La necessitat d'una nova Internacional, fundada sobre noves bases, es faria aleshores evident per a tot obrer. Però també és absolutament evident que l'edificació de la IV^a Internacional, en cas de triomf del feixisme a França, trobaria més obstacles, aniria amb extrema lentitud i el centre de tot el treball revolucionari passaria, segons tot ho indica, a Amèrica.

Així, les dues variants històriques (la victòria i la derrota del proletariat francès) menen, igualment malgrat que amb ritmes diferents, pel camí de la IV^a Internacional. És precisament aquesta tendència històrica la que expliquen els bolxevics leninistes. L'aventurerisme en totes les seues formes ens és estrany. No es tracta de “proclamar” artificialment la IV^a Internacional, sinó de construir-la sistemàticament. Cal mostrar i demostrar als obrers avançats, per mitjà de l'experiència dels esdeveniments, que els programes i els mètodes de les dues internacionals es troben en contradicció insuperable amb les exigències de la revolució proletària i que aqueixes contradiccions no tendeixen a desaparèixer sinó que, per contra, creixen sense parar. D'Aquesta anàlisi sorgeix l'única línia general possible: cal preparar teòricament i pràctica la IV^a Internacional.

Jacques Doriot o el ganivet sense fulla

Al febrer s'ha realitzat una conferència internacional de diverses organitzacions que no pertanyen ni a la II ni a la III Internacional! (dos partits holandesos, el S.A.P. alemany, l'I.L.P. britànic, etc.). A excepció dels holandesos, que tenen les posicions del marxisme revolucionari, tots els altres participants representen diferents varietats (en la seua majoria, força conservadores) del centrisme. J. Doriot, que hi ha participat, escriu en el seu informe: “En el moment en què la crisi del capitalisme aporta l'estrepitosa verificació de les tesis del marxisme... els partits creats en nom del marxisme, siga per la II o per la III Internacional, *han fracassat tots en la seua missió*”. No ens detindrem sobre el fet que el mateix Doriot, en el curs d'una lluita de deu anys contra l'Oposició d'Esquerra, ajudà a descompondre la Internacional Comunista. No recordarem, en particular, el trist paper de Doriot respecte a la revolució Xina. Prenguem nota simplement que al febrer de 1935, Doriot ha comprés i reconegut el fracàs de la II i de la III Internacional. ¿N'extrau la necessitat de construir la nova Internacional? Fer semblant suposició seria conèixer malament el que és el centrisme. Sobre la idea de la nova Internacional, Doriot escriu: “Aquesta idea del trotskisme ha estat formalment condemnada per la Conferència”. Doriot es deixa arrossegar per l'entusiasme, quan parla de la “condemnaió formal”, però és cert que la Conferència, contra els dos delegats holandesos, *ha refusat* la idea de La IV^a Internacional. ¿Quin és, així, el programa real de la Conferència? No tenir-ne cap. En el seu treball quotidià, els participants de la Conferència es mantenen al marge de les tasques internacionals de la revolució proletària i hi pensen molt poc. Però, cada any i mig, realitzen un congrés per tal d'alleujar els seus cors i declarar: “La II i la III Internacionals han fracassat”. Després d'haver sacsejat tristament els seus caps, se separen. Més bé caldria nomenar aquesta “organització”: Buró per a la celebració anual d'un servei fúnebre per la II i la III Internacional.

Aquestes venerables persones creuen ser “realistes”, “tàctics” i potser fins i tot

“marxistes”. No fan més que repartir aforismes: “No cal anticipar-se”, “Les masses encara no han comprés” etc. Però, si és així, ¿per què s’anticipen vostès mateixos constatant la fallida de les dues Internacionals, si les masses encara no ho han comprés? I les masses que ho han comprés (sense la seua ajuda) voten per... Hitler (Sarre). ¿Vostès subordinen la preparació de la IV^a Internacional a un “procés històric”? Els marxistes s’han esforçat sempre per estar al capdavant del procés històric. Quina part representen exactament vostès?

“Les masses no han comprés encara”. Però les masses no són homogènies. Les idees noves són assimilades primer pels elements avançats i, mitjançant ells, penetren en les masses. ¿Si vostès mateixos, savis altius, han comprés la necessitat i la ineluctabilitat de la IV^a Internacional, com poden, doncs, ocultar aquesta conclusió a les masses? Pitjor encara: després d’haver reconegut el fracàs de les Internacionals existents, Doriot “condemna” (! ! !) la idea d’una nova Internacional. ¿Quina perspectiva pràctica dóna, doncs, a l’avantguarda revolucionària? Cap! Però açò significa sembrar la confusió, el desordre i la desmoralització.

Tal és la naturalesa del centrisme. Cal comprendre aquesta naturalesa fins al final. Sota la pressió de les circumstàncies, un centrista pot anar molt lluny en l’anàlisi, l’apreciació, la crítica: en aquest terreny, els caps del S.A.P. que dirigiren la conferència de què acabem de parlar, repeteixen força escrupolosament molt del que els bolxevics leninistes han dit fa dos, tres o deu anys. Però el centrista sempre es deté temorosament davant de les conclusions revolucionàries. ¿Celebrar en família un servei fúnebre per la Internacional Comunista? Per què no? però, entossudir-se en la preparació d’una nova Internacional? No... més bé, “condemnar” el trotskisme.

Doriot no té cap posició. I no en vol tenir. Després de la ruptura amb la burocràcia de la Internacional Comunista, hauria pogut exercir un paper progressiu i seriós. Però, fins ara ni tan sols s’ha aproximat a això. Fuig de les tasques revolucionàries. Ha escollit com a mestres als caps del S.A.P. ¿Vol enrolar-se definitivament en la corporació dels centristes? Que sàpia que un centrista és un ganivet sense fulla!

CONCLUSIÓ

La relació de forces

“Esperar”, “fer durar”, “guanyar temps”: tals són les consignes dels reformistes, dels pacifistes, dels sindicalistes, dels stalinistes. Aquesta política s’alimenta de la idea que *el temps treballa per a nosaltres*. És veritat açò? És radicalment fals! Si, en una situació prerevolucionària, no portem avant una política

revolucionària, aleshores el temps treballa *contra nosaltres*.

Tanmateix els himnes buits en honor del *Front Únic*, la relació de forces s'ha modificat en el darrer any, en detriment del proletariat. Per què? Marceau Pivert ha donat una resposta exacta a aquesta pregunta en l'article: *Tot espera (Le Populaire* del 18 de març de 1935). Dirigides des de bambolines pel capital financer, totes les forces i tots els destacaments de la reacció porten una política incessant d'ofensiva, envaeixen noves posicions, les reforcen i segueixen avant (indústria, agricultura, ensenyament, premsa, justícia, exèrcit). De banda del proletariat, no hi ha més que frases sobre l'ofensiva; en els fets, ni tan sols hi ha defensiva. Les posicions no són reforçades, sinó que s'enfonsen sense combatre o es preparen per a rendir-se.

La relació política de forces està determinada no sols per les dades objectives (rol en la producció, nombre, etc.), sinó també subjectius: *la consciència de la pròpia força* és l'element més important de *força real*. Mentre que el feixisme eleva dia a dia la confiança en si mateixos dels petitburgesos desclassats, els grups dirigents del Front Únic debiliten la voluntat del proletariat. Els pacifistes, deixebles de Buda i Gandhi, però no de Marx i Lenin, s'exerciten predicant contra la violència, contra l'armament, contra la lluita física. Els stalinistes prediquen en el fons el mateix, invocant només la "situació no revolucionària". Entre els feixistes i els pacifistes de tots els matisos s'ha establert una divisió del treball: uns reforcen el camp de la reacció; els altres debiliten el camp de la revolució. Aquesta és la veritat no camuflada!

Açò significa que la situació és desesperada? Oh, no!

Dos factors importants actuen contra els reformistes i contra els stalinistes. En primer lloc: els exemples recents d'Alemanya, d'Àustria, d'Espanya, estan davant dels ulls de tothom; els obrers està alarmats, els reformistes i els stalinistes, torbats. En segon lloc: els marxistes han assolit plantejar a temps davant de l'avantguarda proletària els problemes de la revolució.

Els bolxevics leninistes estan lluny de voler exagerar el seu nombre. Però la força de les seues consignes prové de què reflecteixen la lògica del desenvolupament de la situació prerevolucionària actual. En cada etapa, els esdeveniments confirmen la nostra anàlisi i la nostra crítica. L'ala esquerra del Partit Socialista creix. En el Partit Comunista la crítica és ofegada, com abans. Però el creixement de l'ala revolucionària en la S.F.I.O. obrirà, inevitablement, una bretxa en la mortal disciplina burocràtica dels stalinistes: els revolucionaris d'ambdós partits es tendiran les mans per a treballar en comú.

La nostra regla és la de sempre: *dir la veritat*. Aquest és el major servei que pot rendir-se actualment a la causa de la revolució. Les forces del proletariat no

estan exhaurides. La petita burgesia encara no ha fet la seua elecció. S'ha perdut molt de temps, però encara no s'han complit els últims terminis.

La victòria és possible! Més encara: la victòria està assegurada (en la mesura en què la victòria puga estar-ho per endavant) amb una sola i única condició: cal voler la victòria, cal aspirar a la victòria, cal derrocar els obstacles, cal estassar l'enemic i posar-li el genoll al pit.

Camarades, amics, germans i germanes! Els bolxevics leninistes vos criden a la lluita i a la victòria!

FRONT POPULAR I COMITÈS D'ACCIÓ

(26 de novembre de 1935)

El "Front Popular" és una coalició del proletariat amb la burgesia imperialista, representada pel Partit Radical i d'altres podridures de la mateixa espècie i menor envergadura. La coalició s'estén al terreny parlamentari. En ambdós terrenys, el Partit Radical, que serva tota la seua llibertat d'acció, limita brutalment la llibertat d'acció del proletariat.

El mateix Partit Radical es troba en un procés de descomposició: cada nova elecció mostra que els electors l'abandonen per la dreta i per l'esquerra. Al contrari, els partits Socialista i Comunista (en absència d'un partit vertaderament revolucionari) es fan més forts. La tendència general de les masses treballadores, incloent-hi les masses petitburgeses, és per complet evident: *cap a l'esquerra*. L'orientació dels caps dels partits obrers no és menys evident: *cap a la dreta*.

Mentre que les masses, pel seu vot i per la seua lluita, volen derrocar el Partit Radical, els caps del Front Únic, per contra, aspiren a salvar-lo. Després d'haver guanyat la confiança de les masses obreres sobre la base d'un programa "socialista", els dirigents dels partits obrers cedeixen voluntàriament la part del lleó d'aquesta confiança als radicals, en els que les masses no en tenen cap.

El "Front Popular", en la seua forma actual, aixafa no sols la democràcia proletària sinó, també, la democràcia formal, és a dir burgesa. La majoria dels electors radicals no prenen part en la lluita dels treballadors i, en conseqüència, en el "Front Popular". No obstant, el Partit Radical ocupa en aquest "Front" una posició no sols igual sinó privilegiada; els partits obrers són obligats a limitar la seua activitat segons el programa del Partit Radical. Aquesta idea és posada en pràctica despreocupadament pels cíncics de *L'Humanité*. Les últimes eleccions

de senadors manifesten amb enorme claredat la situació *privilegiada* dels radicals en el Front Popular. Els caps del Partit Comunista es jacten obertament d'haver renunciat a alguns llocs que pertanyien de ple dret als obrers, a favor dels partits no proletaris. Açò significa, simplement, que el Front Únic ha restablert parcialment el cens electoral sobre la base d'afavorir la burgesia.

El "Front" és, per definició, l'organització directa i indirecta de la lluita. On es tracta de lluita, cada obrer val per una desena de burgesos, encara que siguin adherents al "Front Popular". Des del punt de vista de la combativitat revolucionària del "Front", els privilegis electorals haurien d'ésser atorgats no als burgesos radicals sinó als obrers. Però, en el fons, els privilegis no són necessaris. El "Front Popular" defensa la democràcia? Puix que comence per aplicar-la en els seus propis rengles. Açò significa: *la direcció del "Front Popular" ha de reflectir directament i immediata la voluntat de les masses en lluita.*

Com? Molt simplement: per mitjà d'eleccions. El proletariat no prohibeix a ningú que lluite junt amb d'ell contra el feixisme, el govern bonapartista de Laval, el complot militar dels imperialistes i totes les altres formes d'opressió i d'ignomínia. L'única cosa que exigeixen els obrers conscients als seus aliats vertaders o possibles, és que lluiten *efectivament*. Cada grup de població que participe realment en la lluita en una determinada etapa, i que estiga disposat a sotmetre's a la disciplina comuna ha d'influenciar, amb el mateix dret, en la direcció del "Front Popular".

Cada grup de dos-cents, cinc-cents o mil ciutadans que s'adhereixen al "Front Popular" en la ciutat, el barri, la fàbrica, el quarter o el camp, junt amb les accions de combat, ha d'elegir el seu representant en els *comitès d'acció* locals. Tots els participants de la lluita es comprometen a reconèixer la seua disciplina. L'últim congrés de la Internacional Comunista, en la seua resolució sobre l'informe de Dimitrov, s'ha pronunciat per la creació de comitès d'acció elegits com a suport de masses del "Front Popular". Aquesta és, per cert, l'única idea progressiva de tota la resolució. Però és precisament per això que els stalinistes no fan res per la seua realització. No poden decidir-se a fer-ho sense trencar la col·laboració de classes amb la burgesia.

És veritat que poden participar en les eleccions dels comitès d'acció, no sols els obrers sinó, també, els empleats, els funcionaris, els veterans, els artesans, els petits comerciants i els petits camperols. És d'aquesta manera que els comitès d'acció poden ésser el millor instrument per a les tasques de la lluita per conquistar la influència sobre la petita burgesia. Però, per contra, fan extremadament difícil la col·laboració de la burocràcia obrera amb la de la burgesia. No obstant, el "Front Popular", en la seua forma actual, no és una altra cosa que l'organització de la col·laboració de classes entre els explotadors

polítics del proletariat (reformistes i stalinistes) i els explotadors de la petita burgesia (radicals). Autèntiques accions de masses dels comitès d'acció han d'expulsar automàticament els negociants burgesos (radicals) del "Front Popular" i així fer saltar per l'aire la política criminal, dictada per Moscou.

No obstant, seria erroni creure que n'hi ha prou amb cridar a les masses per a les eleccions dels comitès d'acció, per a un dia i hora fixats i sobre la base d'estatuts determinats. Semblant manera d'abordar la qüestió seria purament burocràtica i, en conseqüència, estèril. Els obrers únicament poden elegir comitès d'acció en el cas en què participen ells mateixos en una acció i comproven la necessitat d'una direcció revolucionària.

No es tracta d'una representació *democràtica* de *totes i no importa quines masses*, sinó d'una representació *revolucionària* de les masses *en lluita*. El comitè d'acció és l'aparell de la lluita. És inútil tractar de suposar per endavant quines capes de treballadors estaran lligades a la creació dels comitès d'acció: les fronteres de les masses que lluiten es determinaran en la mateixa lluita.

L'enorme perill a França consisteix en el fet que l'energia revolucionària de les masses, desgastada a poc a poc en explosions aïllades, com en Toulon, en Brest, a Limoges, deixe lloc a l'apatia. Només traïdors conscients o cervells desesperadament obtusos poden creure que, en la situació actual, es pot mantenir les masses en la immobilitat fins que els caiguen regals des d'alt del govern del "Front Popular". Les vagues, les manifestacions, les escaramusses dels carrers, els aixecaments directes, són per complet inevitables en la situació actual. La tasca del partit proletari consisteix, no en frenar i paraitzar aqueixos moviments sinó en unificar-los i donar-los una força major.

Els reformistes, i sobretot els stalinistes, temen espantar els radicals. L'aparell del Front Únic exerceix, envers els moviments espontanis de les masses, el paper completament conscient de desorganitzador. I les esquerres, del tipus de Marceau Pivert, no fan sinó protegir aquest aparell de la còlera de les masses. Únicament es pot salvar la situació si s'ajuda les masses en lluita, en el procés de la mateixa lluita, a crear un nou aparell que responga a les necessitats del moment. En açò precisament, resideix la funció dels comitès d'acció.

Durant la lluita en Toulon i en Brest, els obrers hagueren creat sense vacil·lacions una organització local de combat, si hom els hagués cridat a fer-ho. L'endemà de la sagnant repressió de Limoges, els obrers i una part considerable de la petita burgesia haurien manifestat, sens dubte, la seua disposició a crear comitès elegits per a investigar els esdeveniments sagnants i evitar-los en el futur. Durant el moviment en els quarters que es produí aquest estiu contra el *rabiot* (prolongació del servei militar), els soldats haurien elegit sense vacil·lar comitès d'acció de companyia, de regiment i de guarnició si hom

els hagués indicat aqueix camí. A cada pas es presenten i es presentaran casos semblants. Amb major freqüència a escala local, amb menor a escala nacional. La tasca consisteix en el fet que no cal deixar passar una sola d'aqueixes ocasions. La primera condició per a açò: comprendre hom mateix clarament el significat dels comitès d'acció, com *l'únic mitjà de trencar la resistència contrarevolucionària dels aparells dels partits i sindicats*.

¿Significa açò que els comitès d'acció reemplaçen les organitzacions dels partits i sindicats? Seria absurd plantejar la qüestió d'aquesta manera. Les masses entren a la lluita amb totes les seues idees, agrupaments, tradicions i organitzacions. Els partits continuen vivint i lluitant. En les eleccions per als comitès d'acció, cada partit tractarà naturalment, de fer triomfar als seus partidaris. Els comitès d'acció prendran les seues resolucions per majoria de vots amb tota llibertat, per als partits i fraccions, d'agrupar-se. En relació amb els partits, els comitès d'acció poden ésser anomenats *parlaments revolucionaris*: els partits no són exclosos, per contra, se'ls suposa necessaris; al mateix temps, són controlats en l'acció i les masses aprenen a alliberar-se de la influència dels partits putrefactes.

Açò vol dir que els comitès d'acció són *soviets*? Sota determinades condicions, els comitès d'acció poden esdevenir soviets. No obstant, seria erroni anomenar-los amb aqueix nom. Avui, en 1935, les masses populars estan acostumades a lligar el nom de soviets amb la idea del poder ja conquistat. Però el moment d'açò encara no està pròxim a França. En els seus primers passos, els soviets a Rússia no eren en absolut allò que arribaren a ésser després i, fins i tot, portaven ben sovint en aqueixa època el modest nom de comitès obrers o de comitès de vaga.

Els comitès d'acció, en el seu estadi actual, tenen per tasca la d'unificar la lluita defensiva de les masses treballadores a França i també donar a aqueixes masses la consciència de la seua pròpia força per a l'ofensiva futura. ¿La cosa acabarà en vertaders soviets? Això depèn de saber si la situació crítica actual a França es desenvoluparà o no fins a la seua conclusió revolucionària. Açò no depèn només, per descomptat, de la voluntat de l'avantguarda revolucionària sinó, també, d'una sèrie de condicions objectives. En tot cas, el moviment de masses que actualment xoca amb la barrera del "Front Popular" no avançarà sense els comitès d'acció.

Tasques com ara la creació de la *milícia obrera*, *l'armament dels obrers*, la preparació de la *vaga general*, quedaran en el paper, Si la mateixa massa no es compromet en la lluita, per mitjà dels seus òrgans responsables. Només aqueixos comitès d'acció sorgits de la lluita poden assegurar la vertadera milícia, comptant no ja amb milers, sinó amb desenes de milers de combatents. Ningú sinó els comitès d'acció, comprenent-hi els centres principals del país,

podrà escollir el moment de passar a mètodes més decidits de lluita, la direcció de la qual els pertanyerà de ple dret.

De les consideracions fetes més amunt se'n desprèn una sèrie de conclusions per a l'activitat política dels revolucionaris proletaris a França. La primera d'aquestes conclusions concerneix l'autoanomenada "esquerra revolucionària". Aquest agrupament està caracteritzat per una total incomprensió de les lleis del moviment de masses. Els centristes parlotegen bells discursos sobre les "masses", però s'orienten sempre cap a l'aparell reformista. Repetint tal o qual consigna revolucionària, Marceau Pivert les subordina al principi abstracte de la "unitat orgànica", que, en els fets, prova ser la unitat amb els patriotes contra els revolucionaris.

Mentre que per a les masses revolucionàries la qüestió de vida o mort és trencar la resistència dels aparells socialpatriotes units, els centristes d'esquerra consideren la "unitat" d'aqueixos aparells com un bé absolut, per damunt dels interessos de la lluita revolucionària. Únicament aquell que ha comprés fins al final la necessitat d'*alliberar les masses de la direcció traïdora dels socialpatriotes*, pot construir els comitès d'acció. No obstant, Pivert s'enganxa a Zyromski, qui s'enganxa a Blum, qui, junt amb Thorez, s'enganxa a Herriot, que s'enganxa a Laval. Pivert, entra en el sistema del "Front Popular" (no és per res que l'Esquerra Revolucionària ha votat en l'últim Consell Nacional per la vergonyosa resolució de Blum) i el "Front Popular", entra com a la seua ala en el règim bonapartista de Laval. L'enfonsament del règim bonapartista és inevitable. Si la direcció del Front Popular (Herriot-Blum-Cachin-Thorez-Zyromski-Pivert) arriba a mantenir-se durant el pròxim període decisiu, llavors el règim bonapartista, inevitablement, cedirà el lloc al feixisme.

La condició de la victòria del proletariat és la *liquidació de la direcció actual*. La consigna de "unitat" es converteix, sota aquestes condicions, no ja en una estupidesa sinó en un crim. *Cap unitat amb els agents de l'imperialisme francès i de la Societat de les Nacions*. A la seua pèrfida direcció, cal oposar-hi els comitès d'acció revolucionaris. No poden construir-se aqueixos comitès més que desemmascarant implacablement la política contrarevolucionària de l'autoanomenada "Esquerra Revolucionària" amb Marceau Pivert al capdavant. Les il·lusions i dubtes al respecte no poden tenir, per descomptat, lloc als nostres rengles.

FRANÇA EN L'ENCREUAMENT

(21 de març de 1936)

Aquest llibre està consagrat a l'esclarament dels mètodes de la política revolucionària del proletariat en la nostra època. L'exposició té un caràcter polèmic, com la pròpia política revolucionària. Guanyant les masses oprimides, la polèmica dirigida contra la classe dominant es transforma, en un moment donat, en revolució.

Comprendre clarament la naturalesa social de la societat moderna, del seu estat, del seu dret, de la seua ideologia, constitueix el fonament teòric de la política revolucionària. La burgesia opera per abstracció (“nació”, “pàtria”, “democràcia”) per tal de camuflar l'explotació que està en la base de la seua dominació. *Le Temps*, un dels més infames diaris de l'univers, ensenya cada dia a les masses populars franceses el patriotisme i el desinterès. No obstant, no és un secret per a ningú que el desinterès de *Le Temps* es valora segons una tarifa internacional ben establerta.

El primer acte de la política revolucionària és el de desemascarar les ficcions burgeses que intoxiquen el sentiment de les masses populars. Aquestes ficcions esdevenen particularment danyoses quan es barregen amb les idees de “socialisme” i “revolució”. Avui, més que no en cap altre moment, són els fabricants d'aqueixes barreges els que donen la tònica a les organitzacions obreres franceses.

La primera edició d'aquesta obra ha exercit certa influència sobre la formació del Partit Comunista francès: l'autor n'ha rebut molts testimonis, dels que d'altra banda, no seria difícil trobar empremtes en *L'Humanité* fins a 1924. Durant els dotze anys següents, s'ha procedit en la Internacional Comunista (després de nombrosos i febrils zig-zags) a una revisió fonamental dels valors: basta dir que avui aquesta obra figura al “índex” dels llibres prohibits. Per les seues idees i pels seus mètodes, els caps actuals del Partit Comunista francès (estem obligats a conservar aquesta forma d'anomenar-lo, que està en completa contradicció amb la realitat) no es diferencien per cap principi de Kautsky, contra qui estava dirigida la nostra obra: en tot cas, són immensament més ignorants i cínic. El nou atac de reformisme i de patriotisme que han patit Cachin i Companyia hauria pogut, per si sol, justificar una nova edició d'aquest llibre. No obstant, hi ha altres raons més serioses: tenen les seues arrels en la profunda crisi revolucionària que sacseja el règim de la III República.

Després de divuit anys d'absència, l'autor d'aquesta obra ha tingut la possibilitat de passar dos anys a França (1933-35); és veritat que en qualitat de simple observador de províncies que, a més a més, era objecte d'una estreta vigilància. En aquest temps, ocorregué en el departament de l'Isère, on l'autor tingué ocasió de romandre, un petit incident semblant a molts altres que, no obstant, dona la clau de tota la política francesa. En un sanatori pertanyent al Comitè des Forges, un jove obrer, que estava en vespres d'una greu operació,

s'havia permès llegir un diari revolucionari (més exactament: el diari que ingènuament ell considerava com a revolucionari, era *L'Humanité*). L'administració plantejà a l'imprudent malalt, i a continuació a altres quatre malalts que compartien les seues simpaties, aquest ultimàtum: renunciar a continuar rebent publicacions indesitjables o ser expulsats al carrer. Que els malalts indicaren que es realitzava obertament en el sanatori propaganda clerical i reaccionària no tingué, evidentment, cap efecte. Com es tractava de simples obrers, que no arriscaven banques parlamentàries ni carteres ministerials, sinó únicament la seua salut i la seua vida, l'ultimàtum *no* tingué èxit; cinc malalts, un dels quals estava en vespres d'ésser operat, foren posats en la porta del sanatori. Grenoble tènia llavors una municipalitat socialista, que presidia el Doctor Martin, un d'aqueixos burgesos conservadors que generalment donen la tònica en el Partit Socialista i dels quals Léon Blum és consumat representant. Els obrers expulsats intentaren trobar una defensa en l'intendent. Fou en va: malgrat la seua insistència, les seues lletres, els seus tràmits, ni tan sols foren rebuts. Es dirigiren al diari local d'esquerra, *La Dépêche*, en què radicals i socialistes formaven un bloc indissoluble. Quan sabé que es tractava del sanatori del Comitè des Forges, el director del diari es negà categòricament a intervenir: tot el que vullguen, menys això. En una ocasió, per una imprudència respecte d'aquella poderosa organització, *La Dépêche* fou privada de publicitat, i aquest fet li causà una pèrdua de 20.000 francs. A diferència dels proletaris, el director del diari d'esquerra, com l'alcalde, tenien quelcom que perdre; també renunciaren a una lluita desigual, abandonant a la seua sort els obrers amb els seus intestins i ronyons malalts.

Una o dues vegades per setmana, l'alcalde socialista, commogut per vagues records de joventut, fa un discurs per a elogiar els avantatges del socialisme sobre el capitalisme. Durant les eleccions, *La Dépêche* recolza l'alcalde i el seu partit. Tot és per a bé. El Comitè des Forges mira amb una tolerància per complet liberal aquesta espècie de socialisme que no causa el menor perjudici als interessos materials del capital. Amb 20.000 francs de publicitat per any (així de barats són aquests senyors!), els feudals de la indústria pesant i de la banca tenen pràcticament a les seues disposició un gran diari del bloc d'esquerres! I no sols aqueix diari: el Comitè des Forges té amb tota seguretat, molts mitjans, directes o indirectes, per a actuar sobre els senyors alcaldes, senadors i diputats, incloent-hi els alcaldes, senadors i diputats socialistes. Tota la França oficial està sota la dictadura del capital financer. En el diccionari Larousse, aquest sistema és designat amb el nom de "República democràtica".

Els senyors diputats d'esquerra i els periodistes, no sols de l'Isère sinó també de tots els departaments de França, creien que la seua coexistència pacífica amb la reacció capitalista no acabaria mai. S'equivocaven. Arnada des de feia molt de temps, la democràcia sentí de sobte el canó d'un revòlver en el pols. De la mateixa manera que el rearmament de Hitler (acte material brutal) causà una

vertadera revolució en les relacions entre els estats demostrant la inutilitat i el caràcter il·lusori d'allò que hom ha convingut anomenar el “dret internacional”, les bandes armades del coronel de La Rocque han introduït la pertorbació en les relacions interiors de França obligant tots els partits sense excepció a reorganitzar-se, delimitar-se i reagrupar-se.

Friedrich Engels escrigué un dia que l'estat, incloent-hi la República democràtica, consisteix en bandes armades per a la defensa de la propietat; tota la resta no té una altra funció que la d'embellir o emmascarar aquest fet. Els eloqüents defensors del “dret”, del tipus d'Herriot i de Blum, sempre s'han indignat per aquest cinisme. Però Hitler, igual que De La Rocque, cadascun en el seu àmbit, han demostrat una altra vegada que Engels tènia raó.

A principis de 1934, Daladier era president del Consell per la voluntat del sufragi universal, directe i secret: tenia la sobirania nacional en la seua butxaca, junt amb el mocador. Però, des que les bandes de De La Rocque, Maurras i companyia demostraren que tenien l'audàcia de disparar trets de revòlver i de tallar les garres als cavalls de la policia, Daladier i la seua sobirania cediren el lloc a l'invàlid polític designat pels caps d'aqueixes bandes. Aquest fet té infinitament major importància que totes les estadístiques electorals i no se'l podria esborrar de la història recent de França, perquè és una advertència per al futur.

És cert que no està en mans de *qualsevol grup* armat de revòlvers modificar en qualsevol moment l'orientació política d'un país. Únicament les bandes que són òrgans d'una classe determinada poden, en *certes* circumstàncies, exercir un paper decisiu. El coronel De La Rocque i els seus partidaris volen assegurar l'“ordre” contra les sacsejades. I com a França, “ordre” significa dominació del capital financer sobre la petita i mitjana burgesia i dominació del conjunt de la burgesia sobre el proletariat i les capes properes a ell, les tropes de De La Rocque són simplement les bandes armades del capital financer.

Aquesta idea no és nova. Inclús la pot trobar hom sovint en *Le Populaire* i en *L'Humanité*, encara que no han estat els primers en formular-la. No obstant, aquestes publicacions no diuen sinó la meitat de la veritat. L'altra meitat és que Herriot i Daladier amb els seus partidaris, són també agents del capital financer; d'una altra manera no hauria pogut ser durant dècades el partit governant a França. Si no es vol jugar a l'amagatall, cal dir que De La Rocque i Daladier treballen per al mateix patró. Açò no significa, evidentment, que hi haja completa identitat entre els dos o entre els seus mètodes. Ben al contrari. Es fan una guerra aferrissada, com dos agents especialitzats, cadascun dels quals posseeix el secret de la salvació. Daladier promet mantenir l'ordre per mitjà de la pròpia democràcia tricolor. De La Rocque estima que el parlamentarisme està obsolet i que ha d'ésser escombrat a favor d'una dictadura militar i policíaca

declarada. Els mètodes polítics són antagònics, però els interessos socials són els mateixos.

La decadència del sistema capitalista, la seua crisi incurable, la seua descomposició, formen la base històrica de l'antagonisme que existeix entre De La Rocque i Daladier (prenem aquests dos noms exclusivament per a facilitar l'exposició). Tanmateix els progressos incessants de la tècnica i dels notables resultats de certes branques industrials, el capitalisme en el seu conjunt frena el desenvolupament de les forces productives, la qual cosa determina una extrema inestabilitat de les relacions socials i internacionals. La democràcia parlamentària està íntimament lligada a l'època de la lliure concurrència i del lliure comerç internacional. La burgesia pogué tolerar el dret de vaga, de reunió, de llibertat de premsa, tant de temps com les forces productives estigueren en ple ascens, els mercats s'ampliaren, augmentà el benestar de les masses populars (encara que restringit) i les nacions capitalistes pogueren viure i deixar viure. Però avui ja no. L'època imperialista està caracteritzada, exceptuant-ne la Unió Soviètica, per un estancament i una disminució de l'ingrés nacional, per una crisi agrària crònica i un atur orgànic. Aquests fenòmens interns són tan inherents a la fase actual del capitalisme com la gota i l'esclerosi ho són a una edat determinada de l'individu. Voler explicar el caos econòmic per les conseqüències de l'última guerra és donar prova d'un esperit desesperadament superficial, a semblança del senyor Caillaux, del comte Sforza i d'altres. La guerra no fou sinó una altra cosa que l'intent dels països capitalistes de fer recaure el crac, que en aqueix moment els amenaçava, sobre el coll de l'adversari. L'intent fracassà. La guerra no féu sinó agreujar els signes de descomposició, l'accentuació posterior dels quals prepara una nova guerra.

Malgrat com de roïnes són les estadístiques econòmiques de França, que silencien intencionalment els antagonismes de classe, no poden dissimular els indicis manifestos de la descomposició social. Paral·lelament a la disminució de l'ingrés nacional, a la caiguda vertaderament catastròfica de l'ingrés al camp, a la ruïna dels petitburgesos de les ciutats, al creixement de l'atur, les empreses gegants (amb una xifra de negocis anual de 100 o 200 milions i encara més) obtenen brillants beneficis. El capital financer jupa la sang del poble francès, en tota l'accepció de l'expressió. Tal és la base social de la ideologia i de la política de la "unió nacional".

Són possibles, i fins i tot inevitables, distensions i fluctuacions en el procés de descomposició; però mantindran un caràcter estrictament condicionat per la conjuntura. En allò tocant la tendència general de la nostra època, aquesta posa a França, tant com a altres països, davant d'aquesta alternativa: o el proletariat ha de derrocar l'ordre burgès profundament gangrenat, o el capital, per la seua

pròpia conservació, ha de reemplaçar la democràcia pel feixisme. Per quant de temps? La sort de Mussolini i de Hitler contestarà aquesta pregunta.

Els feixistes dispararen, el 6 de febrer de 1934, per ordre directa de la Borsa, dels bancs i dels trusts. D'aqueixes mateixes posicions de comandament, Daladier rebé el mandat de lliurar el poder a Doumergue. I si el ministre radical, president del Consell, ha capitulat (amb la pusil·lanimitat que caracteritza els radicals) és perquè ha reconegut en les bandes de De La Rocque, les tropes del seu propi patró. Dit d'una altra manera: Daladier, ministre sobirà, cedí el poder a Doumergue per la mateixa raó per la qual el director de *La Dépêche* i l'alcalde de Grenoble es negaren a denunciar l'odiosa crueltat dels agents del Comitè des Forges.

No obstant, el pas de la democràcia al feixisme implica el risc de sacsejades socials, d'ací sorgeixen les vacil·lacions i els desacords tàctics que s'observen en les altes esferes de la burgesia. Tots els magnats del capital estan d'acord en continuar reforçant les bandes armades que podran constituir una saludable reserva a l'hora del perill. Però, ¿quin lloc donar a aqueixes bandes d'ara en avant? ¿Cal permetre-les passar a l'atac immediatament o mantenir a l'espera com un mitjà d'intimidació? Són altres tantes qüestions que encara no estan resoltes. El capital financer ja no creu que als radicals els siga possible arrossegar darrere d'ells les masses de la petita burgesia i mantenir el proletariat, per mitjà de la pressió d'aqueixes mateixes masses, dins dels límits de la disciplina "democràtica". Però no té major confiança en què les organitzacions feixistes, a les que encara els manca una vertadera base de masses, siguin capaces d'apoderar-se del poder i d'establir un règim fort.

Allò que ha fet comprendre els dirigents entre bambolines la necessitat d'ésser prudents, no és la retòrica parlamentària, sinó la indignació dels obrers, la temptativa de vaga general (per cert, ofegada des del començament per la burocràcia de Jouhaux) i, posteriorment, els motins locals (Toulon, Brest). En haver estat posats un poc al seu lloc els feixistes, els radicals han respirat més lliurement. *Le Temps*, que en una sèrie d'articles ja havia trobat l'oportunitat d'oferir la seua mà i el seu cor a la "jove generació", torna a descobrir els avantatges del règim liberal, que li sembla adequat al geni francès. Així s'ha establert un règim inestable, transitori, bastard, adequat no al geni francès sinó a la declinació de la Tercera República. En aquest règim, són els tres *bonapartistes* els que apareixen amb major nitidesa: independència del govern respecte als partits i programes, liquidació del poder legislatiu per mitjà dels plens poders, el govern, se situa per damunt de les fraccions en lluita, és a dir, de fet per damunt de la nació, per a exercir el paper d'"àrbitre". Els ministeris Doumergue, Flandin, Laval, els tres, amb la immancable participació dels radicals humiliats i compromesos, han representat petites variacions sobre un mateix i únic tema.

Des que es constituí el ministeri Sarraut, Léon Blum, la perspicàcia del qual té dues dimensions en compte de tres, anuncià: “Els últims efectes del 6 de febrer estan destruïts en el pla parlamentari” (*Le Populaire* del 2 de febrer de 1936). Heus aquí el que s’anomena pintar l’ombra d’un cotxe amb l’ombra d’un pinzell! Com si es pogués suprimir “en el pla parlamentari” la pressió de les bandes armades del capital financer! Com si Sarraut pogués no sentir aqueixa pressió i no tremolar davant d’ella! En realitat, el govern Sarraut-Flandin és una varietat d’aqueix mateix “bonapartisme” semiparlamentari, encara que lleugerament inclinat a l’“esquerra”. El mateix Sarraut, refutant l’acusació d’haver pres mesures arbitràries, respongué al Parlament com hom no ho podria fer millor: “Si les meues mesures són arbitràries és perquè vull ésser un àrbitre”. Aquest aforisme no hauria quedat fora de lloc en la boca de Napoleó III. Sarraut se sent no el mandatari d’un determinat partit o d’un bloc de partits en el poder, com ho volen les regles del parlamentarisme, sinó un àrbitre col·locat per sobre les classes i els partits, com ho volen les lleis del bonapartisme.

L’agreujament de la lluita de classes i, sobretot, l’aparició en escena de les bandes armades de la reacció no han revolucionat menys les organitzacions obreres. El Partit Socialista, que exercia pacíficament el paper de quinta roda en el carro de la III República, es veié obligat a repudiar a mitges les seues tradicions negociadores i àdhuc a trencar amb la seua ala dreta (neosocialistes). Al mateix temps, els comunistes portaren a terme l’evolució contrària, però en una escala infinitament més vasta. Durant anys, aquests senyors havien somiat amb barricades, conquesta dels carrers, etc. (és cert que aquest somni tenia, sobretot, un caràcter literari). Després del 6 de febrer, comprenent que la cosa anava seriosament, els artesans de les barricades es llençaren cap a la dreta. El reflex espontani d’aquests xarlatans atemorits coincidí d’una manera sorprenent amb la nova orientació internacional de la diplomàcia soviètica.

Davant del perill que representa l’Alemanya de Hitler, la política del Kremlin es girà cap a França. *Statu quo* en les relacions internacionals! *Statu quo* en el règim interior de França! Esperances de revolució socialista? Quimeres! Els quadres dirigents del Kremlin no parlen del comunisme francès si no és amb menyspreu. És necessari, doncs, servir allò que existeix per a no empitjorar. Com la democràcia parlamentària no es concep en França sense els radicals, procurem que els socialistes els sostinguen; ordenem els comunistes que no molesten al bloc Blum-Herriot; si és possible, fem-los entrar a ells mateixos en el bloc. Ni disturbis, ni amenaces! Tal és l’orientació del Kremlin.

Quan Stalin repudia la revolució mundial, els partits burgesos francesos no volen creure’l. Greu error! En política, una confiança cega no és, evidentment, una virtut superior. Però no val més una desconfiança cega. Cal saber

confrontar les paraules amb els actes i discernir la tendència general de l'evolució per a molts anys. La política de Stalin, que està determinada pels interessos de la burocràcia soviètica privilegiada, s'ha tornat profundament conservadora. La burgesia francesa té tots els motius per a tenir confiança en Stalin. El proletariat francès té altres tantes raons per a desconfiar.

En el congrés d'unitat en Toulouse, el "comunista" Racamond ha donat una fórmula de la política del Front Popular, digna de passar a la posteritat: "Com vèncer la timidesa del Partit Radical?" Com vèncer el temor al proletariat que sent la burgesia? Molt simple: els terribles revolucionaris han de llençar el ganivet que portaven entre les dents, pentinar-se amb gomina i adoptar el somriure de la més encantadora de les odalises: el prototip ha d'ésser el Vaillant-Couturier últim model. Davall la pressió dels "comunistes" engominats, que empenten amb totes les seues forces cap a la dreta als socialistes que es dirigien cap a l'esquerra, Blum hagué de canviar d'orientació una vegada més. Ho féu feliçment, en el sentit habitual. Així es formà el Front Popular: companyia d'assegurances de radicals en fallida, a costa del capital de les organitzacions obreres.

El radicalisme és inseparable de la maçoneria. Amb açò està tot dita. Durant els debats que es produïren en la Cambra de Diputats sobre les Lligues, el senyor Xavier-Vallat recordà que Trotski, en una època, havia "prohibit" els comunistes adherir a les lògies maçòniques. El senyor Jammy-Schmidt que, aparentment, és una autoritat en la matèria, s'afanyà en explicar aquesta prohibició per la incompatibilitat del bolxevisme despòtic amb l'"esperit de la llibertat". No veiem la necessitat de polemitzar sobre el tema amb el diputat radical. Però encara avui estimem que el representant obrer, que busca la seua inspiració o el seu consol en la insulsa religió maçònica de la col·laboració de classes, no mereix la menor confiança. No és per casualitat que el Cartel ha estat completat per mitjà d'una àmplia participació dels socialistes en les lògies maçòniques. Però ha arribat per als comunistes penedits el temps de cenyir ells mateixos el davantal. D'altra banda, en davantal, per als companys recentment iniciats serà molt més còmode servir els vells patrons del Cartel.

El Front Popular, se'ns diu no sense indignació, no és en absolut un cartel, sinó un moviment de masses. Per cert, no falten les definicions pomposes, però no canvien les coses per a res. L'objectiu del Cartel ha estat sempre el de *frenar* el moviment de masses orientant-lo cap a la col·laboració de classes. El Front Popular té exactament el mateix objectiu. La diferència entre els dos (i no és petita) és que el Cartel tradicional ha estat aplicat en les èpoques d'estabilitat i de calma del règim parlamentari. Però avui que les masses estan impacients i llistes a explotar, s'ha fet necessari un fre més sòlid, amb la participació dels "comunistes". Els actes comuns, els seguicis amb gran espectacle, els juraments, la unió de la bandera de la Comuna amb la bandera de Versalles, la

cridadissa, la demagògia, tot açò no té més que un objectiu: contenir i desmoralitzar el moviment de masses.

Per a justificar-se davant de les dretes, Sarraut declarà en la Cambra que les seues concessions inofensives al Front Popular no constitueixen ni més menys que la *vàlvula de seguretat* del règim. Aquesta franquesa podria semblar imprudent. Però l'extrema esquerra la cobrí d'aplaudiments. Sarraut no tènia per què preocupar-se. De totes maneres aconseguí donar, potser sense voler, una definició del Front Popular: una vàlvula de seguretat contra el moviment de masses. En general, el senyor Sarraut té bona mà per als aforismes!

La política exterior és la continuació de la política interior. Havent abandonat completament el punt de vista del proletariat, Blum, Cachin i Companyia adopten (sota la disfressa de la "seguretat col·lectiva" i del "dret internacional") el punt de vista de l'imperialisme nacional. Preparen la mateixa política d'abdicació que han seguit de 1914 a 1918, agregant-hi únicament: "Per la defensa de L'URSS". No obstant, de 1918 a 1923, quan la diplomàcia soviètica es veié sovint obligada a fer marrades i acceptar acords, mai se li ocorregué a una sola secció de la Internacional Comunista que podia fer un bloc amb la seua burgesia! Per si sol, no és açò una prova suficient de la sinceritat de Stalin quan repudia la revolució mundial?

Pels mateixos motius que tenen els caps actuals de la Internacional Comunista per a agafar-se a les mamelles de la "democràcia" en el període de la seua agonia, descobreixen el rostre radiant de la Societat de les Nacions ara que aquesta ja està amb la ranera de la mort. Així s'ha creat una plataforma comuna de política exterior entre els radicals i la Unió Soviètica. El programa interior del Front Popular és una mescla de llocs comuns que permeten una interpretació tan lliure com les Convencions de Ginebra. El sentit general del programa és aquest: res de canvis. Ara bé, les masses volen el canvi i en açò resideix el fons de la crisi política.

Desarmant políticament el proletariat, els Blum, Paul Faure, Cachin, Thorez, s'interessen sobretot en què aquest no s'arme físicament. La propaganda d'aquests senyors no es diferencia dels sermons religiosos sobre la superioritat dels principis morals. Engels, que ensenyava que la possessió del poder de l'estat és una qüestió de bandes armades, Marx, que veia la insurrecció com un art, apareixen als ulls dels diputats, senadors i alcaldes actuals del Front Popular com a salvatges de l'Edat Mitjana. *Le Populaire* ha publicat per centèsima vegada un dibuix representant un obrer desarmat amb l'epígraf següent: "Comprenguen que els nostres punys nus són més sòlids que les seues porres". Que esplèndid menyspreu per la tècnica militar! En comparació, el mateix Negus té un punt de vista més avançat. Per a aquesta gent, no hi ha els colps d'estat a Itàlia, Alemanya i Àustria. Deixaran de glorificar els "punys

nus” quan De La Rocque els emmanille? Per moments, hom arriba quasi a lamentar que no es pugui fer patir aquesta experiència separatament als senyors dirigents, sense que hagen de patir-la les masses!

Vist des de l'angle del règim burgès, el Front Popular és un episodi de la rivalitat entre el radicalisme i el feixisme per a guanyar l'atenció i els favors del gran capital. Confraternitzant de manera teatral amb els socialistes i els comunistes, els radicals volen mostrar al patró que el règim no està tan malalt com ho pretenen les dretes; que el perill de revolució és exagerat; que el mateix Vaillant-Couturier ha canviat el seu ganivet per un collar; que per mitjà dels “revolucionaris” domesticats es pot disciplinar les masses obreres i, en conseqüència, salvar del fracàs el règim parlamentari.

No obstant, no tots els radicals creuen en aquesta maniobra; els més seriosos i influents, amb Herriot al capdavant, prefereixen adoptar una actitud d'espera. Però en definitiva, ells mateixos no poden proposar una altra cosa. La crisi del parlamentarisme és, primer que res, una crisi de confiança de l'elector respecte del radicalisme.

Mentre hom no haja descobert el mitjà de rejuvenir el capitalisme, no hi haurà recepta per a salvar el partit radical. Aquest únicament pot escollir entre diferents gèneres de mort política. Un èxit relatiu en les properes eleccions no impediria, i ni tan sols retardaria per molt de temps, el seu enfonsament.

Els caps del Partit Socialista, els polítics més despreocupats de França, no s'inquieten per la sociologia del Front Popular: ningú pot treure res d'interessant dels interminables monòlegs de Léon Blum. Quant als comunistes, que estan enormement orgullosos d'haver pres la iniciativa de la col·laboració amb la burgesia, presenten el Front Popular com l'*aliança del proletariat amb les classes mitjanes*. Quina paròdia de marxisme! No, el partit radical no és el partit de la petita burgesia. No és ni tan sols un “bloc de la mitjana i petita burgesia”, segons l'absurda definició de *Pravda*. No sols la mitjana burgesia explota la petita burgesia, tant en el pla econòmic com en el polític, sinó que ella mateixa és un agent del capital financer. Retolar amb el nom de “bloc” relacions polítiques jeràrquiques basades en l'explotació, és burlar-se de la realitat. Un home a cavall no és un bloc entre un home i un cavall. Si el partit d'Herriot-Daladier té arrels en les masses petitburgeses i, en certa manera, fins en els mitjans obrers, és únicament amb l'objectiu d'enganyar-los en benefici del règim capitalista. *Els radicals són el partit democràtic de l'imperialisme francès*: tota altra definició és una mentida.

La crisi del sistema capitalista desarma els radicals, arrabassant-los els mitjans tradicionals que els permetien adormir la petita burgesia. Les “classes mitjanes” comencen a sentir, si no a comprendre, que no se salvarà la situació per mitjà de

reformes miserables i que ha esdevingut necessària una audaç refosa del règim actual. Però radicalisme i audàcia van junts com l'aigua i el foc. El feixisme s'alimenta sobretot de la creixent desconfiança de la petita burgesia envers el radicalisme. Pot dir-se sense exagerar que la sort política de França no tardarà a decidir-se en gran manera, segons la manera en què el radicalisme siga liquidat i segons que siga el feixisme o el partit del proletariat qui prenga la seua successió, és a dir que herete la seua influència sobre les masses petit burgeses.

Un principi elemental de l'estratègia marxista és que l'aliança del proletariat amb la petita burgesia de les ciutats i el camp ha de realitzar-se únicament en la lluita irreductible contra la seua representació parlamentària tradicional. Per a guanyar el camperol per a l'obrer, cal separar-lo del polític radical que el lliga al carro del capital financer. Al contrari, el Front Popular, complot de la burocràcia obrera amb els pitjors explotadors polítics de les classes mitjanes, és simplement capaç de matar la fe de les masses en els mètodes revolucionaris i de llençar-les als braços de la contrarevolució feixista.

Per difícil que siga creure-ho, no és menys cert que alguns cínic tracten de justificar la política del Front Popular fent referència a Lenin que, segons sembla, ha demostrat que no es pot prescindir de "compromisos" i especialment d'acords amb altres partits. Per als caps actuals de la Internacional Comunista, ultratjar Lenin s'ha convertit en una regla: aixafen la doctrina del fundador del partit bolxevic i de seguida van a prostrar-se davant del seu mausoleu, a Moscou.

Lenin començà la seua tasca en la Rússia tsarista, on no sols els obrers, els camperols i els intel·lectuals combatien l'antic règim sinó que també ho feien amplis medis burgesos. Si, d'una manera general, la política del Front Popular hagués pogut tenir la seua justificació, seria imaginable en un país que encara no hagués realitzat la seua revolució burgesa. ¿Els senyors falsificadors podrien indicar en quina fase, en quins moments i en quines circumstàncies el partit bolxevic ha realitzat a Rússia un simulacre de Front Popular? Què facen treballar les seues meninges i furguen en els documents històrics!

Els bolxevics han realitzat acords pràctics amb les organitzacions revolucionàries petitburgeses per al transport clandestí de publicacions revolucionàries i algunes vegades per a l'organització en comú d'una manifestació o per a respondre a les bandes de pogromistes. Quan les eleccions a la Duma, han recorregut, en certes circumstàncies i en l'elecció de segon grau, a blocs electorals amb els menxevics i els socialistes revolucionaris. Això és tot. Ni "programes" comuns, ni organitzacions permanents, ni renúncia a criticar els aliats circumstancials. Aquest tipus d'acords i de compromisos episòdics, estrictament limitats a objectius precisos (els únics que Lenin prenia en compte) res tenien en comú amb el Front Popular, que representa un

conglomerat d'organitzacions heterogènies, una aliança duradora de classes diferents lligades per a tot un període (i quin període!) per una política i un programa comú: per una política d'ostentació, de declamació i de pols als ulls. En la primera prova seriosa, el Front Popular es trencarà i totes les seues parts constituents se'n sortiran profundament clavillades. La política del Front Popular és una política de traïció.

La regla del bolxevisme en allò tocants els blocs era la següent: *Marxar separats, colpejar junts!* La regla dels caps actuals de la Internacional Comunista és: *Marxar junts per a ésser colpejats per separat.* Que aqueixos senyors s'aferren a Stalin i a Dimitrov, però que deixen Lenin en pau.

És impossible no indignar-se quan es llegeixen declaracions de caps jactanciosos que pretenen que el Front Popular ha salvat França del feixisme; en realitat, açò vol dir simplement que els nostres herois aterrits s'han salvat d'un terror inclús major, gràcies als seus estímuls mutus. Per quant de temps? Entre el primer aixecament de Hitler i la seua arribada al poder, han transcorregut deu anys marcats per alternatives de flux i reflux. En aqueixa època, els Blum i els Cachin alemanys han proclamat moltes vegades la seua "victòria" sobre el nacionalsocialisme. No els creguérem i no ens equivocàvem. Malgrat tot, aquesta experiència no ha ensenyat res als cosins francesos de Wels i Thaelmann. Per descomptat, en Alemanya, els comunistes no han participat en el Front Popular que agrupava la socialdemocràcia, la burgesia d'esquerra i el Centre catòlic ("aliança del proletariat amb les classes mitjanes"!). En aqueix període, la Internacional Comunista repudiava fins i tot els acords per a la lluita entre les organitzacions obreres contra el feixisme. Els resultats són coneguts. La nostra més calorosa simpatia per Thaelmann, en tant que presoner dels botxins, no pot impedir-nos dir que la seua política, és a dir la política de Stalin, ha fet més per la victòria de Hitler que la pròpia política de Hitler. En haver canviat de casaca, la Internacional Comunista aplica avui a França, la política prou coneguda de la socialdemocràcia alemanya. És vertaderament tan difícil preveure'n els resultats?

Les pròximes eleccions parlamentàries, qualsevol que siga el seu resultat, no portaran *per si mateixes*, canvis seriosos en la situació: en definitiva, els electors estan obligats a escollir entre un àrbitre del tipus Laval i un àrbitre del tipus Herriot-Daladier. Però com Herriot ha col·laborat tranquil·lament amb Laval i Daladier els ha recolzat a ambdós, la diferència que els separa, si se la mesura amb l'escala dels problemes històrics plantejats, és insignificant.

Fer creure que Herriot-Daladier són capaços de declarar la guerra a les "dues-centes famílies" que governen França, és enganyar desvergonyidament el poble. Les dues-centes famílies no estan suspeses entre el cel i la terra; constitueixen el coronament orgànic del sistema del capital financer. Per a

enfrontar-se amb les dues-centes famílies, cal derrocar el règim econòmic i polític en el manteniment del qual Herriot i Daladier no estan menys interessats que Tardieu i La Rocque. No es tracta de la lluita de la “nació” contra alguns feudals, com ho representa *L'Humanité*, sinó de la lluita del proletariat contra la burgesia, de la lluita de classes que no pot ésser conclosa més que per la revolució. El complot antiobrer dels caps del Front Popular s'ha convertit en el principal obstacle en aquest camí.

No pot dir-se per endavant per quant de temps encara continuaran succeint-se a França ministeris semiparlamentaris, semibonapartistes, i per quines fases precises passarà el país en el curs del període pròxim. Açò dependrà de la conjuntura econòmica nacional i mundial, de l'atmosfera internacional, de la situació en l'URSS, del grau d'estabilitat del feixisme italià i alemany, de la marxa dels esdeveniments a Espanya, i en fi (i aquest no és el factor menys important) de la visió i de l'activitat dels elements d'avantguarda del proletariat francès. Les convulsions del franc poden afanyar el desenllaç. Una cooperació més estreta de França amb Anglaterra pot retardar-lo. Siga com siga, l'agonia de la “democràcia” pot durar molt més a França que durà en Alemanya el període prefeixista Brüning-Papen-Schleicher, però no deixarà per això d'ésser una agonía. La democràcia serà escombrada. La qüestió és únicament saber qui l'escombrarà.

La lluita contra les “dues-centes famílies”, contra el feixisme i la guerra (per la pau, el pa, la llibertat i altres belles coses) és, o bé un engany, o bé una lluita per a derrocar el capitalisme. El problema de la conquesta revolucionària del poder es planteja davant dels treballadors francesos, no com un objectiu llunyà, sinó com una tasca del període que s'obre. Ara bé, els caps socialistes i comunistes no sols es neguen a procedir a la mobilització revolucionària del proletariat, sinó que s'oposen a ella amb totes les seues forces. Alhora que confraternitzen amb la burgesia, encalquen i expulsen els bolxevics. Tal és la violència del seu odi cap a la revolució i de la por que els inspira! En aquesta situació, el pitjor paper és l'exercit pels pseudorevolucionaris del tipus de Marceau Pivert, que prometen derrocar la burgesia, però únicament amb el permís de Lleó Blum!

Tota la marxa del moviment obrer francès en el curs d'aquests darrers dotze anys ha posat a l'ordre del dia la necessitat de crear un *nou partit revolucionari*.

Voler endevinar si els esdeveniments deixaran “suficient” temps per a formar el nou partit, és dedicar-se a la més estèril de les ocupacions. Els recursos de la història en allò que fa a diverses possibilitats, formes de transició, etapes, acceleracions i retards, són inexhauribles. Davall l'imperi de les dificultats econòmiques, el feixisme pot prendre l'ofensiva prematurament i patir una

derrota. D'això resultarà un respir durador. Al contrari, pot adoptar, per prudència, durant un llarg temps, una actitud d'espera i, d'aquesta manera, oferir noves oportunitats a les organitzacions revolucionàries. El Front Popular pot trencar-se per les seues contradiccions abans que el feixisme siga capaç d'entaular una batalla general: de què en resultarà un període de reagrupaments i d'escissions en els partits obrers i una ràpida cristal·lització d'una avantguarda revolucionària. Els moviments espontanis de les masses, segons l'exemple de Toulon i de Brest, poden prendre una gran amplitud i crear un punt de suport segur per a la palanca revolucionària. En fi, fins i tot una victòria del feixisme a França, la qual cosa teòricament no és impossible, no significa que romandrà en el poder per mil anys, com ho anuncia Hitler, ni que aquesta victòria li acordarà un període com l'atorgat a Mussolini. Si el crepuscle del feixisme comencés a Itàlia o en Alemanya, no trigaria a estendre's a França. En la hipòtesi menys favorable, construir un partit revolucionari és apressar l'hora de la revenja. Els savis que es desenten d'aquesta tasca urgent, pretenent que les "condicions no estan madures", no fan sinó demostrar que ells mateixos no estan madurs per a aqueixes condicions.

Els marxistes francesos, com els de tots els països, han de començar, en cert sentit, novament, però en un grau històricament més elevat que els seus predecessors. La caiguda de la Internacional Comunista, més vergonyosa que la caiguda de la socialdemocràcia en 1914, pertorba considerablement en el seu començament la marxa cap avant. El reclutament de nous quadres es fa amb lentitud en el curs d'un lluita cruel al si de la classe obrera contra el Front Únic de la burocràcia reaccionària i patriota. D'altra banda, aquestes dificultats, que no s'han precipitat per casualitat sobre el proletariat, constitueixen un factor important per a una bona selecció i un sòlid tremp de les primeres falanges del nou partit i de la nova internacional.

Només una ínfima part dels quadres de la Internacional Comunista havien començat la seua educació revolucionària al començament de la guerra, abans de la revolució d'Octubre. Tots ells, quasi sense excepció, es troben actualment fora de la III Internacional. La línia següent adherí a la Revolució d'Octubre quan aquesta ja havia triomfat: quan era més fàcil. Però inclús d'aquesta segona línia no queda més que poca cosa. La major part dels quadres actuals de la Internacional Comunista s'ha adherit no al programa bolxevic, no a la bandera revolucionària, sinó a la burocràcia soviètica. No són lluitadors, sinó funcionaris dòcils, ajudants de camp, cambrers. D'ací que la III Internacional es descomponga d'una manera tan poc gloriosa en una situació històrica rica en grandioses possibilitats revolucionàries.

La IV^a internacional s'alça sobre el coll de les seues tres antecessores. Rep cops de front, de costat i de darrere. Els arribistes, els covards i els filisteus res

han de fer als seus rengles. Una porció, inevitable al començament, de sectaris i aventurers abandonarà el moviment a mesura que aquest cresca. Deixem que els pedants i escèptics alcen els muscles a propòsit de les “petites” organitzacions que publiquen “petits” periòdics i que llencen desafiaments al món sencer. Els revolucionaris seriosos passaran al costat d’ells amb menyspreu. També la Revolució d’Octubre començà a caminar amb sabates de xiquet...

Els poderosos partits russos socialista-revolucionari i menxevic, que durant mesos formaren un “front popular” amb els cadets, mossegaren la pols sota els cops d’un “grapats de fanàtics” del bolxevisme. La socialdemocràcia alemanya, el Partit Comunista alemany i la socialdemocràcia austríaca han trobat una mort sense glòria sota els cops del feixisme. L’època que començarà per a la humanitat europea no deixarà en el moviment obrer rastres de tot allò que és ambigu i està gangrenat. Tots aquests Jouhaux, Citrine, Blum, Cachin, Vandervelde, Caballero, no són més que fantasmes. Les seccions de la II^a i la III^a Internacionals abandonaran l’escena l’una rere l’altra sense pena ni glòria. És inevitable un nou i grandios reagrupament dels rengles obrers. Els joves quadres revolucionaris adquiriran carn i sang. La victòria no és concebible més que sobre la base dels mètodes bolxevics...

L’ETAPA DECISIVA

(5 de juny de 1936)

El ritme dels esdeveniments a França s’ha accelerat bruscament. Abans, calia apreciar el caràcter *prerevolucionari* de la situació sobre la base de l’anàlisi teòrica i de diversos símptomes polítics. Ara, els fets parlen per si mateixos. Pot dir-se sense exageració que, en tota França, no hi ha sinó dos partits els caps dels quals no veuen, no comprenen o no volen veure tota la profunditat de la crisi revolucionària: els partits “socialista” i “comunista”. Segurament, se’ls hi poden agregar els caps sindicals “independents”. Les masses obreres estan a punt de crear una situació revolucionària a causa de la seua acció directa. La burgesia tem mortalment el desenvolupament dels esdeveniments i pren entre bambolines, davant dels nassos del nou govern, totes les mesures necessàries de resistència, de salvació, d’engany, d’aixafament i revenja sagnant. Sols, els caps “socialistes” i “comunistes” continuen xerrant sobre el Front Popular, com si la lluita de classes no hagués enderrocat ja el seu menyspreable castell de cartes.

Blum declara: “El país ha donat un mandat al Front Popular, i no podem sortir-nos dels marcs d’aqueix mandat”. Blum enganya el seu partit i intenta enganyar

el proletariat. Els stalinistes (ells sempre es denominen “comunistes”) li ajuden a fer-ho. En els fets, socialistes i comunistes utilitzen els trucs, ardits i llaços escorredors de la mecànica electoral, per a forçar les masses treballadores en interès de l’aliança amb el radicalisme burgès. L’essència política de la crisi s’expressa en el fet que *el poble sent repugnància dels radicals i la seua III^a República*. Açò és el que tracten d’utilitzar els feixistes. Què han fet, doncs, socialistes i comunistes?

S’han fet fiadors dels radicals davant del poble, han presentat els radicals com injustament calumniats, han fet creure als obrers i als camperols que tota la seua salvació estava en el ministeri Daladier. És sobre aquest diapasó que fou orquestrada tota la campanya electoral. Com han respost les masses? Han donat un enorme augment de vots i de llocs als comunistes, com extrema esquerra. Els viratges i els zig-zags dels mercenaris de la política soviètica no són compresos per les masses, perquè no són verificats per la seua pròpia experiència. *Les masses únicament aprenen en l’acció. No tenen temps de construir coneixements teòrics*. Quan un milió i mig d’electors donen el seu vot als comunistes, la majoria d’ells els està dient: “Volem que facen a França allò que els bolxevics russos feren al seu país a l’octubre de 1917”. Tal és la voluntat real de la part més activa de la població, de la que és capaç de lluitar i d’assegurar l’esdevenidor de França. Tal és la primera lliçó de les eleccions.

Els socialistes han mantingut aproximadament el seu antic nombre de vots, malgrat l’escissió de l’important grup neosocialista. També en aquesta qüestió, les masses han donat una gran lliçó als seus “caps”. Els neosocialistes volien el Cartel a qualsevol preu, és a dir la col·laboració amb la burgesia republicana en nom de la salvació i l’expansió de la “República”. És precisament sobre aquesta línia que s’han separat dels socialistes i s’han presentat com a competidors en les eleccions. Els electors s’han allunyat d’ells. Els neosocialistes s’han enfonsat. Fa dos anys, predirem que el desenvolupament polític futur eliminaria en primer lloc els grups que giraven al voltant dels radicals. Així, en el conflicte entre socialistes i neosocialistes, les masses han jutjat i han rebutjat el grup que proposava més sistemàticament, més resoludament, més sorollosament i més obertament, l’aliança amb la burgesia. Tal és la segona lliçó de les eleccions. El Partit Socialista no és un partit obrer, ni per la seua política, ni per la seua composició social. És el partit de les noves capes mitjanes (funcionaris, empleats, etc.), parcialment de la petita burgesia i de l’aristocràcia obrera. Una anàlisi seriosa de l’estadística electoral demostraria indubtablement que els socialistes han cedit als comunistes una important fracció d’obrers i de camperols pobres i, a canvi, han rebut dels radicals importants grups de les classes mitjanes. Açò significa que el moviment de la petita burgesia va des dels radicals cap a l’esquerra (cap als socialistes i comunistes) mentre que els grups de la mitjana i gran burgesia se separen dels radicals vers la dreta. El reagrupament s’opera segons els eixos de les classes, i

no seguint la línia artificial del “Front Popular”. La polarització ràpida de les relacions polítiques subratlla el caràcter revolucionari de la crisi. Tal és la tercera lliçó, la lliçó fonamental.

En conseqüència, l’elector ha manifestat la seua voluntat (tant com ha tingut la possibilitat de manifestar-la dins de la camisa de força del parlamentarisme) no a favor de la política del Front Popular, sinó contra ella. Per cert, socialistes i comunistes, en retirar en la segona volta els seus candidats a favor dels burgesos radicals, han violentat encara més la voluntat política dels treballadors de França. Tanmateix açò, els radicals s’han sortit de la prova amb els flancs destrossats, perdent una bona tercera part dels seus càrrecs. *Le Temps* diu: “És perquè han entrat en un bloc amb els revolucionaris”. Daladier replica: “Sense el Front Popular, hauríem perdut més”. Indiscutiblement, Daladier té raó. Si socialistes i comunistes haguessen portat avant una política de classe, és a dir, haguessen lluitat per l’aliança dels obrers i dels elements semiproletaris de la ciutat i del camp contra tota la burgesia, incloent-hi també la seua podrida ala radical, haurien tingut molts més vots, i els radicals s’haurien vist reduïts a un grup insignificant, en la Cambra.

Tots els fets polítics testimonien que, ni en les relacions socials de França, ni en l’estat d’ànim polític de les masses, hi ha suport per al Front Popular. Aquesta política és imposada des de dalt: per la burgesia radical, pels negociants i arribistes socialistes, pels diplomàtics soviètics i els seus lacais “comunistes”. Amb les seues forces unides fan tot allò que poden fer, amb l’ajuda del més deshonest dels sistemes electorals, per a trampejar i enganyar les masses populars i violentar la seua voluntat política real. No obstant, les masses han sabut, àdhuc sota aqueixes condicions, mostrar que volen no una coalició amb els radicals, sinó la unitat dels treballadors contra *tota* la burgesia.

Si en totes les circumscripcions electorals en què socialistes i comunistes s’han retirat a favor dels radicals, s’haguessen plantejat en la segona volta candidatures obreres revolucionàries, aquestes haurien obtingut un nombre molt important de vots. Malauradament, no s’ha trobat una organització capaç d’una iniciativa semblant. Açò demostra que els grups revolucionaris centrals romanen fora de la dinàmica dels esdeveniments i prefereixen abstenir-se, i esquivar-se, allí on cal actuar. Però, malgrat tot, l’orientació general de les masses està absolutament clara.

Socialistes i comunistes havien preparat amb totes les seues forces un ministeri Herriot; en rigor, un ministeri Daladier. Què han fet les masses? Han *imposat* als socialistes i comunistes un ministeri Blum. És que açò no és un vot directe contra la política del Front Popular?

O potser fan falta noves proves? La manifestació en *memòria* dels *communards*

ha superat enguany, sembla, totes les manifestacions populars que havia vist París. No obstant, els radicals no tenien ni podien tenir cap relació amb aquesta manifestació. Les masses treballadores de París, amb un inigualable instint polític, han demostrat que estan preparades per a duplicar el seu nombre allí on no són obligades a suportar la repugnant fraternització dels seus caps amb els explotadors burgesos. El poder de la manifestació del 24 de maig és la més convincent i la més infal·libre desaprovació del París obrer a la política del Front Popular.

Però sense el Front Popular, el Parlament (on, malgrat tot, socialistes i comunistes no tenen majoria) no seria viable, i els radicals (oh, malaurança!) es veurien llençats “als braços de la reacció”. Aquest raonament és completament digne dels filisteus covards que es troben al capdavant dels partits Socialista i Comunista. *La no viabilitat del Parlament és la conseqüència inevitable del caràcter revolucionari de la crisi.* Amb ajuda d’una sèrie de picardies polítiques, s’ha assolit disfressar aquesta no viabilitat; però, amb tot, demà quedarà a la vista. Per a no empentar els radicals reaccionaris fins a la medul·la dels ossos “en braços de la reacció”, cal unir-se amb els radicals per a la defensa del capital. En açò, i només en açò, resideix la missió del Front Popular. Però els obrers sabran impedir-ho.

El Parlament no és viable, perquè la crisi actual no ofereix cap sortida per la via parlamentària. I, de nou, les masses treballadores franceses, amb el segur instint revolucionari que les distingeix, han copsat infal·liblement aquest tret important de la situació, En Toulon i en Brest, han llençat els primers senyals d’alarma. Les protestes dels soldats contra el *rabiot* [prolongació del servei militar] significaven la forma d’acció directa de les masses més perillosa per a l’ordre burgès. Finalment, en els dies en què el congrés socialista acceptava per unanimitat (en comú amb el buit xarlatà Marceau Pivert) el mandat del “Front Popular”, i remetia aquest mandat a Léon Blum; en els dies en què Blum es mirava a l’espill, feia gestos pregovernamentals, llençava declaracions pregovernamentals i les comentava en articles periodístics, en els dies en què es tractava sempre de Blum mai del proletariat; precisament en aqueixos dies, una magnífica, vertaderament primaveral, onada de vagues trencà sobre França. No trobant direcció i marxant sense ella, els obrers han portat a terme amb audàcia i seguretat l’ocupació de les fàbriques després d’aturar el treball.

El nou gendarme del capital, Salengro, inclús abans d’arribar al poder, ha declarat (absolutament igual que ho haurien fet Herriot, Laval, Tardieu o De La Rocque) que defensaria “l’ordre contra l’anarquia”. Aquest individu anomena ordre a l’anarquia capitalista. Anomena anarquia a la lluita per l’ordre socialista. L’ocupació de les fàbriques pels obrers, malgrat que pacífica, té una enorme importància simptomàtica. Els treballadors diuen: “Volem ésser els amos en els establiments en què fins ara no hem estat més que esclaus”.

Mortalment espantat, Léon Blum, volent espantar els obrers, diu: “Jo no sóc Kerenski; i en compte de Kerenski a França vindrà, no Lenin, sinó qualsevol altre”. Hom pot imaginar que el Kerenski rus havia, ben segur, comprés la política de Lenin i previst la seua arribada al poder. En realitat, exactament igual que Blum, Kerenski feia creure els obrers que, en el cas de la seua caiguda, arribaria al poder no el bolxevisme, sinó “qualsevol altre”. Precisament allí on Blum vol distingir-se de Kerenski, l’imita servilment. És impossible, no obstant, no reconèixer que, en la mesura en què la cosa depèn de Blum, ell obre en realitat el camí al feixisme i no al proletariat.

Més criminal i més infame que tota la resta es la conducta, en aquesta situació, dels comunistes: han promès recolzar a fons el govern Blum, sense entrar-hi. “Som revolucionaris massa terribles (diuen Cachin i Thorez), els nostres col·legues radicals poden morir de terror, serà millor que ens quedem al marge”. El ministerialisme entre bambolines és deu vegades pitjor que el ministerialisme obert i declarat. En realitat, els comunistes volen servir la seua independència exterior, per a millor subjectar les masses obreres al Front Popular, és a dir, a la disciplina del capital. Però allí també apareix un obstacle amb la lluita de classes. La simple i honesta vaga de masses destrueix implacablement la mística i la mistificació del Front Popular. Aquesta ja ha rebut un colp mortal, i d’ara en avant no li queda més que morir.

No hi ha sortida per la via parlamentària. Blum no inventarà la pólvora, perquè tem la pólvora. Les maquinacions ulteriors del Front Popular no poden més que perllongar l’agonia del parlamentarisme i donar a De La Rocque un termini per a preparar-se per a un nou colp més seriós... si els revolucionaris no li guanyen la mà.

Després del 6 de febrer de 1934, alguns camarades impacients pensaven que el desenllaç arribaria “demà” i que, per això, era necessari fer immediatament algun miracle. Una “política” semblant no podia donar, ni més menys, que les aventures i zig-zags que han travat extraordinàriament el desenvolupament del partit revolucionari. No es pot recuperar el temps perdut. Però cal no perdre’n més d’ara en avant, perquè queda poc. Fins i tot avui, no fixarem un termini. Però després de la gran onada de vagues, els esdeveniments no poden desenvolupar-se més que del costat de la revolució o del costat del feixisme. L’organització que no trobe suport en el moviment actual de vagues, que no sàpia lligar-se estretament als obrers en lluita, és indigna del nom d’organització revolucionària. Els seus membres farien millor en buscar-se lloc en els hospicis o en les lògies maçòniques (amb la protecció de Marceau Pivert)!

A França hi ha massa senyors d’ambdós sexes, excomunistes, exsocialistes,

exsindicalistes, que viuen en grups i en sectes, intercanviant entre quatre parets les seues impressions sobre els esdeveniments i pensant que no ha arribat el moment de la seua aclarida participació. “Encara és massa prompte”. I, quan arribe De La Rocque, diran: “Ara, és massa tard”. Els raonadors estèrils d’aquest tipus són nombrosos, especialment entre l’ala esquerra del sindicat dels docents. Seria el major dels crims perdre, encara que més no siga un sol minut, en aqueix públic. Que els morts soterren els seus morts!

La sort de França no es decideix ara ni en el Parlament, ni en les sales de redacció dels diaris conciliadors, reformistes i stalinistes, ni en els cercles d’escèptics, queixosos i xerrameques. La sort de França es decideix en les fàbriques que han sabut, per mitjà de l’acció, mostrar el camí de sortida des de l’anarquia capitalista cap a l’ordre socialista. El lloc dels revolucionaris està en les fàbriques!

L’últim Congrés de la Internacional Comunista, en la seua cuina eclèctica, ha juxtaposat la coalició amb els radicals i la creació de comitès d’acció de masses, és a dir soviets embrionaris. Dimitrov, així com els seus inspiradors, s’imaginen que es pot combinar la col·laboració de classes amb la lluita de classes, el bloc amb la burgesia i la lluita pel poder del proletariat, l’amistat amb Daladier i l’edificació dels soviets. Els stalinistes francesos han donat als comitès d’acció el nom de comitès de Front Popular, imaginant-se que així concilien la lluita revolucionària amb la defensa de la democràcia burgesa. Les vagues actuals fan miques radicalment aquesta llastimosa il·lusió. Els radicals temen els comitès. Els socialistes temen el temor dels radicals. Els comunistes temen el temor dels uns i els altres. La consigna dels comitès no pot ésser abordada més que per una organització vertaderament revolucionària, absolutament consagrada a les masses, a la seua causa, a la seua lluita. Els obrers francesos han mostrat novament que són dignes de la seua reputació històrica. És necessari inspirar-los confiança. Els soviets sempre han nascut de les vagues. La vaga de masses és l’element natural de la revolució proletària. Els comitès d’acció no poden actualment ésser una altra cosa que comitès dels vaguistes que ocupen les empreses. De taller en taller, de fàbrica en fàbrica, de barri en barri, de ciutat en ciutat, els comitès d’acció han d’establir un lligam estret entre si, reunir-se en conferències per ciutats, per branques de producció, per districtes, per a acabar en un congrés de tots els comitès d’acció de França. Heus aquí el que serà el nou ordre, que ha de reemplaçar l’anarquia actual.

LA REVOLUCIÓ FRANCESA HA COMENÇAT

(9 de juny de 1936)

Mai la ràdio s'ha mostrat tan preciosa com en aquests darrers dies. Dóna la possibilitat de seguir des d'una llunyana aldea de Noruega, les alternatives del pols de la revolució francesa. Seria més exacte dir: el reflex d'aqueixes alternatives en la consciència i en la veu dels senyors ministres, secretaris sindicals i altres dirigits mortalment espantats.

Les paraules “revolució francesa” poden semblar exagerades. Però no! No és una exageració. És precisament així que neix la revolució. En general, no poden néixer d'una altra manera. La revolució francesa ha començat.

Certament, Léon Jouhaux seguint Léon Blum, assegura a la burgesia que es tracta d'un moviment purament econòmic, dins dels marcs estrictes de la llei. Sens dubte, els obrers són els amos de les fàbriques durant la vaga, establint-hi el seu control sobre la propietat i la seua administració. Però es pot tancar els ulls davant d'aquest lamentable “detall”. En el seu conjunt, són “vagues econòmiques, però no polítiques”, afirmen els senyors caps. No obstant, sota l'efecte de vagues “no polítiques” canvia radicalment tota la situació política del país. El govern decideix actuar amb una promptitud amb què no se somiava en vigílies: perquè, segons les paraules de Blum, la verdadera força és pacient! Els capitalistes donen prova d'un esperit acomodaticí completament inesperat. Tota la contrarevolució a l'expectativa, s'amaga darrere de Blum i Jouhaux. I tot aquest miracle és produït per... simples vagues “gremials”. ¿Què és el que hauria succeït si les vagues haguessen tingut un caràcter polític?

Però no, els caps diuen una contraveritat. El gremi inclou els obrers d'una determinada professió, separant-los de les altres professions. El *trade-unionisme* i el sindicalisme reaccionari dirigeixen tots els seus esforços a mantenir el moviment obrer dins dels marcs gremials. És allí que hi seua la dictadura de fet de la burocràcia sindical sobre la classe obrera (la pitjor de totes les dictadures!), amb la dependència servil de la colla Jouhaux-Racamond envers l'estat capitalista. L'essència del moviment actual resideix precisament en el fet que trenca els marcs professionals, gremials i locals, elevat per sobre ells les reivindicacions, les esperances i la voluntat de *tot* el proletariat. El moviment pren el caràcter d'una epidèmia. El contagi s'estén de fàbrica en fàbrica, de gremi en gremi, de barri en barri. Totes les capes de la classe obrera es contesten, per dir-ho així, unes a altres. Els metal·lúrgics han començat: són l'avantguarda. Però la força del moviment resideix en el fet que, a curta distància de l'avantguarda, segueixen les grans reserves de la classe, incloent-hi les professions més diverses; i darrere la seua reraguarda, a la que els senyors caps parlamentaris i sindicals, generalment obliden per complet. No és per res que *Le Peuple* ha reconegut obertament que, per a ell, moltes categories particularment mal pagades de la població parisenca hagen aparegut com un fet completament “inesperat”... No obstant, és precisament en les profunditats

d'aquestes capes més explotades que s'oculten fonts inesgotables d'entusiasme, d'abnegació, de coratge. El mateix fet del seu despertar és el signe infal·lible d'un gran combat. Cal assolir accés a aquestes capes a qualsevol preu!

En desprendre's dels marcs gremials i locals, el moviment de vagues ha esdevingut temible, no sols per a la societat burgesa sinó, també, per a la seua pròpia representació parlamentària i sindical, que actualment està ocupada, sobretot, en no veure la realitat. Segons una llegenda històrica, a la pregunta de Lluís XVI: "Però açò és una revolta?", un dels seus cortesans respongué: "No, sire, és una revolució". Actualment, a la pregunta de la burgesia: "És una revolta?", els seus cortesans responen: "No, no són més que vagues gremials". Tranquil·litzant els capitalistes, Blum i Jouhaux es tranquil·litzen a si mateixos. Però les paraules no poden fer res. És veritat que en el moment en què aquestes línies apareguen en la premsa, la primera onada pot haver-se calmat. Aparentment, la vida tornarà a entrar en el seu antic llit. Però açò no canvia res de la qüestió. El que ha passat, no són vagues gremials. Ni tan sols són vagues. És *la vaga*. És la reunió en el gran dia dels oprimits contra els opressores. És el començament clàssic de la revolució.

Tota l'experiència passada de la classe obrera, la seua història d'explotació, de desgràcies, de lluites, de derrotes, reviu sota el xoc dels esdeveniments i s'eleva en la consciència de cada proletari, fins i tot en la del més endarrerit, empentant-lo als rengles comuns. Tota la classe ha entrat en moviment. És impossible detenir amb paraules aquesta massa gegantina. La lluita ha de menar a la més gran de les victòries o al més terrible dels aixafaments.

Le Temps ha anomenat la vaga "*les grans maniobres de la revolució*". Açò és incomparablement més seriós que el que diuen Blum i Jouhaux. Però encara la definició de *Le Temps* és, malgrat tot, inexacta, perquè en cert sentit és exagerada. Les maniobres pressuposen l'existència d'un comandament, d'un estat major, d'un pla. Res semblant hi ha hagut en la vaga. Els centres de les organitzacions obreres, incloent-hi el Partit Comunista, han estat presos d'improvís. Temen, sobretot, que la vaga pertorbe tots els seus plans. La ràdio transmet una frase notable de Marcel Cachin: "Estem, els uns i els altres, davant del fet de la vaga". Amb d'altres paraules, la vaga és la nostra desgràcia comuna. Amb aquestes paraules, el senador cerca convèncer els capitalistes que han de fer concessions per a no exacerbar la situació. Els secretaris parlamentaris i sindicals, que s'adapten a la vaga amb la intenció d'ofegar-la el més aviat possible, es troben en realitat fora de la vaga, s'agiten en l'aire sense saber ells mateixos si tornaran a caure a terra sobre els seus peus o de cap. La massa que desperta no té encara estat major revolucionari.

El vertader estat major està de banda de l'enemic de classe. Aquest estat major no coincideix en absolut amb el govern Blum, encara que se'n serveix amb

molta habilitat. La reacció capitalista juga actualment un joc fort i arriscat, però el juga sàviament. En el moment present, juga a qui perd guanya: “Cedim avui a totes aquestes desagradables reivindicacions que han trobat l’aprovació comuna de Blum, Jouhaux i Daladier. Del reconeixement de principi a la realització de fet, hi ha encara un gran camí. Està el Parlament, està el Senat, està l’administració: totes aquestes són màquines d’obstrucció. Les masses manifestaran impaciència i intentaran estrènyer més fort. Daladier se separarà de Blum. Thorez tractarà de deslligar-se per l’esquerra. Blum i Jouhaux se separaran de les masses. Llavors, recuperarem totes les concessions actuals i inclús amb usura”. Així raona el vertader estat major de la contrarevolució: les famoses “dues-centes famílies” i els seus estratègs mercenaris. Actuen segons un pla. I seria una lleugeresa dir que el seu pla no té una base sòlida. No, amb l’ajuda de Blum, de Jouhaux i de Cachin, la contrarevolució *pot* assolir el seu objectiu.

El fet que el moviment de masses abaste, davall una forma improvisada, dimensions tan grandioses i un efecte polític tan gran, subratlla millor que res el caràcter profund, orgànic, vertaderament revolucionari, de l’onada de vagues. En açò rau la garantia de la duració del moviment, de la seua tenacitat, de la inevitabilitat d’una sèrie d’onades creixents. Sense açò, la victòria seria impossible. Però tot açò no basta per a triomfar. Contra l’estat major i el pla de les “dues-centes famílies”, cal enfrontar l’estat major i el pla de la revolució proletària. Encara no existeixen, ni un ni altre. Però poden ésser creats. Davant dels nostres ulls hi han totes les premisses i tots els elements d’una nova cristallització de les masses.

El desencadenament de la vaga fou provocat, es diu, per les “esperances” en el govern del Front Popular. Açò no és més que una quarta part de la veritat, i inclús menys. Si no s’hagués tractat més que de piadoses *esperances*, els obrers no haurien corregut el risc de la lluita. En la vaga s’expressa, primer que res, la *desconfiança* o la *manca de confiança* dels obrers, si no en la bona voluntat del govern, almenys en la seua capacitat per a destruir els obstacles i portar a terme les seues tasques. Els proletaris volen “ajudar” el govern, però a la seua manera, del mode proletari. Amb seguretat, encara no tenen plena consciència de les seues forces. Però seria una grollera caricatura presentar la cosa com si la massa no estigués guiada més que per “esperances” en Blum. No li és fàcil ordenar els seus pensaments sota l’opressió dels seus vells caps, que s’esforcen per a fer-la tornar el més aviat possible al vell camí de l’esclavitud i de la rutina. Malgrat tot, el proletariat francès no reprèn la història en el seu començament. Sempre i per tot arreu, la vaga ha fet aparèixer en la superfície els obrers més conscients i més audaços. La iniciativa els pertany. Encara actuen prudentment, temptejant el terreny. Els destacaments avançats s’esforcen per no avançar-se fins a quedar aïllats. L’eco amistós que els arriba de darrere els dóna ràbia. L’eco que es fan les diferents parts de la classe s’ha tornat un assaig d’automobilització. El

mateix proletariat té la major necessitat d'aquesta manifestació de la seua pròpia força. Els èxits pràctics obtinguts, per insegurs que siguen en si mateixos, han d'eleva extraordinàriament la confiança de les masses en si mateixes, especialment de les capes més endarrerides i més oprimides.

La principal conquesta de la primera onada rau en el fet que han aparegut dirigents als tallers i les fàbriques. Han aparegut els elements dels estats majors locals i de barri. Les masses els coneixen. Ells es coneixen els uns als altres. Els vertaders revolucionaris cercaran relacionar-se amb d'ells. Així, la primera automobilització de les masses ha marcat, i en part designat, els primers elements d'una direcció revolucionària. La vaga ha sacsejat, reanimat, renovat tot el gegantí organisme de classe. La vella escata organitzativa encara està lluny d'haver desaparegut, es manté, per contra, amb massa obstinació. Però, sota ella, ja apareix una nova pell.

Res direm ara sobre el ritme dels esdeveniments que, sens dubte, s'acceleraran. En aquest terreny, encara no són possibles més que suposicions i conjeitures. La segona onada, el seu desencadenament i la seua tensió permetran, sens dubte, fer un pronòstic molt més concret que el que és possible actualment. Però una cosa està clara per endavant: la segona onada estarà lluny de tenir el mateix caràcter pacífic, quasi bonàs, primaverat, que ha tingut la primera. Serà més madura, més tenaç i més aspra, perquè serà provocada per la decepció de les masses davant dels resultats pràctics de la política del Front Popular i de la primera ofensiva. En el govern es produiran fissures, al igual que en la majoria parlamentària. La contrarevolució esdevindrà de colp més segura i més insolent. No cal esperar nous èxits fràgils de les masses. Davant del perill de perdre allò que li semblava haver conquistat, davant de la resistència creixent de l'enemic, davant de la confusió i el desbandada de la direcció oficial, les masses sentiran l'ardent necessitat de tenir un programa, una organització, un pla, un estat major. Cal preparar-s'hi i preparar els obrers d'avantguarda. En l'atmosfera de la revolució, la reeducació de les masses, la selecció dels quadres i el seu tremp es realitzaran ràpidament.

Un estat major revolucionari no pot néixer per mitjà de combinacions de dirigents. L'organització de combat no coincidiria amb el partit, inclús si existís a França un partit revolucionari de masses, perquè el moviment és incomparablement més ampli que el partit. L'organització no pot coincidir més amb els sindicats, perquè els sindicats únicament comprenen una part insignificant de la classe i estan sotmesos a una burocràcia arxireaccionària. La nova organització ha de respondre a la naturalesa del mateix moviment, reflectir a les masses en lluita, expressar la seua voluntat més ferma. Es tracta d'un govern directe de la classe revolucionària. No hi ha necessitat d'inventar ací noves formes: hi ha precedents històrics. Els tallers i les fàbriques elegeixen els seus diputats, que es reuneixen per a elaborar en comú els plans de la lluita i

per a dirigir-la. No cal inventar, fins i tot, el nom d'una organització semblant: *són els soviets de diputats obrers*.

La principal massa dels obrers revolucionaris marxa actualment darrere del Partit Comunista. Més d'una vegada en el passat, han cridat: "Soviets per tot arreu!". La seua majoria ha pres, sens dubte, seriosament aquesta consigna. Hi hagué un temps en què pensàvem que aqueixa consigna no era oportuna. Però, en l'actualitat, la situació ha canviat radicalment. El poderós conflicte de les classes marxa cap a un terrible desenllaç. Aquell que vacil·la, aquell que perd temps, és un traïdor. Cal escollir entre la més gran de les victòries històriques i la més terrible de les derrotes. Cal preparar la victòria. "Soviets per tot arreu?". D'acord. Però és el moment de passar de les paraules als fets!

DAVANT LA SEGONA ETAPA

(9 De Juliol de 1936)

Cal repetir-ho una vegada més: la premsa seriosa del capital, com *Le Temps* de París o el *Times* de Londres, ha apreciat la importància dels esdeveniments de juny a França i a Bèlgica, d'una manera molt més justa i perspicaç que el que ho ha fet la premsa del Front Popular. Mentre que els diaris oficials socialistes i comunista, seguint Léon Blum, parlen de la "reforma pacífica del règim social a França" que ha començat, la premsa conservadora afirma que la revolució s'ha obert a França i que en alguna de les seues properes etapes prendrà inevitablement formes violentes. Seria inexacte veure en aquest pronòstic, únicament o fonamental, una temptativa d'espantar els propietaris. Els representants del gran capital saben observar la lluita social d'una manera força realista. Els polítics petitburgesos, per contra, confonen de bona gana els seus desigs amb la realitat: trobant-se entre les classes fonamentals, el capital financer i el proletariat, els senyors "reformadors" proposen a ambdós adversaris posar-se d'acord sobre la línia mitjana, que ells han elaborat amb gran treball en l'estat major del Front Popular i que ells mateixos interpreten de modes distints. No obstant, haurien de convèncer-se ràpidament que és molt més fàcil conciliar les contradiccions entre les classes en els articles editorials que en el treball governamental, especialment en l'endemig d'allò més dur de la crisi social.

En el parlament, s'ha llençat a Blum la irònica acusació que ha mantingut negociacions sobre les reivindicacions dels vaguistes amb els representants de les "dues-centes famílies". "I amb qui havia d'haver parlat?", respongué enginyosament el president del Consell. És veritat, si s'ha de negociar amb la

burgèsia, cal triar els vertaders amos, que són capaços de decidir per si i ordenar als altres. Però llavors seria inútil declarar-los sorollosament la guerra! En el marc del règim burgès, de les seues lleis, de la seua mecànica, cada una de les “dues-centes famílies” és incomparablement més poderosa que el govern Blum. Els magnats de les finances representen el coronament del sistema burgès de França, i el govern Blum, malgrat tots els seus èxits electorals, no “corona” més que un interval temporani entre els dos camps en lluita.

Actualment, en la primera meitat de juliol, pot semblar a una mirada superficial que tot ha tornat més o menys a entrar en la normalitat. De fet, en les profunditats del proletariat, com en les cimes de les classes dominants, la preparació quasi automàtica d'un nou conflicte està en marxa. Tot el fons de la qüestió està ací: les reformes, molt roïnes en realitat, sobre les quals s'han posat d'acord els capitalistes i els caps de les organitzacions obreres, no són viables, perquè estan per damunt de les forces del capitalisme ja decadent, pres en el seu conjunt. L'oligarquia financera, que fa magnífics negocis en el pitjor moment de la crisi, pot, segurament, acomodar-se amb la setmana de 40 hores, les vacances pagades, etc. Però centenars de milers de mitjans i petits industrials, sobre què es recolza el capital financer i sobre què aquest fa recaure ara les despeses del seu acord amb Blum, deuen, ja siga arruïnar-se dòcilment, ja siga tractar, al seu torn, de fer recaure les despeses de les reformes socials sobre els obrers i camperols, així com sobre els consumidors.

Certament, Blum ha desenvolupat més d'una vegada en la Cambra i en la premsa la seductora perspectiva d'una reanimació econòmic general i d'una circulació que s'estendria ràpidament, donant l'oportunitat de rebaixar considerablement els costos generals de producció amb el resultat de permetre, així, augmentar les despeses en força de treball sense elevar el preu de les mercaderies. És veritat que processos econòmics combinats semblants s'han vist més d'una vegada en el passat; tota la història del capitalisme ascendent està marcat per ells. L'única desgràcia és que Blum invoca per al futur un passat que ha partit sense possibilitat de retornar. Els polítics sotmesos a tals aberracions poden anomenar-se socialistes i fins i tot comunistes, en els fets miren no cap avant, sinó cap arrere, i açò és així perquè són els frens del progrés.

El capitalisme francès, amb el seu cèlebre “equilibri” entre l'agricultura i la indústria, s'ha endinsat en l'estadi del declivi després que Itàlia i Alemanya, però no d'una manera menys irresistible. Açò no és una frase d'una proclama revolucionària, sinó una realitat indiscutible. Les forces productives de França han sobrepassat els marcs de la propietat privada i de les fronteres de l'estat. La ingerència governamental en les bases del sistema capitalista no pot fer una altra cosa que ajudar a fer passar les falses despeses de la decadència d'unes classes a altres. A quines precisament? Quan el president del Consell socialista

ha de realitzar negociacions sobre un repartiment més “equitatiu” de l’ingrés nacional, no troba, com ja ho hem escoltat, interlocutors més dignes que els representants de les dues-centes famílies. Tenint en les seues mans tots els ressorts fonamentals de la indústria, del crèdit i del comerç, els magnats de les finances fan recaure les despeses de l’acord sobre les “classes mitjanes”, obligant-les d’aqueixa forma a entrar en lluita amb els obrers. És ací on està actualment el nus de la situació.

Els industrials i els comerciants mostren als ministres els seus llibres de comptabilitat i diuen: “No podem”. El govern, recordant vells manuals d’economia política, respon: “Cal disminuir els costos de producció”. Però açò és més fàcil dir-ho que fer-ho. A més, millorar la tècnica, sota les actuals condicions significa augmentar l’atur i, en definitiva, aprofundir la crisi. Els obrers, per la seua banda, protesten contra el fet que l’augment dels preus, que comença, amenaça de devorar les seues conquestes. El govern ordena els prefectes iniciar la lluita contra la carestia. Però els prefectes saben per una llarga experiència que és molt més fàcil fer abaixar el to als diaris d’oposició que fer abaixar el preu de la carn. L’onada de carestia està ara enterament davant de nosaltres.

Els petits industrials, els petits comerciants i després de d’ells els camperols, també seran enganyats cada vegada més pel Front Popular, del qual esperaven la salvació immediata amb una espontaneïtat i una ingenuïtat majors que les dels obrers. La contradicció política fonamental del Front Popular resideix en el fet que els que estan al capdavant de la seua política del just medi, en temer “espantar” les classes mitjanes, no surten dels marcs del vell ordre social, és a dir de l’atzucac històric. No obstant, les anomenades classes mitjanes, no les seues cimes, naturalment, sinó les seues capes inferiors, que senten la falta de sortida a cada pas, no temen en absolut les decisions audaces; al contrari, les reclamen com un alliberament del llaç escorredor que les estrangula. “No esperen miracles de nosaltres!”, repeteixen els pedants que es troben en el poder. Però precisament sense “miracle”, és a dir sense decisions heroïques, sense una completa revolució en les relacions de propietat, sense concentració del sistema bancari, de les branques fonamentals de la indústria i del comerç exterior a mans de l’estat, no hi ha salvació per a la petita burgesia de la ciutat i del camp. Si les “classes mitjanes”, en nom de les quals fou edificat, precisament, el Front Popular, no troben audàcia en l’esquerra, aniran a buscar-la en la dreta. La petita burgesia tremola de febre, i inevitablement es llençarà d’una banda a l’altra. Mentre, el gran capital estimularà amb tota seguretat aqueix viratge, que ha de marcar el començament del feixisme a França, no sols com a organització semimilitar dels fills de bona família, amb automòbils i avions, sinó també com a vertader moviment de masses.

Els obrers han exercit al juny una grandiosa pressió sobre les classes dirigents,

però no l'han portat fins al final. Han revelat el seu poder revolucionari, però també la seua feblesa: l'absència de programa i de direcció. Tots els fonaments de la societat capitalista (però també totes les seues úlceres incurables) han quedat al seu lloc. Ara s'ha obert el període de la contrapressió: repressió contra els agitadors d'esquerra, agitació cada vegada més maligna dels agitadors de dreta, temptatives d'augmentar els preus, mobilització d'industrials per a locauts massius. Els sindicats de França, que en vigílies de la vaga no assolien el milió de membres, s'apropen avui als quatre milions. Aquesta inusitada aflluència massiva mostra quins sentiments animen les masses obreres. Ni tan sols pot considerar-se permetre que es faça recaure sobre elles els costos de les seues pròpies conquestes, sense lluita. Ministres i dirigents oficials exhorten incansablement els obrers a mantenir-se tranquils i a no impedir al govern que treballi per a resoldre els seus problemes. Però, atès que el govern, per la pròpia naturalesa de les coses, no pot resoldre cap problema, atès que les concessions de juny foren obtingudes gràcies a la vaga i no per mitjà d'una espera pacient, atès que cada nou dia revelarà la inconsistència del govern davant de la contraofensiva creixent del capital, les exhortacions monòtones perdran molt ràpidament la seua força persuasiva. La lògica de la situació, que sorgeix de la victòria de juny, més exactament, del caràcter semifictici d'aquesta victòria, obligarà els obrers a respondre al desafiament, és a dir a iniciar la lluita de nou. Aterrit per aquesta perspectiva, el govern es desplaça cap a la dreta. Davall la pressió immediata dels aliats radicals però, en definitiva, per exigència de les "dues-centes famílies", el ministre socialista de l'Interior ha declarat en el Senat que, en avant, no seran tolerades les ocupacions de fàbriques, comerços i granges per part dels vaguistes. Una advertència d'aquest tipus, amb seguretat que no detindrà la lluita, però és capaç de donar-li un caràcter incomparablement més decisiu i més agut.

Una anàlisi absolutament objectiva, partint dels fets i no dels desigs, condueix així a la conclusió que de les dues bandes es prepara un nou conflicte social, que ha d'esclatar amb una inevitabilitat quasi mecànica. No és difícil determinar, des d'ara, en general, la naturalesa d'aquest conflicte. En tots els períodes revolucionaris de la història, es poden trobar dues etapes successives, estretament lligades l'una a l'altra: primer, hi ha un moviment "espontani" de les masses, que pren per sorpresa l'adversari i li arranca serioses concessions, o almenys, promeses; després de tot això, la classe dominant, sentint amenaçades les bases de la seua dominació, prepara la revenja. Les masses semivictorioses manifesten impaciència. Els caps tradicionals d'"esquerra", presos d'improvís pel moviment, igual que els adversaris, esperen salvar la situació amb ajuda de l'eloqüència conciliadora i, al capdavant, perden la seua influència. Les masses entren en la nova lluita quasi sense direcció, sense programa clar i sense comprensió de les dificultats pròximes. Així, el conflicte, elevant-se inevitablement des de la primera victòria de les masses, condueix sovint a la

seua derrota o a la seua semiderrota. No és molt probable que en la història de les revolucions es pugua trobar una excepció a aquesta regla. La diferència (i no és petita) rau en el fet que en certs casos la derrota ha pres el caràcter d'un *aixafament*: així foren, per exemple, les jornades de juny de 1848 a França, que marcaren la fi de la revolució; en altres casos, la semiderrota fou només una *etapa vers la victòria*: és el paper que exercí, per exemple, la derrota dels obrers i soldats petersburgesos al juliol de 1917. Precisament, la derrota de juliol accelerà l'ascens dels bolxevics, els que no sols havien sabut apreciar la situació amb justesa, sense il·lusions i sense disfresses, sinó que, a més a més, no s'havien separat de les masses en els dies més difícils de fracàs, de víctimes i de persecucions.

Sí, la premsa conservadora analitza la situació amb maduresa. El capital financer i els seus òrgans polítics i militars auxiliars preparen la revenja amb un càlcul fred. En la direcció del Front Popular no hi ha més que espant i lluita interna. Els periòdics d'esquerra fan sermons. Els dirigents fan gàrgares amb frases; els ministres s'esforcen en demostrar a la Borsa que estan madurs per a dirigir l'estat. Tot açò vol dir que el proletariat entrarà en el conflicte pròxim no sols sense la direcció de les seues organitzacions tradicionals, com succeí al juny, sinó també *contra* elles. Mentre, encara no hi ha una nova direcció reconeguda per tots. Sota aquestes condicions, és difícil comptar amb una victòria immediata. L'intent d'avançar conduirà aviat a l'alternativa: ¿jornades de juny de 1848 o jornades de juliol de 1917? Dit amb d'altres paraules: aixafament per llargs anys, amb el triomf inevitable de la reacció feixista, o bé només una severa lliçó d'estratègia, com a resultat de la qual, la classe obrera haurà madurat incomparablement més, renovarà la seua direcció i prepararà les condicions de la victòria futura.

El proletariat francès no és un novell. Té darrere d'ell el nombre més gran de grans batalles històriques. Certament, a cada pas la nova generació haurà d'aprendre de la seua pròpia experiència; però no des del començament fins al final sinó, per dir-ho així, en un curs accelerat. Porta en els ossos una gran tradició que l'ajuda a escollir el camí. Ja al juny, els dirigents anònims de la classe en el seu despertar, han trobat, amb un magnífic tacte revolucionari, els mètodes i les formes de la lluita. Actualment, el treball molecular de la consciència de la massa, no es deté ni una hora. Tot açò permet esperar que la nova capa de caps, no sols romanga fidel a la massa en els dies de l'inevitable i, versemblantment, massa pròxim conflicte, sinó que també sabrà retirar del combat, sense aixafament, l'exèrcit insuficientment preparat.

No és veritat que els revolucionaris de França estiguen interessats en què el conflicte s'accelere o que siga provocat "artificialment": només obtusos cervells de policies poden pensar així. Els marxistes revolucionaris veuen el seu deure en açò: mirar clarament la realitat cara a cara i anomenar a cada cosa pel

seu nom. Extreure a temps de la situació objectiva les perspectives per a la segona etapa, és ajudar els obrers d'avantguarda a no ser presos d'improvís i a aportar la major claredat possible a la consciència de les masses en lluita. És precisament en açò que consisteix actualment la vertadera tasca d'una direcció política seriosa.